

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. CSÜTÖRTÖK, július 19.

192. szám

Telon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.

Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvostály, Szubotica

Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

KÖZBESZÓLÁS

Mialatt Európa gyilkos kánikulában fürdik, fönt az északi sarkon egyre vidámabb cécó kerekedik Nobile körül. Az olasz tábornoknak, aki egyáltalán nem viselkedett úgy, ahogy Mussolini szerette volna, most már minden ballépését fölhányják. Azt már előbb, még annak idején alaposan és gorombán szemére vetették, hogy gyáván és lelkiismeretlenül hagyta cserbe az expedíció tagjait, éppen akkor, amikor a legnagyobb bajban voltak a hajótöröttek. A leguiabb vád, amivel patkányszívét riogatják, hogy nem csak nem állta hátran a — jeget, hanem ráadásul hetikén halálbalküldte Malgreent, a svéd tudomány reménységét. Nehéz ellenőrizni, hogy ebben mennyi az igazság, tény azonban, hogy Nobile-ről a sarki kaland után könnyű elhinni — az apagyilkosságot it. Mert, aki a vilg szemé előtt nem tud »hősi halált« halni azért, amire föltette a kártyát, az ne menjen az északi sarkra és mindenképp: ne legyen fasizta tábornok. Európa sok mindent meg tud bocsájtani, még azt is, ha valaki megfut a maga választotta hősi halál elől, csak egyben szigorú, mint a becsületkódex: a katona legyen bátor, a fasizta állja meg a jeget is, mint a parancsolat. Am szavalni fasizta hősiességről, hódító vitézségről és ha tette kerül a sor, meghátrálni — ez több a soknál, ezt nem lehet és Európa nem is tudja soha megbocsájtani se Nobilenek, se a fasizmusnak. Róma, mióta a duce erős keze alatt nyög, még nem szenvedett ilyen vereséget és nem kapott ilyen tragikomikus pózt. Európa előtt Nobile hosszú időre blamáta a fasizmust és vezérét, Mussolinit. Hogy fog ezentul hősiességről és olasz bravurokról zengeni. És ki veszi komolyan a beszédet, amikor ilyen *tek* előzték meg? Senki. Európa csak mosolyogni fog. És ez lesz az a mosoly, amely a ciankálnál is jobban öl.

*

A Kellog-paktumról csak annyit tud a világ, hogy békéről is van benne szó. El is nevezték békepaktumnak. De többet már csak a külügyi hivatalok hétepcésés íróasztalai tudnak. Amerika, amely nem igen kedvelője a jegyzékváltásoknak, misztikus ködbe vonta a tárgyalásokat. Ne legyen háború: követeli Kellog és Páris, Berlin, London, Róma rejtelmes sugdosás után kimondták: rendben van. Ki tud azonban hinni ebben a paktumban, amikor egyidőben ezeket olvassuk a lapokban: itt felrobant egy municiósraktár, ott lángborult egy löpörgyár, Angliában új ismétlőfegyvereket próbálnak ki, Mussolini tankokat keresztel. Kellogban meg lehet a jószándék, talán Európában is, de — a pokol utjai is jószándékkal vannak kikövezve. És a pokol tornácairól csak tegnap térünk vissza bünbánóan és alázatos egyszerűséggel. Ujra visszajutni? Isten kegyelmezze nekünk...

*

Bécsben most folyik Wolf ezredesnek, a monarchisták vezérének hazaárulási pöre. Kun után Wolf: a baloldali szélsőség után a jobboldali került a vádlottak padjára. Az osztrák köztársaság sokat ad arra —

és igaza van —, hogy demokrácia nála sértetlen és való valóságnak lássék. Nem is mulaszt el semmi alkalmat, hogy az állam békítő, rendező, igazságosztó szerepét kidom-

borítsa. Wolf ezredesnek sokat engedett meg, de ahogy az okosság és izlés parancsolta: hőrtönbe dugta. Akár csak Kunt, a bolsevik-vezért. Mert a demokráciának megáll a szív-

verése, elszárad, mint kánikulában a virág, ha napról-napra nem igazolhatja önmagát. Azt, hogy él és mindenki számára él: Kunnak és Wolfnak egyaránt.

Olaszország nem sürgeti a nettunói konvenciók ratifikálását

Csak a jugoszláv-olasz barátsági szerződés meghosszabbítását tartják fontosnak

Beogradból jelentik: A Times római levelezője szenzációs jelentést küldött lapjának a nettunói konvenciók ratifikálásáról.

»Olaszországban — írja a Times — a nettunói konvenciók ratifikálásának nem tulajdonítanak nagy jelentőséget, de Olaszországban súlyt helyeznek arra, hogy

Jugoszlávia július 27-ikéig nyilatkozzék, hogy akarja-e meghosszabbítani a jugoszláv-olasz barátsági szerződést.

Ha július 27-ig — amikor tudvalevőleg a jugoszláv-olasz barátsági szerződés lejár — nem ratifikálják a nettunói szerződést, ez — Olaszország álláspontja szerint — nem jelenti azt, hogy Jugo-

szlávia az egyezményt nem ratifikálja. A Times közleményét úgy értelmezik, hogy

Olaszország nem tartja sürgősnek a nettunói szerződés ratifikálását. A Times cikke Beogradban nagy fel-tűnést keltett, annál is inkább, mert a lap római tudósítójának hivatalos körökkel kitérő összeköttetései vannak.

Gyurics londoni követ hazaérkezett

Hadzsics tábornok designált miniszterelnök, Gyurics követ és Tartaglio szpliti polgármester voltak audiencián Őfelségénél

Radics folytatja támadásait Beograd ellen

Beogradból jelentik: Gyurics londoni követnek Beogradba való érkezésével a politikai életben a tetőpontra hágott az izgalom.

Szerdán vagy csütörtökön dől el véglegesen, sikerrel járt-e Hadzsics tábornok akciója és hogy sikerül-e megnyernie megalakítandó kabinetjébe Gyurics követet.

Beavatott politikai körök véleménye szerint a designált miniszterelnök kormányalakítási törekvései

minden valószínűség szerint sikerrel fognak járni és a csütörtöki nap folyamán tisztán fog kialakulni a politikai helyzet képe. Arra is számítanak, hogy

Hadzsics legelőbbben szombatig megalakítja kormányát.

A neutrális kormány egyik miniszterjelöltje a kormányalakítási kilátásokról szerdán az esti órákban a következő nyilatkozatot tette:

— Kétizben tárgyaltam Hadzsicsal. A magam részéről nincsen kifogásom a neutrális kormány megalakulása ellen, de én és társaim azt óhajtjuk, hogy ez a kabinet választási kormány legyen, mert munkakormányal nem sokra mennek.

Intrikák vannak jobbról és balról és különösen a felelősség kérdését szeretik felhánytorgatni politikai ellenfeleink. én azonban nem látom be, hogy miért lehetne bennünket felelőssé tenni. Hadzsics neutrális kormányának miniszterjelöltje a következők: dr. Stampar, dr. Lanovics, dr. Tartaglia, dr. Frscsec, dr. Gyurics és dr. Zorisics. A helyzet szombatig okvetlen eldől.

Gyurics követ megérkezése

Szerdán délben tizenkét óra negyven perckor

megérkezett Beogradba dr. Gyurics Milán egyetemi tanár, Jugoszlávia londoni követe.

aki a délután folyamán érintkezésbe lépett Hadzsics tábornokkal, s vele hosszabb tanácskozást folytatott.

A szerdai nap folyamán tovább folyt a tanácskozások úgy az udvarnál, mint a designált miniszterelnöknél. Reggel kilenc órakor Lanovics Jovan valóságügyi minisztériumi osztályfőnök, majd dr. Zorics Milovan zagrebi báni tanácsos jelentek meg Hadzsics tábornoknál a hadügyminisztériumban és vele hosszú konferenciát folytattak. A tanácskozás után sem a tábornok, sem a miniszterjelöltek nem voltak hajlandók semmiféle nyilatkozatot adni arra vonatkozólag, hogy miről tárgyaltak. Hadzsics tábornok délelőtt dr. Tartaglia Ivó volt szpliti polgármestert fogadta, aki dr. Radics Jaksa szpliti orvossal jelent meg és több mint egy óra hosszat tanácskozott a király mandatáriusával. Dr. Tartaglia az újságírók kérdésére csak annyit mondott, hogy generális kérdésekről tárgyaltak, a király megbízottja arra volt kíváncsi, hogy hogyan itélik meg a szplitiek az általános politikai helyzetet.

Délelőtt tízenegy órakor Hadzsics

tábornok Őfelségénél jelent meg kihallgatáson,

a király utána dr. Tartagliát fogadta, akinek audienciája több mint egy óra hosszat tartott.

Délután Gyurics Milán egyetemi tanár fél ötkor audienciára jelentkezett Őfelségénél. Az audiencia egy részén jelen volt Hadzsics tábornok is.

Gyurics és Hadzsics együttes audienciája

Szerdán a délután folyamán Gyurics dr. londoni követ az udvarnál történt audienciája után Marinkovics Vóját kereste fel, akivel hosszasan tanácskozott Marinkovicsról a hadügyminisztériumba hajtattott és Hadzsics tábornokkal folytatott megbeszéléseket. A tanácskozás után a designált miniszterelnökkel együtt az udvarba ment, ahol este félnyolc tájban Őfelsége fogadta mindketőjüket.

Radics levelei

Zagrebból jelentik: A Dom szerdai számában Radics István hosszabb cikket írt, amelyben bejelenti, hogy most már annyira felépült, hogy elolvashatja azokat a tizezerszámra érkezett táviratokat és leveleket, amelyeket Svájból, Angliából, Németországból és Amerikából küldtek.

— Ezek a levelek — írja Radics — foglalkoznak a szerb-horvát kérdéssel és irók egyértelműen megállapítják, hogy a horvát kérdés már nem is európai, hanem világhkérdéssé fejlődött. Idéz-nem kell az egyik Svájból érkezett levél néhány mondatát, amelyek a következők: »Mi Svájcban eddig sokat véteztünk a horvátok és Ön ellen, de most látjuk, hogy igazuk volt, amikor egész mélységével felfogtuk azt a borzalmat, amely bekövetkezett volna, hogyha Ön többek közt nem maradt volna életben. Mi belátjuk, hogy az Ön halála esetén az összes horvátok úgy reagáltak vol-

na, amiből Jugoszláviára komoly veszedelem háruult volna«. A levélíró egyben meghívott Svájcba és hangsúlyozza, hogy ott teljes biztonságban érezhetem magam.

Németországi levelekben is előfordul az a mondat, hogy a június 20-iki események bengálitüszterü fényt vetettek a horvát-szerb viszonyra. Ezek a levelek szintén megállapítják, hogy a horvát kérdés már nemcsak középeurópai, hanem világpolitikai problémává vált.

Az angolszásziak nyilatkoznak a leg-határozottabban. Ők ismerik az ir-angol háborút, de ezeknek a mi esetünkkel való összehasonlítása, bármennyire tanulmányos is, most nem közölhetők a nyilvánossággal.

A horvát népek egységesnek kell maradnia — fejezi be cikkét Radics. — Mi okosak és állhatatosak vagyunk amugyis és ha így lesz, akkor biztos a végső győzelem.

Ingyenes népfürdővel védekeznek Noviszad a tömeges vízbefulladás ellen

Noviszadról jelentik: A noviszadi téli kikötőnél néhány napon belül három halálos szerencsétlenség történt, s nem mulik el egyetlen nap sem, hogy a Dunánál ne kellene néhány fürdőzőt kimenteni, akik nem ismerve a holt Dunaágmedrét, gödörbe kerülnek. A téli kikötő előtti holt Dunaág a legalkalmatlanabb a fürdőzők számára, mert a város már évek óta ebből a holt Dunaágból kotortatja ki az utak feltöltésére szükséges homokot és így a Duna medre igen egyenlőtlen, amit a fürdőzők legtöbbször nem tud. A legutóbbi három halálos szerencsétlenséget is ez a körülmény okozta.

A noviszadi városi tanács már régebben elhatározta, hogy 7.000 dinár költséggel a strand és a Vöröskereszt fürdőtelep mellett munkásfürdőt létesít, amely ingyenes fürdő lesz, de hatósági felügyelet alatt lesz és így remélhető, hogy a szerencsétlenségek meg fognak szünni.

Mihaldzsics Sztanoje rendőrfőkapitány elmondotta, hogy különösen szombaton és vasárnap tekintettel a rekkenő hőmérsékletre, hihetetlen nagyszámu fürdőző keresi a Duna medrét. Az elmúlt vasárnap például a Duna mentén több, mint 6-7000 fürdőző lehetett, akiknek befogadására a meglévő dunai fürdők nem elegendők. De még ha elegendők is volnának, a gazdasági viszonyok olyanok, hogy a lakosság nagyrésze nem tudja a fürdőzéssel járó díjakat megfizetni és így ingyenes fürdőhelyet keres, úgy hogy a noviszadi Dunaszakaszon végéig fürdőzők láthatók. A rendőrség csekély létszámánál fogva képtelen ilyen hosszú Dunaterületet állandóan ellenőriztetni, de mert szükségesnek tartjuk, hogy a lakosság csak ott fürdjön, ahol a hatóság a fürdő céljaira területet kijelöl, rendőrök fognak cirkálni a Dunaparton, hogy ellenőrizzék azt, hogy csak a hatóság által kijelölt Dunaszakaszon fürdőjenek. Kijelentette a főkapitány, hogy megkereste a tértarancsnokságot, hogy hasonló szellemű rendelkezést adjon ki a hadsereg tagjai számára is.

A magyar kisebbség először jutott szóhoz a francia sajtóban

Szüllő Géza cikke a „Le cri des peuples-ben

Párisból jelentik: Párisban néhány héttel ezelőtt érdekes lapvállalkozás indult meg. Bernard *Lecache*, egy ismert francia publicista, „*Le cri des peuples*” címmel hetilapot alapított, amelynek programja a nemzeti kisebbségek védelme és jogaiért való küzdelem francia nyelven a francia közönség előtt. Az új lap szerkesztősége Csehszlovákiában Szüllő Géza dr. nemzetgyűlési képviselőt, az országos keresztényszocialista párt országos elnökét és *Flachbarth* Ernő dr.-t, az ellenzéki pártok központi irodájának igazgatóját, kérte fel munkatársai sorába. Szüllő Géza dr. a felkérésnek eleget is tett és a lap legújabb számában, amelyben olyan világhírű nevek szerepelnek, mint Bernard Shaw, Henry Barbusse, Stefan Zweig stb., Szüllő Gézának egy cikke is megjelent, amelyben a következőket írja:

— Az osztrák-magyar monarchia összeomlása után a csehszlovák köztársaság vált a polyglott állam prototípusává. A csehszlovák köztársaságban egészen pontosan hét kisebbség van s a csehszlovákok maguk is csupán viszonylagos többséget alkotnak. E helyzet folytán azt a kétségtelen igazságot lehet felállítani, hogy Csehszlovákiában csak kisebbségek vannak.

— Mégis az abszolút igazság ellenére, az állam, az alkotmány, a törvények s a közigazgatás arra a tételre van alapítva, hogy csehszlovák köztársaság egységes nemzeti állam.

— Hogy jól megérthessük a kisebbségi kérdést, a következő megkülönböztetéseket kell tennünk:

— 1. Vannak kisebbségek, amelyek sohasem szereztek meg azt a magas fejlődési fokot, amelyet az ő fajtuk már elért.

— 2. Vannak kisebbségek, amelyek előbb többségek voltak, amelyek már elérkeztek a politikai fejlődésnek ehhez a fokához, de amelyeket a békeszerződések deposszedáltak.

— A csehszlovák köztársaságban van egy kisebbség, amely ezer éven keresztül élvezte a függetlenséget egy nemzeti államban, amely mindig elismerte teljes szabadságát, amely mindig gondozója volt nemzeti egyéniségének: a magyar

kisebbség. S amíg az új csehszlovák köztársaság úgy ítéli meg a dolgokat, hogy az ő nemzeti politikáját leginkább ez a faj fenyegeti, az viszont világosan észrevenni véli, hogy a csehszlovák köztársaság politikájával az ő nemzeti egyénisége ellen küzd. Ebből a helyzetből kölcsönös és mély elégedetlenség fakad.

— Van-e erre megoldási mód? — Igen! Először, ha érvényesítik a demokratikus elveket. Azután, ha biztosítják a kisebbségek védelmét. Végül, ha a kisebbségeknek megadják szabad fejlődésük lehetőségét.

Wolf ezredes megvédi a mexikói katolikusokat

Derűs jelenetek Wolf Gusztáv ezredes hazaárulási pörének bécsi tárgyalásán

Bécsből jelentik: Az esküdttörzs Wolf ezredes hazaárulási bűnpörében szerda délelőtt háromnegyed tizenegyre kezdte csak a tárgyalást, mert az esküdtszék egyetlen nőtagja kedden a lábát törte és feltizenegy után hordágyon hozták be a tárgyalóterembe és az ágyon fekve vett részt a tárgyaláson.

Ettől az epizódtól eltekintve a szerdai tárgyalás nagyon mulatságosan indult. A védő a tárgyalás elején megkérdezte Wolf ezredestől, igaz-e a lapoknak az a híre, hogy

Wolf ezredes letartóztatása előtt a bécsi mexikói követségen járt, amelyet felkért, hogy lépjen közbe kormányánál a keresztényülködés azonnali beszüntetése érdekében.

Wolf ezredes a védő kérdésére azt válaszolta, hogy csakugyan járt a bécsi követségen és

közbelépésének az eredménye az volt, hogy Mexikóban abbahagyták a katolikusok üldözését.

Viharos derűség fogadta Wolf ezredesnek ezt a kijelentését és a közönség zajos nevetése közben a védő így szólt:

— Most azután ügyész ur vádat emel-

het hazaárulás címén, mert Wolf ezredes a mexikói hadsereget az Ausztriába való bevonulásra szólította fel!

A ügyész tiltakozó gesztussal válaszolta:

— Azt már nem! Mexikóról itt csak a védelem beszélhet.

A védő és az ügyész párbeszédét a hallgatóság nagy derűséggel fogadta, majd a bíróság áttért a tanúk kihallgatására.

A tanúk valamennyien azt vallották, hogy Wolf ezredes a korcsmákban mindössze harminc-harmincöt ember előtt tartotta inkriminált beszédét s ha szidta is az osztrák köztársaságot, az csak szólamód számba ment nála.

A bíróság ezután az elmeszakértőket hallgatta ki, akik megállapították, hogy Wolf ezredes a hangulatok rabja, abnormális ember, de so e' mebetegségben, se elmeegyensúlyában nem szenved.

nincs rögeszméje sem, hanem kétségtelenül tulbecsüli önmagát, hatáskörét és pozícióját. A bíróság ezután megszüvegezte az esküdtekhez intézendő kérdéseket.

Külföldre szökött a Lázics elleni merénylet előkészítője?

Részletek Milcsinov Gligor zagrebi tartózkodásáról

Névtelen levelekkel akarják félrevezetni a nyomozás

Beogradból jelentik: A Lázics Zsika ellen elkövetett merénylet ügyében a nyomozás tovább folyik. A rendőrség — mint ismeretes — körözölevelet adott ki Milcsinov Gligor ellen, aki a merényletet előkészítette, mindaddig azonban

semmi nyoma a felbujtónak.

A rendőrség azt hiszi, hogy Milcsinov már nem tartózkodik az országban, hanem

még a merénylet elkövetése előtt napon külföldre szökött.

még pedig vagy Bécsbe, vagy Bulgáriába.

A nyomozás végleges megállapításairól a rendőrség — valószínűleg csütörtökön — részletes kommunikét fog kiadni.

A zagrebi névtelen levelek

Zagrebi jelentés szerint szerdán az összes zagrebi lapok szerkesztőségei névtelen levelet kaptak

a merénylettel kapcsolatban. A névtelen levélíró cáfolni igyekszik a rendőrségnek a merényletről kiadott közléseit és azt írja, hogy a merénylet nem politikai, hanem magántermészetű

és a merénylő összeköttetésben állott a belügyminiszteriummal. A névtelen levélíró szerint Milcsinov Gligorijének a merénylő Momcsilovval semmiféle politikai összeköttetése nem volt és csak véletlenül találkozott vele néhány nap előtt Beogradban Momcsilov nem érezte életét Beogradban biztonságban és kérte Milcsinovot, hogy neki és néhány társa-

nak próbáljon munkát keresni Zagrebban. Milcsinov 9-én tért vissza Zagrebba, 10-én találkozott egy bolgár kertésszel, aki hajlandó volt Momcsilovkat felőgadni és 11-én ezt Milcsinov közölte levélben Momcsilovval. Ebben a levélben — amelynek szövegét bő részletességgel ismerteti a zagrebi névtelen levélíró — nincsen semmi másról szó, mint erről az alkalmaztatásról és különösen nincs szó Ivan Mihajlovról. A névtelen levélírója szerint Milcsinov tulajdonképeni neve Milcsinovics és jugoszláv állampolgár, aki sohasem dolgozott a macedon autonomisták érdekében. Sztambolijzki idején főszolgabíró volt Bulgáriában, majd Sztambolijzki bukása után elfogták az autonomisták és meg akarják gyilkolni, de sikerült Jugoszláviába menekülnie.

Végül a levélíró felhívja a rendőrséget, hogy az ártatlanul letartóztatottakat haladéktalanul bocsássa szabadon, mert különben kénytelen lesz fellebbenteni a fátylat, amely a merényletet fedi.

A névtelen levelek óriási feltűnést keltettek Zagrebban és az extrem sajtó olyan beállításban közli azokat, mintha a levélíró közléseinek hitelt adna. Komolyabb körök azonban azt hiszik, hogy a leveleket

maga Milcsinov írta azért, hogy a nyomozást félrevezesse, illetve a rendőrségnek kellemetlenséget okozzon.

Milcsinov, a textilutazó

Milcsinov Gligorije egészen a merénylet idejéig Zagrebban lakott az *Ilica* 111.

számu ház egyik alberti szobájában.

Szerdán az újságírók felkeresték Milcsinov zagrebi lakását, *Fistric* Martin szabómestert, akitől Milcsinov zagrebi tartózkodásának részleteiről kértek felvilágosításokat. *Fistric* rendkívül érdekes epizódokat mesélt el Milcsinov zagrebi életéről.

— Milcsinov Gligorije — mondotta a szabómester ez év április 7-én jött hozzá lakást keresni. Megegyeztünk havikétszáz dinár lakbérben és a fiatalember nyomban beköltözött a szobába.

A szabómester megmutatta a szobát is, amelynek tipikus hónaposszoba jellege van. Ágy, asztal, két szék, éjjeliszekrény, az ablak mellett rozoga fotel. A felbujtó szobája jelenleg üres, azért még nem adták ki, bár alig van kiadó lutorozott szoba, amelynek ilyen hatalmas reklámot csináltak volna.

— Milcsinov beköltözése után azonnal szabályszerűen bejelentettem őt a rendőrségen. — folytatta a szabómester. — Május vége felé egyszer egy teljes hétig nem jött haza az új szobaur, ezért kitöltöttem egy kijelentőlapot és abban a hitben, hogy Milcsinov végleg el fog maradni, kijelentettem őt. Hat nap múlva azonban beállított és mintha mi sem történt volna, újból elfoglalta a lakást és napokon keresztül ki sem mozdult. Amikor megmondtam neki, hogy időközben kijelentettem éktelen düh fogta el.

— Miért jelentett ki — kiáltott rám — egyszer és mindenkorra vegye tudomásul, hogy ha esetleg nem jövök haza néhány napig ez még nem jelenti azt, hogy elköltöztem. Maga csak vigyázzon a dolgaimra, én majd jelentkezem.

— Az új lakó különben — vette át a szót a szabómester felesége, aki időközben szintén bejött a szobába — nagyon pontosan és gavallérosan fizetett. Mindig nagyon sok pénzt láttam nála és rengeteg ruhája volt. Egy alkalommal véletlenül betoppantam a szobába, amikor Milcsinov otthon volt. Az asztalon lámpa égett és ő egy nagy csomó papír fölé hajolt. Amikor beléptem, láthatólag zavartan söpörte a mappá alá a papírokat.

— Természetesen nem gondoltam semmi rosszra, de csupa kíváncsiságból mégis megkérdeztem tőle, hogy mivel foglalkozik.

— Textilutazó vagyok — felelte Milcsinov — és ilyenkor dültem össze a cég számára a felvett rendeléseket. Emiatt kell olyan gyakran utazgatnom is, tette hozzá.

És milyen imprssziókat keltett magukban egyébként? — kérdezték az újságírók.

— Szükszavú, mogorva ember volt. Rendesen este tizenegy óra tájban jött haza, éjszaka két-három óráig égett szobájában a lámpa és reggel hat órakor már eltávozott. Napközben egyszer sem jött haza.

— Hogyan történt a menekülése?

— Az elmúlt pénteken reggel hét órakor egy detektív jelent meg és Milcsinov Gligorijet kereste. Miután Milcsinov előző este bejelentette nekem, hogy ismét elutazik, azt feleltem a detektívnek, hogy nincs itthon. A titkosrendőr mégis benyitott a szobába és legnagyobb meglepetésemre a diványon fekvő taláta a lakómat.

A detektív egy írást vett elő és felszólította Milcsinovot, hogy kövesse a rendőrségre. Az nem ellenkezett, nyugodtan felöltözött és mikor éppen indulófélben voltak így szólt:

— Kérem várjon egy pillanatra csak kimegyek — és ezzel eltávozott.

— Két-három perc múlva a detektív előtt gyanusnak tűnt fel a hosszas távolmaradás és Milcsinov keresésére indult. A bolgárnak azonban ekkor már nyoma veszett. Valószínűleg egyenesen az uccra távozott és sikerült feltűnés nélkül elvegyülnie a járókelők között!

— Még ugyanazon a napon rendőrségi emberek jelentek meg a szobában és mindent felkutattak. Nagyon sok könyvet és feljegyzést vittak magukkal.

— Jó lakó volt tette hozzá a szabó. Soha sem tételeztem volna fel róla, hogy nem textilben, hanem merényletekben utazik. A legrosszabb, amit feltételeztem róla, hogy bankóhamisító.

Jó egészség és harminc dollár kell csak a Kubába való kivándorláshoz

Egy délután Martinez Ortiz kü.ügyminiszterénél, aki szerint Kubában mindenki könnyen megkeresheti a kenyerét

Egy arc, mellet csak két színnel lehetne megfesteni: egyenletes okkerbarna minden vonása s artizstikusan keretezi a légváltó dus haj, mely vízszint teljesen és egyenletesen hóhéhr. Ez a jelenleg Párisban időző *Martinez-Ortiz*, a kubai köztársaság külügyminisztere és *Machado* mellett legnagyobb államférfia.

Kuba szigete, mióta huszonöt év előtt az Egyesült-Államok segítségével elszakadt Spanyolországtól, demokratikus köztársaság, melynek alkotmányva főbb vonásaiban az Egyesült-Államokéra emlékeztet. A parlamentjük kétkamarás, de a mintegy 200 tagot számláló képviselőház a voltaképeni törvényhozó testület; a 25 tagú szenátus inkább csak fékező, mérsékelő szerepet tölt be. De a lefolyt negyedszázad alatt Kuba alig követett önálló gazdaságpolitikát. Épen *Ortiz* küzdött évtizedekig a régi gyarmati időkől visszamaradt vámrendszer megváltoztatásán, mely természetesen Spanyolországnak kedvezett.

— A reciprocitás alapján állunk — magyarázza nekem a külügyminiszter. — Belga mintára kétféle vámtarifánk van: egy minimális, mely általánosan kerül alkalmazásra és egy maximális, melyet csak retorziókörök alkalmaznak szükség esetén bizonyos államokkal szemben. Általában a nyitott kapu politikáit inauráltam és Kuba azt fogja követni. Most Franciaországgal folytak levonatkozó tárgyalásaim és ezután az olasz kormányval szándékozom hasonló tárgyalásokat folytatni. A többi országgal s így az Önök hazáival nem állunk semmiféle relációban még, de nem kell azt hinni, hogy a nagy távolság lehetetlenné tenné közöttünk minden gazdasági kapcsolatot. Hogy a mi nyers-terményeink (dohány, nyersbőr, méz, bálna, spongya, teknőc, rum, neacuzor) mennyiben érdeklik Önöket, azt — tudom megítélni, de az Önök iparának mindenestire megvan az útja és módja hogy minden kockázat nélkül elvethasson közénk. Fővárosunkban, Havannában ugyanis egy ezernyi uifaita állandó kiállítás megrendezésén fáradozunk épen ezidőszert: Ez olyan nemzetközi kiállítás lesz, melyen minden európai ország tetszése szerint mutathatja be ipari termékeit, a standard-drak egyidejű ismeretése mellett. Így tehát a kubai vendégek nem kell Európába utaznia: Havannában meg fogja találni egybevonítva mindazt, amit az évilág kínálhat neki, a megfelelő árszabással együtt. Így szabadon érvényesülhet az egyes államok gazdasági konkurenciája...

De az esetlegesen remélhető gazdasági kapcsolatnál sokkalta nagyobb jelentőségű a lehetséges kivándorlási kapcsolat.

Kuba az ideális kivándorló-ország melynek amellet kivándorlókra szüksége is van! Hogy rendezzük az Európából való bevándorlást, épen most küldjük el Európába Kuba volt washingtoni követét, *Ferrari*, egyik legkiválóbb diplomatánkat, ki mint a kivándorlás teljeskörű kormánybiztosa fog az egyes európai államokkal idevonatkozó megegyezéseket kötni.

Ellentétben sok más bevándorlási centrummal, Kuba a lehető legjobb klímájú ország; nálunk mindig meleg van, de soha nincsen torróság. Közegészség-ügyünk sokkal magasabb fokozatú, mint az európai országoké. Minden lakásnak fűdűje van, a közisztóság kifogástalan. A halálzási arányszám Kubában kedvezőbb, mint bármely európai államban.

— De — kérdeztem — attól nem kell-e tartania, hogy munka hiányában éhenhal ennek a nagy egészségnek közepén?

— Legkevésbé sem — mondotta a külügyminiszter. — Munkásra nagy szükség van Kubának. Mindenfelől földmunkásokra természetesen, minthogy a termőföld jórésze még parlagos hever. Az önálló telepet az állam pénzzel, fundus instrukciókkal is segíti, hogy boldoguljon; s amellet attól sem kell félnie, hogy terményeit nem szállíthatja el minthogy Kuba szigetét egészen behálózják a vasutak. Az agrikulturna számos viszont könnyen lel elhelyezést az állami dohány- és cukorföldöken. A gyári munkás ugyanis az állami dohány és cukorgyárakban, melyek állandóan fejlődnek és sokasodnak. — De talán legnagyobb jövője a tanult munkásnak, az önálló iparosnak lehet nálunk! Havanna rohamosan fejlődő és nagyon eleven város, habár most még csak 600.000 lakosa van. Eddig a káros és tejszártalan vámrendszer tette sok önálló kisipar fejlődését lehetetlenné Kubában. Most, hogy ez egy csapással megszűnik új lehetőségek egész dradata nyílik meg

hirtelen. Hogy csak egy-két példát említsék: Eddig mi voltunk az északamerikai cipőipar legnagyobb vásárlói, minthogy az Egyesült-Államokból ugyszólván vámrmentesen hozták be hozzánk a standard-cipők tömegét. A most inaurált vámtarifa csaknem teljesen megszünteti a bőrbelhozatali vámot, míg a kész cipő vámiát sokszorosára emeli: Világos, hogy most egyszerre fog megindulni egész Kubában a cipőgyártás nagyban és kicsinyben; a bevándorló szakképzett cipészek tehát paradicsomi dolga lesz. Más példa: az új vámtarifa tetemesen csökkent, sok esetben teljesen megszünteti a fonalbelhozatali vámot. Eddig a juta és fonalhiány gátolta a textilipar önálló kifejlődését, most az

is rohamosan fog megindulni. Így az önök művészi képzőművészeivel, hírművészeivel, aki jól érti, könnyen megkeresheti majd Kubában a kenyerét.

— Még csak azt kellene tudni — jegyeztem meg — hogy ebbe a kivándorló Eldorádóba milyen Ellis-Islandokon át lehet bejutni?

— A Kubába való bejutáshoz — felelte nevetve a külügyminiszter — két dolog kell: *Egészség és harminc dollár!* Egyéb semmi! *Még passzus sem, Kuba tudtommal a világ egyetlen állama, mely nem-hogy vízumot, de mégcsak utlevelet sem kér attól, aki megérkezik.* — Nem kérdezzük senkitől, hogy honnan jött, miért és mit akar. Azt nézzük meg, hogy egészséges-e (beteg embert nem bocsátunk a szigetre) és hogy van-e pénze az első napokra: 30 dollár. És még egy követelésünk van: *a bevándorló = politizáló!* A legnagyobb mértékben demokratikus és szabadelvű ország vagyunk. *De szocializmus és kommunizmus nincsen minálunk és nem akarunk, hogy a külföldről jöjőn be közzénk...*

— Kérem mondjon valamit kormányá-

nak világgpolitikai felfogásáról.

— A Kubai Köztársaság — felelte *Martinez-Ortiz* — barátságos viszonyban áll Amerika minden államával egyaránt és természetesen az európaiakkal is.

— *Amerika nem az amerikaiaké: Amerika az egész világé.* Mintahogy az egész világé minden ország, mert az egész emberiség egységes szerves egész. Ennek a felfogásunknak megfelelő, hogy a genfi Népszövetség munkálataiban Kuba első naptól fogva mindig teljes mértékben kivette a részét és azt fogja tenni a jövőben is. Ezidőszert meg van a helyünk a Népszövetség szűkebb tanácsában is és minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy a világéke ügyét minden földrészen előbbre vigyük...

Az audiencia ezzel véget ért. A külügyminiszter barátságosan nyújtotta a kezét. Nem tehetek róla, hogy némi hitetlenkedéssel vegyes csodálkozással hallgattam végig *Martinez-Ortiz* fejtegetéseit a kivándorló Eldorádójáról?

Kuba a kivándorló paradicsoma? A vádasági nincstelenek levelei egészen más tapasztalatokról számolnak be.

Amundsen a Medve-szigeten lelta halálát? A francia tengerészeti miniszter bizik Amundsen és társai főikutatásában

Berlinből jelentik: Német lapjelentések szerint norvég hajósok érdekes megfigyeléseket tettek, amelyekből arra lehet következtetni, hogy Amundsen a Medve-szigeten lelta halálát.

A szigeten ugyanis sí- és keréknyomokat láttak, amelyek a tengerbe vezetnek. Valószínűnek tartják, hogy ezek a nyomok a Lathamtól, Amundsen repülőgéptől származnak.

A norvégok ezért az Amundsen utáni kutatást most a Medve-szigetre terelik.

Párisi jelentés szerint a keddi minisztertanácson a francia tengerészetiügyi miniszter rendkívül optimista nyilatkozatot tett az Amundsen és Guilbaud francia pilóta utáni kutatás várható eredményéről.

Hangsúlyozta, hogy tízenhárom — külön-

böző nemzethez tartozó hajó és tízenhárom repülőgép vesz részt a kutatásban. Ha Amundsenek sikerült elérni a jégmezőt — mondotta a tengerészeti miniszter — akkor tekintve a jég rendkívül szilárdságát, minden remény meg van arra, hogy a repülőgép utasai épségben érnek a földre és megmentésük sikerülni fog. Mindenesetre remélik, hogy a segélycikk rövidesen biztos értesülést szerezhetnek Amundsenekről.

Meglincselték Mexikó elnökének gyilkosát

Obregon tábornokot, Mexikó új elnökét egy bankett alkalmával öt revolver-lövessel megölték — A politikai merénylet összefüggésben van a mexikói kormánynak az egyházakkal szemben követett politikájával — További véres eseményektől tartanak Mexikóban

Newyorkból jelentik: Mexikóban óriási izgalmat kelt, hogy

Obregon tábornokot, Mexikó újonnan megválasztott elnökét kedden délután egy banketten meggyilkolták.

A gyilkosság kedden délután néhány perccel két óra után történt San Angelóban, a Mexiko Citytől délre fekvő kis város egyik éttermében, ahol bankettet adtak Obregon tiszteletére. A gyilkos, akinek Juan Escapulario a neve, ugy férközt a köztársasági elnök közelébe, hogy fotóriporternak adta ki magát és azt mondotta, hogy le akarja fényképezni Obregont. A kezében fényképezőt tartott, amelyeket meg akart mutatni a tábornoknak. Amikor Obregon széke mögött állt,

a merénylő négy és félmilliméteres revolveréből gyors egymásutánban többször rálőtt Obregonra.

Valamennyi golyó a hátán keresztül a has- és mellüregbe hatolt és a sebekből megállapították, hogy a lövéseket legfeljebb tíz centiméternyi távolságból adták le. Obregon nyögve lebukott a székről, a jelenlévők azonban az első pillanatokban nem vették észre, hogy mi történt, mert a zene tulharsogta a lövések zaját. Csak percek múlva értesítették a rendőrséget, amely elfogta a fiatal gyilkost. Obregon azonnal elvesztette eszméletét. Saját gépkocsiján szállították Mexiko Cityben levő lakására, azonban

Obregon utközben meghalt.

A gyilkost a tömeg késekkel és törökkel támadta meg és bár a rendőrségnek sikerült őt a tömegeből kiszabadítani,

a merénylő a lincselés következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy röviddel letartóztatása után behalt seibe.

A merénylet híre pillanatok alatt elterjedt Mexiko Cityben és nagy rémületet keltett, mert

attól tartanak, hogy a hasonlóan véres csemények egymást fogják követni.

Calles elnök, aki a merénylet hírére azonnal San Angelóba sietett, később a rendőrfőnökség épületébe ment, ahol személyesen intézett kérdéseket a fiatal merénylőhöz, aki akkor még élt. A rendőrség nem hajlandó közölni a nyilvánossággal a merénylő vallomását, de valószínűnek tartják, hogy

politikai összeesküvésről van szó.

Obregon július elsején választották meg Mexiko új elnökévé és december elsején lépett volna hivatalba. Vidéki birtokáról vasárnap tért vissza a fővárosba, ahol nagy lelkesedéssel fogadták.

Obregon egy nappal meggyilkolása előtt nyilatkozott az egyházi konfliktusról és kijelentette, hogy azonosítja magát Calles elnöknek az egyházakkal szemben folytatott politikájával és ő is ugyanazt az utat fogja követni. Nagyon valószínű, hogy a merénylet háttere ez a nyilatkozat volt,

mert az egyházi harc már évek óta szakadatlanul veszélyezteti Mexiko belső

békéjét.

Obregon tábornok ellen már sok ízben követte el politika merényletet. Tavaly novemberben bombát dobtak gépkocsijára és akkor könnyebben megsebesült, a választási kampány idején pedig lakása ellen kíséreltek meg többször bombamerényletet.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy

a kongresszus módosítani fogja a választási törvényt és lehetővé teszi Calles számára, hogy továbbra is elnök maradjon.

A kormány elrendelte a táviratokra a cenzurát, a szórakozóhelyeket bezárták és a katonai csapatokat készenléte helyezték.

Washingtonban a merénylet híre nagy megdöbbenést keltett, mert az amerikai kormány Obregon elnök működésétől várta, hogy Amerika és Mexiko között helyreálljon a barátságos viszony. Az amerikai nagykövet azonnal részvéltárogatást tett Calles elnöknel.

Pangalos újabb államcsinyt készít elő?

Venizelos: Konduriotisz pártján van

Athénből jelentik: A szabadlábrahelyezett volt görög diktátor, *Pangalos* — mint ismeretes — azt követelte *Venizelos*-tól, hogy vagy helyezze őt vissza a köztársasági elnöki székbe, vagy rendezzen el népszavazást ebben az ügyben, mert elnökségét katonai lázadás szüntette meg. Politikai körökben úgy hiszik, hogy

Venizelos nem lép fel Konduriotisz ellen

akivel 1916-ban, a nemzetvédelem idején, Szalonikiban szorosán együtt dolgozott.

Royalista körökben azt hiszik, hogy **Pangalos katonai támadással akarja az elnökséget elnyerni.**

azonban *Venizelos* a hadseregnél sokkal nagyobb tekintélynek örvend, mint *Pangalos* vagy bármely más tiszt. *Pangalos* lakásán állandó tanácskozások

folyanak, de határozatra még nem jutottak. A tanácskozások befejezése után **Pangalos felszólítja Venizelost, hogy még az augusztus 19-iki választások előtt a parlament döntsön abban a kérdésben vajjan Pangalos, vagy Konduriotisz a törvényes elnök.**

Venizelos szeptember derekán, a népszövetségi ülészak után Párisba, Londonba és Rómába utazik, hogy a nagyhatalmak képviselőjével érintkezésbe lépjen. Londoni látogatása különösen azért fontos, mert

az angol kormány nagyon hűvösen fogadta újabb szereplését.

Ez a hűvös magatartás arra vezethető vissza, hogy *Venizelos* az angol-görög hadiadósságok kérdésének tárgyalásánál alkalmából Görögország képviselőiben rendkívül független magatartást tanúsított.

Augusztus elseje után még helyettesként sem műköhetnek más intézményekben a szubotici városi orvosok

Sztipics Károly dr. polgármester nyilatkozata

Szubotica város közigyelése a tanács javaslatára már régebben határozatot hozott, hogy a városi tisztiorvosok semmiféle más intézménynél nem vállalhatnak alkalmazást. Sztipics Károly dr. polgármester a határozat alapján felhívta az érdekelt orvosokat, hogy fegyelmi eljárás terhe mellett haladéktalanul mondjanak le a más intézményeknél viselt állásokról. A városi kerületi orvosok hivatalosan eleget is tettek ennek a felhívásnak, de egy hírlapi közlemény nyomán az a hír terjedt el, hogy az orvosok közül többen lemondásuk ellenére is folytatják működésüket a vasutnál és más intézményeknél. Minthogy fontos közérdek, hogy a városi orvosok teljes képességükkel lássák el közszolgálati tevékenységüket, kérdést intéztünk Sztipics Károly dr. szubotici polgármesterhez, aki erről az ügyről a következőket mondotta:

— A tisztii főorvos jelentése szerint a vasut már mindenütt megválasztotta a pályaorvosokat, de a választást a közlekedési minisztériumnak jóvá kell hagyania. Ugyancsak a főorvos jelentése szerint a kerületi orvosok már nem teljesítenek másutt szolgálókat, csak egyes kivételes esetekben látják el addig a teendőket, amíg a választás jóváhagyása megérkezik, de van olyan orvos is, aki lemondása után is dolgozik és állására pályázat sem volt kiírva. A jelentés vétele után azt az utasítást adtam — ne hogy a miniszteri jóváhagyás késedelmezése az érdekelteknél azt a látszatot keltsen, mintha megtarthatnák egyéb állásaikat — hogy amennyiben a miniszteri jóváhagyást az érdekeltek megválasztott orvosok augusztus elsejéig sem eszközlök ki, semmiféle halasztást nem adok, vagy a városnál, vagy az egyéb intézményeknél elfoglalt állásukat kell elhagyni. Megténne ezt már most is, azonban figyelemmel vagyok arra, hogy a vasut nem maradhat orvos nélkül, azonban ezt csak a tiszta szándékú esetekben méltányolom és ezért szabtam meg a végső terminust augusztus elsejében.

— Ami pedig azt az orvost illeti, aki lemondása ellenére is tovább működik, szigorú utasítást adtam, hogy a főorvos 24 órán belül tegyen jelentést, illetve hatósági bizonyítványt szerezzen be arról, hogy az illető orvos működik-e más intézménynél. Amennyiben az állítás a valóságnak megfelel, az illető orvost

azonnal lefüggesztem, mert nem tűrhető, hogy bárki is, különösen egy orvos, a közigyelés határozatát ne vegye komolyan. Ezt megakadályozni kötelességem a városi képviselőtestülettel szemben is, amely határozatnak én vagyok a végrehajtója. Elmentem a méltányosság legmesszebb határáig ebben a kérdésben és további kifogásokat már nem fogadhatok el, annál kevésbbé, mert ez az ügy már hónapok óta napirenden van és ez idő alatt az illető intézményeknek elég idejük lett volna más orvosok ki nevezéséről gondoskodni.

Az a határozottság, amellyel Sztipics polgármester ezt a kérdést kezeli, a legnagyobb mértékben megnyugtató. Sem Szubotica város, sem az államvasutak érdekei nem követelik, hogy ott, ahol elégt orvos van — már pedig Szubotican az elégnél több is van — a beteget olyan orvos kezelje, akinek sokirányú elfoglaltságánál fogva nincs fizikai ideje, hogy a páciens csak alaposan meg is vizsgálja. Az orvosok hivatalhalmozásának megszüntetése, amit az egész vonalon végre kellene hajtani, csak hasznára válik a közegészség ügyének.

Palics vizét a n. é. közönség oltalmába ajánljuk

Egy-két szó a Bácsmegei Napló palicsi cikkéhez

»A közönség tuzozza Palics veszedelmét« című cikkünkre, amely keddi számunkban jelent meg az alábbi sorokat kaptuk:

A Palics fürdőről megjelent cikke igen sok tekintetben megfelelt annak a vártakozásnak, amelyet mi palicsiak, de azt hiszem számos szubotici is, a nagy hőszó heálta óta a sajtótól kívánhattunk. Szinte azt mondottuk, hogy végre valahára olyan módon és hangon írtak Palicsról, amit már régen kellett volna használni és egészen bizonyos, hogyha már jóval korábban kezdik ezt a hangot használni és nem tekintették volna Palicsot a guny s rossz viccek cégtáblájául, akkor sokkal előbbre lennének most már Palicson azok az intézmények, amelyek a közönség igényeit vannak hivatva kielégíteni. Elvégre nagyon szép és jó, ha így nyár derekán egy pár sikerült fürdővizet is megeresztenek, de mégis csak jobb, hogyha példának okáért keresik a módot arra, hogy a közönség ne fulladjon bele a porba, hogy a villatulajdonosok kimerészkedjenek villájukból, anélkül, hogy a fojtó és borzalmas portenger fenyegetné őket.

Éppen olyan fontos foglalkozni a tó vizével is, Palics közszükséglet. Elsőrangú és fontos közszükséglet, amelyre a legnagyobb gondot kell fordítani mindenkinek akit illet. Legelső sorban a sajtó az, amelynek a nagyközönség iránti kötelessége teljes komolysággal felkarolni Palics ügyét. Minden fontos a város közönségének legszélesebb rétegeire, ami Palicssal függ össze, de a legfontosabb a tó vize. Szaktudósok megállapították azt, hogy Palics vizének gyógyereje van. Igaz, hogy sajnos a palicsi tóba a kis Palicson keresztül bejutnak szennyvizek is, ami bizonyára nem szolgál előnyére a nagy Palics vizének, de a palicsi víz alapos ismerői

azon a véleményen vannak, hogy a hatalmas nádasok, valamint az iszap feldolgozzák a káros elemeket, amelyek egyáltalában nem veszélyeztetik a tó vizét, habár, mint mondottuk, nem szolgál előnyére sem. A nádas és az iszap oly kitűnő erejű semlegesítő, hogy a palicsi nagy tó mindenképpen meg van védve fertőző anyagok kifejlődésétől és káros hatásától. Viszont nem lehet eléggé elitélni azt, hogy akadnak egyesek, akik belehajtják a tóba a disznókat és a teheneiket. Ha ez igaz, és a hatóság dolga meggyőződni róla, hogy igaz-e, akkor egészen nyugodtak lehetünk abban, hogy lesz rá eszköz és mód becsüszinteni ezt az anomáliát. De szóvá kell tennünk apróbb dolgokat is, mondhatnánk inkább neveltlenségeket, amelyekben néhány szóval is segíteni lehetne.

Mi lelkes hívei vagyunk minden sportnak, de azt egyáltalában nem helyeseliük, hogy a strandot akár a vízen, akár a szárazon bárki is futballpálya névvel tekintse és használja. Van Szubotican elégt futballpálya, tessék ott futbalozni, amennyit csak akarnak, de a vízbe senkinek sem kell ezt megengedni.

A fürdőző közönség, amelynek védelmére és oltalmára ezeket a sorokat eddig írtuk, ne vegye rossz néven, de maga is sok tekintetben hibás abban, hogy a strand vizén nemcsak habok uszkálnak, hanem mindenféle szemét: piszok, csallyak, újságpapírosok, gyufák, egész gyufaskatulyák és sok-sok minden, amiről nem is lehet beszélni.

A vizet a közönség oltalmába ajánljuk. Vannak egyes parkok, ahol ki van írva egy táblán, hogy a park ültetvényeit, virágait a közönség oltalmába ajánljuk. Tegyenek ki ilyen táblákat a strandnál is és figyelmeztessék a közönséget arra, hogy a Palics vize csak

egy szükséglet kielégítésére hivatott és pedig a fürdőzés szükségletére. És senkise dobáljon se piszkot, se szemetet, se újságot, se gyufaszálát a Palicsba. Téved a közönség abban is, amikor azt mondják, hogy a Palics vize igen meleg, 26 fokot is mutat. Ez nyilvánvaló tévedés. A palicsi tó szélén, ahol a vízállás alacsony, lehet a víz 26-27 fok, de tessék csak néhány lépéssel beljebb menni, mindiárt alábbszáll a hőmérséklet egy pár fokkal. S nem szükséges, hogy az egész közönség a tó szélén és egy tömegben fürödjék. Ha pár méterrel beljebb megy, felfrissülést talál a fürdőző közönség, de ha egy tömegben nyüzsögnek valamennyien, akkor természetesen szó sem lehet felfrissülésről.

Ezeket a reflexiókat akartuk hozzáfűzni ahhoz a helyes és komoly cikkhez, amely a Bácsmegei Napló szerdai számában megjelent.

Több palicsi óstakó.

Leégett egy sportpálya tribünje és egy nagy fatelep Zagrebben

A tűz milliós károkat okozott

Zagrebból jelentük: Hatalmas tüzvész pusztított szerdán kora reggel Zagrebben. Reggel négy óra tájban lángba borult a Viktoria Sport klub Miramarska Cestán levő pályájának tribünje. A száraz faalkotmány recsegve-ropogva égett, egymásután omlottak be a gerendák és rövid idő alatt az egész tribün elhamvadt.

A lángok átcsaptak a sportpályával szomszédos faraktárra, amely Fröhlich György tulajdona. A tűz gyorsan terjedt s mire a tűzoltók munkához kezdtek, már nem volt mit menteni. A fatelep nagyrésze elhamvadt, a tűz okozta kár közel két millió dinárra rug.

A vizsgálat a tűz keletkezésének pontos okát megállapítani nem tudta, de valószínűnek tartják, hogy a tribün gondatlanságból azok a csavargók gyújtották fel, akik éjszakáikat a tribünön töltik.

A világhírű

VERTEX

izzóámpák kaphatók

MALLER BELA

okl. gépészmérnök Subotica, Petrogradska ulica 8. Tel. 35

Egy kritikus albumából

Irtá: Basdeker

Michelet mondja valahol, hogy a társaság pompás intézmény volna, ha a tagjai érdeklődésük egymás iránt. A jeles bölcselő ideális társaságra és eszményi emberekre gondolt, amikor ezt a két sort írta. Abban az éppen nem ideális társaságban, amelyben élünk, nagyon is érdeklődnek az emberek egymás iránt, — s a benne kifejtett társasélet nem is áll egyébből, mint egymás viselt dolgainak a kritikájából. Kedvem volna egy formulázni e mondást, hogy a társaság igen morális intézmény lehetne, ha akik benne élnek, kevésbbé törődnének egymással.

*

A legtöbb ember tudja, mily kevés erkölcsi támaszt találhat a társaságban, még se tud és még se mer meglenni nélküle.

*

Sok ember azt hiszi, hogy mivel ő társas lény, föl kell áldoznia az erejének, idejének, tehetségének és energiájának nagy részét annak a moloch-nak, amelyet így hívnak: társaság.

*

Negy szellemek találkoznak olykor. A színpadnak két illusztris mestere a magányosságról ugyanazt vitatja, majdnem ugyanazokkal a szavakkal. Friedrich Schiller az ő Wilhelm Tell-jének az első felvonásában (3. jelenet) így szól: »Der Starke ist am nächstigen allein«, Henrik Ibsen pedig a Népgyűlölet ötödik felvonásának utolsó jelenetében azt mondhatja a darabja hőseivel: »Az a legerősebb ember a világon, aki egészen egyedül áll.«

A valóság persze az, hogy csak erős, nagyon erős jellem állhatja meg a helyét a világgal, a többi emberiséggel szemben egymaga. Aki meg nem inog ebben a nehéz helyzetben s el nem vesztí a reményét, a bizakodását s az erkölcsi egyensúlyát a tömeggel vívott küzdelmében, az már ennél fogva erős legény. Az Ibsen Stockmann doktora nem azért erős, mert egyedülségben maradt a maga igazával és igazságával, de azért mer elkülönülésbe menni és frontot csinálni a többségnek, mert ilyen ember. Mert erős, hatalmas ember.

*

Vannak társaságon kívüli lények, s ha hallnak ilyenekről, ne siessünk az ítéltemondásunkkal. Lehet, hogy azért élnek a társaságon kívül, mert nem keltenek neki, de az is lehet, hogy azért nincsenek benne, mert nem kíváncsiak közéje. Az a nagy embersokaság, amelyet társaságnak hívunk, nagyban és egészben a kaszinókhöz hasonlít, — van ember, akit azok a világért se vennének föl a tagjaik sorába, s olyan is, akit disztagnak óhajtanának, de az nem óhajt oda beválasztatni.

*

A gyengék olyanok, mint a birkák, — csak azért számítanak valamit, és akkor se sokat, ha sokan vannak. Az erős olyan, mint az oroszlan, ha egyedül van, akkor is imponál. Oroszlányját el se képzelhető. Egy birka vagy egy birkaberber egymagában semmit se ér.

*

Mentül jelentéktelenebb valaki, annál inkább szorul társaságra, s mentül kiválóbb, annál könnyebben tudja azt nélkülözni.

*

Kell, hogy társaság nélkül is meg

tudjunk lenni, de óhajtanó, hogy társaságban is tudjunk élni. Szépnek csak azt az emberi életet mondhatjuk, amely a mások életére is támaszkodhatik. Bármily jogos az a büszkeség, amelyet abban a tudatban érzünk, hogy nem szorulunk az embertársainkra, az a vágy is jogos, amely hennünket barátainknak és más rekonszenves lelkeknek a köréhez vonz. Sajnálattreméltó csak az, aki sohasse elég magának és mindig másokkal kíván élni.

*

Diderot gyakran panaszkodott, hogy őt nem teremtette az Isten a társaság számára, hogy szelid jelleme, vidámsága és elnökö s megbocsájto természete ellenére se tudta magát soha igazán jól érezni abban a sokadalomban, amelyet ő és a francia nyelv »société«-nek nevez.

Ennek a különös tünetnek valószínűleg az volt az oka, hogy e kitűnő férfiú inkább a barátság számára volt teremtve. Mindnyájan ismerünk embereket, akik egy-két emberrel az igazi barátság intimitásában élnek, és éppen ennél fogva nagyobb társaságban nem jól találják föl magukat. Azt a tónust, amellyel a barátaikkal érintkeznek, a fölülteesebb ismerőseikkel — a társasággal — szemben nem használhatják, egy másik társalgási hangnem pedig, amely a »társaság« összejelvetelein volna a helyén, nem áll rendelkezésükre. Az ilyen ember — s talán Diderot is így volt — sokkal közelebb áll néhány barátjához, semhogy összetudna melegedni még több tucat emberrel.

*

Vannak természetesen társasági talentumok, sőt zsenik is, akik épp oly művészei a szalonéletnek s a társasérint-

kezésnek, mint mások a politika mesteriségének vagy a közgazdasági érvényesülésnek. Nem megvetendő, sőt nagyon sokra becsülhető nemes művészet, amely nemcsak annak szolgál előnyére, aki művelheti, de mindazoknak, akik ihatnak annak üdítő forrásából.

*

A magány csak a nagyon erőseknek való, és azoknak, akik nem tudnak megbarátkozni azzal a legtermészetesebb állapottal, hogy nincsenek mindenkinek ugyanazok a hibái és erényei, mint önéki. A társasélet kölcsönös elnézésből, állandó megbocsájtásból áll, — aki erre nem képes, az már száműzte magát belőle.

*

Senkise olyan nélkülözhetetlen az embernek, mint az embertársak. És bármilyen derék ember vagy is, az egész életre kevés vagy magadnak. Robinson talán jobban szeretett volna társul egy másik Robinsonnal és Péntek is jobban örült volna meg egy magához hasonló másik Péntekkel, — mégis mily pompásan összefértek!

*

Társaságban az első észtvörvény: legalább annyit kapni, mint adni, s az első és legfőbb erkölcsi szabály: legalább annyit nyújtani, amennyit adnak nekünk. Ezeknek a parancsoknak a betartása mellett a társasélet nem szükséges rossz lesz, hanem életsejítő intézmény.

*

Mosolyogva menj a társaságba, mosollyal fognak ott fogadni.

*

Ha magadról keveset beszélsz a társaságban, az kevés rosszat fog rólad mondani.

CIRKUSZ

Beszélgetés a sarkon

— Megtalálták őket?
 — Tudja, mikor a Schmalzflak rajtuk ütött, az asszony nagyot sikított és elvetette magát...
 — Nézze, kérem, ne pletykáljon nekem itt össze blödségeket. A Schmalzflakné elveti magát siktítás nélkül is. Én a sarkutazókra vagyok kíváncsi, mert néha már zavarba jövök, annyit új nevet kell megtanulnom.
 — Mért nem mondja mingyárt? Nincs ennél egyszerűbb. Ez idő szerint az a legnagyobb ulság, hogy a Lytzw lebeszélte a Söirát. Ambár gyanus nekem ez a név, azt hiszem, hogy sajtóhiba, mert Söricstól lesz szó, aki bevásárlója volt a Stresser és Könignek. Abból is gyanitom, hogy lebeszélte.
 — Ez meg lep. És mivel indokolja?
 — Aszonya, hogy rosszak a jégviszonyok.
 — Na hallja? Az északi sarkon is? Még ha a törzskocsimában vona, Isten neki.
 — ...ezért Lytzw visszatér a Berverd Sundba a Natham keresésére.
 — Maga látta?
 — Az öregapja. Én csak olvastam és most tájékoztatom magát. Mert amióta Lundberg megmentette Thornberget...
 — Erre emlékszem, sőt azt hiszem, hogy a két Berger rokon is. Az egész ott történt Krasszin mellett.
 — Nem, édes jegesmedvéim, a Krasszin egy orosz szovjetbiztos, aki helyettesíti Kun Bélát, amíg az Bécsben időt tölt.
 — Én azt hittem, hogy az egy Spitzberga.
 — Amit maga hisz! Maga még a feleségének is hisz, pedig azt egy egész Malgreen-csoport veszi körül.
 — Mit akar megint azzal a Grünnel?
 — Ezt ne tölem kérdezze, hanem önagságától. Én most tanulmányozom a Nordostland-expedíciót, amely léghejőket dobott le Amundsennek.
 — Mit nem mond? Hát megvan Amundsen?
 — Mindig meg is volt, csak nem szabad kikiabálni. Ez egy meglepetés légyen. Az északi sarkon nem úgy van, mint magánál a fizetésképtelenséggel, amit két év óta mindenki tud.
 — Csak ne tessék személyeskedni. Egy szóval az Amundsen?
 — Ott van az északi sarkon, mingyárt kissé jobbra, ahogy befordul a kutyaszánon. A Malgkin látta és hónap referál róla Nobilenak, meg Turbónak — Tarhó!
 — Mért nem éppen kiszéla ruléka? Tanulja meg egyszer a kifejezéseket, ha művelt akar lenni.
 — Várjunk, kérem, egy kicsit, rékapituláljuk, hogy mi volt. Elment a Nobile és leesett.
 — Ugy van.
 — Aztán megmentette a Citta di Milánót.
 — Dehogy! Lundberg megmentette meg a Maddalénát.
 — Az egy nő?
 — Az egy nő?
 — Azt hiszem, igen. Olyan repülőmániás.
 — Ahán, nem miatta van ott a Braganza? Ez csak a herceg lehet. Mert arról is sokat olvasok, csak nem tudom, hogy mit keres ott?
 — Maga öreg zsidó lesz és soha nem tudja meg, hogy egy ilyen herceg mit és mennyit keres.
 — Akkor ne is bántuk. Sokkal jobban érdekel, hogy Sverdup mit tett a Viglieri-csoporttal? Apropos, zsidók ezek?
 — Tán a kényszerleszállásokból gondolja? Magának sincs más baja?
 — Van, szavamra, van. De szeretném tudni, hogy Amundsen megmentette-e a Pirós sátorban Krasszint, akinek jegesmedvéket dobott le.
 — Azt mondja, hogy jegesmedvé, meg

Krasszin? Én erre azt felelem, hogy Leigh Smith-fok és Greenwich, 15 perccel 80 fok fölött.
 — Az nekem korán van, inkább bemon-

dom a Flest a mentő-Kvarrtal. Mentő, mentő!
 ...Már jönnek.
 Lim.

Még meleg idő várható helyi zivatarokkal

Az eső csak kevéssel enyhítette a kánikulai hőséget

A meteorológiai állomások jóslásainak megfelelően szerdán virradó éjszaka Középeurópaszerre zivataros esők voltak, amelyek azonban csak kevéssel hűtötték le a kánikulai forróságot. Szubotícán az éjszakai órákban erős szél kerékedett, amelyet kisebb zivatar követett és reggel, valamint a délelőtti órákban több ízben erősen megeredt az eső, amely azonban mindenkor csak rövid ideig tartott és épen csak arra volt jó, hogy a port elverje. A déli és délutáni órákban azonban már ismét tikkasztó hőség volt.

A hőmérséklet lehűlése Szubotícán a keddi melegehez viszonyítva nyolc fok, de ennek ellenére a hőség még mindig türelmetlen, mert a forró levegő nem teljesen száraz és így a test párolgásának nem szabad az útja. A nagy meleg csak az esti órákban enyhült valamelyest.

Mint Budapestről jelentik, ott az éjszakai eső lehűtötte némileg a levegőt, de délelőtt ismét tikkasztó meleg volt. Budapesten 7 és fél fok volt a lehűlés, de a levegő ott is tikkasztó volt. Délután ismét kisebb zivatar vonult el Bu-

dapest felett, ami újabb hősökkenéssel járt és az este felé megélénkülő nyugati szelek türelmettőbbé tették az atmoszférát.

Egész Középeurópában szerdán alacsonyabb volt a hőmérséklet, de a meteorológusok szerint további hűsülésre most már nem lehet számítani.

Párisi jelentés szerint az óriási hőségnek Párisban kedden ismét rengeteg áldozata volt. A *Petit Journal* szerint csárnap óta Párisban és környékén harmincan fulltak a vízbe és igen sokan haltak meg hűguta következtében. A *Journal* szerint a szokatlan hőség következtében az Eiffel-torony, amely tiszta fémanyagból készült, lényegesen kiterjeszkedett és ennek következtében 12-14 centiméterre elhajlik.

A torony egyensúlya tekintetében azonban nincs veszedelem, mert már az Eiffel torony tervezésénél számítottak erre a körülményre.

A meteorológiai intézet jóslása szerint az enyhülés ellenére még mindig meleg idő várható, hajlammal helyi zivatarokra.

Hoffmann Kálmán dr. alpolgármester, míg az egyes politikai pártok számára nyuk szerint 3-4 képviselővel vesznek részt az értekezleten.

Amennyiben a pártközi konferencia úgy látja, hogy a kérdés kellően elő van készítve és a város jelenlegi pénzügyi viszonyai között megvalósítható, akkor a polgármester a főispánnal való megbeszélés után azonnal összehívja a rendkívüli közgyűlést, amely előre láthatólag jövő pénteken ül össze. A közgyűlésen a tanács a határozat azonnali végrehajtását fogja kérni, hogy a munkálatokat mielőbb megkezdhessék és lehetőleg még a tél beállta előtt az egész utcaburkolási program megvalósuljon. Ebben a tekintetben Szűcs Károly dr. polgármester határozott ígéretet kapott az ajánlattevő vállalkozóktól, hogy nem fognak ragaszkodni a szerződésben kötött munkanapokhoz, hanem kétszeres munkaerővel látnak munkához, hogy a kövezés és aszfaltozás még az ideig befejeződjék.

Petrovics Koszta városi főmérnök szerdán táviratban meghívta az érdekelteket a pénteki értekezletre.

Augusztusban megkezdődik a második jegyzőtanfolyam

A bácskai tartományi választmány ülése

Szomborból jelentik: A bácskai tartomány választmánya Klicin Mita elnöklésével kedden és szerdán ülést tartott.

Megint óriási tűz pusztított Budapesten

Leégett a Magyar Államvasutak Igazgatóságának ötemeletes palotája

Budapestről jelentik: Budapest szerdán hajnalban újabb óriási tűz pusztított. A kora hajnali órákban kigyulladt a Magyar Államvasutak igazgatóságának Andrassy-úti hatalmas palotája. A veszedelmes tüzet a posztoló rendőrszem vette észre és mire a tűzoltók megérkeztek, az ötemeletes palota Andrassy-úti, Rózsa-utcai és Izabella-utcai frontján már óriási lángokkal égett a hatalmas tető. A hajnali szürkületben ijesztően szép látvány volt a hatalmas tűz. A méteres lángokat és óriási füst-felhőket a környékbeli házak ablakaiból hálálruhás emberek nézték és az Andrassy-úton ezerszámra gyűlt össze a tömeg, amely nagy részt a ligeti mulatók, éjszakai bárók és lokálok közönségéből, valamint arisztákból és táncosnőkből verődött össze.

A tűzoltók munkája ellenére a tűz egyre terjedt és egyszerre irtózatossá válnak a füstökkel és a füstökkel beemelt az egész tetőzet. A helyszínrre több gépkocsival kivonult mentők azonnal ápolás alá vették az égő tetőről lehozott füstmérgezést és égési sebeket szenvedett tűzoltókat. A lángok közben bekapkaptak az ötödik emeleti hivatali szob-

bákba, ahol a tűz felbecsülhetetlen károkat okozott, mert itt nagyfontosságú iratok és mérnöki tervrajzok voltak felhalmozva, amelyek szinte pótolhatatlanok.

A tűzhöz közben csapatostul érkeztek a vasutasok, vasuti mérnökök és a vasutagazgatóság tagjai, akiknek jelentették, hogy az ötödik emelet menthetetlen. Csakhamar két lépcsőház is beszakadt és a víz teljesen átáztatta a negyedik emelet mennyezetét, amely rövid idő múlva isszonyatos robajjal beszakadt; leszakadt a liftakna mennyezete és a fölépcsőház mennyezete is. A rendőrség intézkedésére az egész épület teljesen kiürítették. Ötórai megfejezett munka után délelőtt tíz órára sikerült a tüzet lokalizálni.

Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy kedden bádógások dolgoztak a palota tetején forrasztó lámpával. Lehetséges, hogy a forrasztólámpa, vagy pedig eldobott cigarettavég gyújtotta fel a rapok óta tartó hőségben kiszáradt tető gerendáit. A rendőrség intézkedett, hogy azt a harminc munkást, akik a tetőn dolgoztak előállítsák, hogy megállapíthassák a tűz keletkezésének okát.

A szubotícai kövezési tervezetet szombaton pártközi konferencia elé terjesztik

Az ajánlattevő cégek képviselőivel pénteken tartanak értekezletet — Valószínűleg jövő pénteken lesz rendkívüli közgyűlés

A szubotícai utcaburkolat végleges rendezésének kérdése úgy látszik rövidesen megvalósul. A városi tanács szerdán délelőtti ülést tartott, amelyen foglalkozott a beérkezett pályázatokkal és elvi álláspontot foglal el és a legcsoőbb ajánlatokat véve alapul elhatározta, hogy a végleges határozat meghozatala előtt még egyszer közvetlen érintkezésbe lép az ajánlattevőkkel főként, hogy az árakra vonatkozó és más pénzügyi kérdésekben adjanak felvilágosítást.

Dr. Szűcs Károly szubotícai polgármester kijelentette a *Bácsmegeyi Napló* munkatársának, hogy a szerdai tanácsülés határozata alapján a legcsoőbb

ajánlatot tevő zemuni és beogradi cég képviselőit péntek délután 5 órára hívta Szubotícaira értekezletre, hogy mielőtt a javaslat a közgyűlés, illetve a pártok elé kerül, bizonyos kérdésekről adjanak felvilágosítást. Kijelentette még a polgármester, hogy szombaton délután hat órakor az összes pártok képviselőinek bevonásával értekezlet lesz a kistanácsteremben, amelyen a pártok megbízottai informálni fogják a beérkezett ajánlatokról. Ezen a szélesebb konferencián a polgármester fog elnökölni, az ügy előadója Petrovics Koszta főmérnök lesz és a tanács részéről részt vesz még az értekezleten

Gradjanszki Péró, a tartományi építészeti hivatal főmérnöke referált a tartomány utépitési munkálatairól. A jelentés szerint a batinai emelkedésnél lévő utszakasz javítási munkálatai befejeződtek és az utszakaszt a hét elején átadták a forgalomnak. A Drázs község felé eső szakasz javítási munkálatai a szükséges anyag kiszállítása után azonnal megkezdődik és még e hónapban teljesen el fog készülni. Ezen a héten még megkezdődik a Bélje-Batina tartományi ut Knezsevi Vinogradi szakaszának hengerlését. A tartományi utak fenntartásához szükséges kavicsszállítást a vállalkozók még május hónapban megkezdtek és a szállítást a Kula-Odzsaci, Apatin-Sztopár, Szombor-Palánka, Bács-Temerin, Bélje-Batina-i utakon már nagy részben megtörtént.

A választmány végül több községi folyó ügyet intézett el.

A le jobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLO”

Egy rókárol két bőrt

Noviszádon kétmillió dinárral több adót akarnak beszélni, mint amennyit a törvény megenged

Noviszádról jelentik: Noviszad város polgárságát az a veszély fenyegeti, hogy kétmillió dinárral több adót kell fizetnie, mint amennyire a fennálló törvények értelmében kötelezve volna.

Ez a maga nemében példátlan adótöbblet a következőképpen állt elő:

A bácskai tartomány választmány. hivatkozással a tartományok szervezetéről szóló törvényre, huszonöt százalékos tartományi pótdadót vetett ki, amelyet a tartomány területén levő városokra is kirítottak. A városok, amint ismeretes, elkeseredett ellentállást fejtettek ki az új adó ellen, de miután a legfelsőbb fórumok, a tartomány javára döntötték el a kérdést, a városok kénytelenek a huszonöt százalékos tartományi pótdadót megfizetni. Az államtanács végsőfokú döntése után és a belügyminiszter ismételt fenyegetésére, hozzá is láttak a tartományi pótdadó beszédéhez, ami a közelmúltban meg is kezdődött.

A tartományi választmány időközben felszólította a várost, hogy adja át a kezelésében levő utakat további fenntartásra a tartománynak, mely a tartományok szervezetéről szóló törvény értelmében, a kivetett pótdadó ellenében, gondoskodni fog az utak további fenntartásáról. Azalatt, míg a városok és a tartományi választmány között a harc folyt és amíg az államtanács meghozta legfelsőbb döntését, Noviszad városa, mely

azon az állásponton volt, hogy nem tartozik tartományi pótdadót fizetni, elkészítette költségvetését, amelynek egyik melléklete az utadóalap költségvetése is. A költségvetést a város felterjesztette a pénzügyminiszternek és a belügyminiszternek jóváhagyás végett és mindkét miniszter, — elnézésből, vagy sem, — jóváhagyta a költségvetést, bár időközben az utadóalap költségvetése feleslegessé vált, mert a tartomány köteles a beszédett huszonöt százalékos pótdadó ellenében az utak fenntartásáról gondoskodni.

A noviszadi városi tanács mindeddig nem tett eleget a tartományi választmány felszólításának és nem adta át a kezelésében volt utakat. Amikor azonban megkapta a pénzügyminiszter jóváhagyó határozatát az utadóalap költségvetésére vonatkozólag, ahelyett, hogy felírt volna a pénzügyminiszterhez és közölte volna a közben beállott helyzetet, hogy feleslegessé válik az utadó további beszédése, mert ez egy rókárol két bőr lehuzását jelentené, a városi tanács tovább szedeti az egyenes állami adó után fizetendő negyvenszázalékos utadót, amely évente Noviszad város lakosságát két millió dinár adóval terheli meg.

Értesüléseink szerint az ellenzék a legközelebbi rendkívüli közgyűlésen szövegesen ezt a súlyos sérelmet és annak sürgős orvoslását fogja követelni.

Titokzatos gyilkosság Bécsben

Az áldozatot a gyilkosság után felgyújtották

Bécsből jelentik: A laimi állatkert közelében levő villában, amely Erzsébet királyné nyaralója volt, titokzatos gyilkosság történt. Az esti órákban a villából hat egymást követő revolverlövés hallatszott. A járőrök figyelmesek lettek a lövésekre, bementek a villába, amelynek kertjében egy huszonöt-három év körüli nő holttestére akadtak.

A holttestet a gyilkos benzinnel leöntötte és meggyújtotta. A közelben megtalálták a benzines üveget is. A rendőrség megállapította, hogy a meggyilkolt nővel a gyilkosság előtt egy uszónadrágos napbarnított fiatal ember beszélgetett. Valószínűnek tartják, hogy rablógyilkosságról van szó. Az ismeretlen gyilkos kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Mennyibe kerül a kánikula?

A szuboticiai közönség 200.000 dinárt ad ki vasárnaponként különböző hűsítő italokra, de azért panaszkodnak az árusítók

Kétszer egy percig esett az eső szerdán délelőtt. Az égbolton biztató villámok cikáztak át, vadul dörgött s mindenki megkönnyebbülten s hajtott fel: itt az eső. Azonban vakláma volt az egész. Az esőfelhők csak látogatónak jöttek, csak vizitkártját és nem vizet hagytak itt s tovább mentek. Délben az egész meleg-ügy elől kezdődött. A higgany a hőmérőkben szaladt felé felé s délután újra tropikus hőség borult a városokra.

A forróság nagymértékben fellelített azoknak az üzleteknek a forgalmát, amelyek hűsítő italok árusításával foglalkoznak. Ebben a tekintetben első helyen áll a sör, a legnépszerűbb s legolcsóbb hűsítő ital.

A Bácsmegeyi Napló munkatársa a szuboticiai sörlerakatoknál érdeklődött az iránt, hogy Szuboticán milyen mennyiségben fogy a sör. Nagyon nehéz megtudni az árusítótól, hogy ilyen rekkenő hőségben mekkora a forgalom. Titkolóznak, mintha az újságíró adókvetvé bi-zottság lenne. Legtöbb helyen ez a válasz:

— Gyenge kérem, nagyon gyenge.

Szuboticán — informátorunk szerint — hár nagy a hőség, kevés sör fogy. A fogyasztás a békebeli nívónak 60—70 százaléka. A rossz gazdasági helyzet az oka, hogy kevesen isznak sört. A közönség nagy része még három dinárt sem áldozhat hűsítő italokra. Legtöbbször megelégszenek egy dinár ára fagyalttal.

Szubotica és környéke, beleértve Paliosot is, naponta vasár és ünnepnap ötven hektoliter hordós sört és tízezer

üveges sört fogyaszt el. Ez összesen 10.000 liter, vagy 33.000 pohár sörnek felel meg. Szuboticán tehát átlag minden harmadik »lélek« iszik egy pohár sört. A sör tehát verhetetlenül vezet s Szubotica közönsége naponta 100.000 dinár értékű sört fogyaszt el vasárnaponként. Hétköznap sem sokkal kevesebbet.

A szódavíz gyárak, melyek, mint a sörlerakatok, kartellbe tömörültek, szintén elégedetlenek a fogyasztással. Szuboticán meleg napokon hateres üveg szódavíz fogy el. A város lakosságának még tíz százaléka sem fogyaszt szódavizet. Valamivel kevesebb fogy a palackozott limonádéból, a brachdüből. Ezt csak a megrögzött antikoholisták iszák — ilyen pedig meglehetősen kevés van Szuboticán. Bár az újabbban üzembe helyezett, izléses uccai szörpraktárak elég csinos forgalmat bonyolítanak le.

A sör és szódavíz után nagy mennyiségben fogy a fagyalt. A szuboticiai cukrászdák és kávéházak együttesen megközelítőleg 6500 szelet fagyaltot adnak el naponta s így összevéve 28.000 dinár olvad el fagyalt alakjában, de ebbe természetesen nincs beleszámítva az uccai fagyaltosok forgalma, ami még ennél is jelentősebb mennyiséget és összszegyet jelent, tekintve, hogy kétszáz fagyaltos kocsi van Szuboticán.

Ezek után jönnek a különböző gyümölcszörpök és ásványvizek, amelyekből szintén meglehetősen sok fogy el. Nyugodtan állíthatjuk, hogy kánikulai ünnepnapokon több mint 200.000 dinárt ad ki a közönség jégre és hűsítő italokra. Kétszáz ezer dinár és a meteorológiai intézet tartós meleget jósol...

HIREK

Felelőtlen elem

A rémhírterjesztővel a vasut előtt találkoztam. Nagy csoportosulás volt körülötte, a népek izgatottan hallgatták a rémhírterjesztőt, aki éppen javában terjesztette a rémhíreket.

— Ha én mondom, mérget vehet rá — erősködött — le fogják zárni Paliosot, mert rühjárvány ütött ki. Egy adai sertéskereskedő mind a négyszáz disznáját behajtotta a tóba fürödni...

— Disznóság! — hördül fel valaki.

— A halak sorra felfordultak...

Aztán más vízre evez:

— Kisiklott a noviszadi gyors... tény-le gnem hallotta? Csak a vonatvezető lélekjelenlétén mulott, hogy nem történt nagyobb baj. Hát halottal uszták meg de ha nem fékez idejekorán, valamenyien ott pusztulnak, akár a malomtüznél.

— Milyen malomtüznél?

— A szomborinál! Már tesz ugyantha nem tudna róla? Sokkal borzalmasabb volt azonban annak a szegény bősnek az esete, akít a nyilt uccán ütött meg a hóguta...

Álmérködve hallgatják a rendentudót. A közérdekű események után a városládi pikantériákra:

— Igen, az az alávaló Maligács megszóktette azt a naiv kislányt egy nőember! Az apa utánuk ment és képzeli, hogy mi történt köztük!

Mutatja kézzel a pofonokat és lábát a rugásokat.

— Annak is elmegy majd a kedve a lányszóktetéstől!

Imponálóan sokoldalú. Nem tudtam elmentálni a kísértésnek és odakiáltottam a csudálók vállain keresztül:

— Na és mit csinál a H. G. Wells?

Nem jött zavarba, megvakarta az állát és fölényesen legyintve, mint ki az egyik legkedvesebb cimborájáról beszél, mondotta:

— Az a piszok... mióta nyaralni ment, nem küld egy bűdös vasat... Az a kis nő nem megy le a nyakáról... De csak jöjjön haza, majd ellátom én a nő baját! azzal az Izével, azzal a Hágécével meg majd végez a felesége!...

Miért nem az újságot, aki a kánikulában is annyi szenzációt tud? Illetve miért ir az, aki semmiéle szenzációról sem tud?

(—)

*

— Az új beogradi nőmet követ elfoglalta hivatalát. Beogradból jelentik: Dr. Köster, Németország ujonnan kinevezett beogradi követe szerdán megérkezett Beogradba és átvette a követség vezetését. Köster dr. eddig revali követ volt és innen nevezték ki a jugoszláv fővárosba.

— A felfüggesztett petrovaradini polgármester helyettesítése. Noviszádról jelentik: A vukovári főispán — mint ismeretes — felfüggesztette állásától Jelasics Iván petrovaradini polgármestert, mert az Vidovdán napján eltávolította a petrovaradini városházáról az állami lobogót. Pavkovics Szevován főispáni csztálytanácsos a polgármester helyettesítésével Divald András helyettes polgármestert bizta meg.

— Az angol munkáspárt újból Macdonaldot választotta elnökévé. Londonból jelentik: A Labour Party kedden újból Macdonaldot választotta egyhanguan a párt elnökévé, a párt alelnökévé pedig Clynes-t választották. A bizalomnak ez a megnyilvánulása megerősíti Ramsay Macdonald pozícióját és általában a mérsékelt elemek befolyását az angol munkáspártban.

— Elsülyedt egy francia gőzös. New-Yorkból jelentik: A Cap Lay nevű 8000 tonnás francia gőzös francia Indo-Chinában a Haifong folyón viharba került és sziklának ütődött. A kazán felrobbant és a gőzös rövid idő alatt elsülyedt, a 256 utas nagyrészt azonban sikerült megmenteni, harmincan azonban a vízbe veszték.

Igy ragad

légyfogó

A legjobb légyfogó a világot Minden üzletben kapható.

Bolti ára 1 dinár

1173

— Sarlah és vörhenyjárvány Szubotica környékén. A szuboticiai tiszti főorvosi hivatalhoz jelentések érkeztek, hogy Szubotica külvárosában és a környékbeli helyeken, főleg Alekszandrovó elővárosban veszedelmesen terjed a sarlah és a vörheny. Dr. Pavkovics Milutin tiszti főorvos elrendelte a fertőzött helyek dezinficiálását. Az egészségügyi hatóságok minden intézkedést megtettek a járvány leküzdésére és a lakosság megnyugtatóására közlik, hogy a járvány enyhe lefolyású, de ügyelni kell a beteg gyermek elkülönítésére s be kell tartani az orvosok utasításait.

— Megbüntetik Zagrebben a vízből kimontott fürdőzőket. Zagrebból jelentik: Zagrebben a hőségi tömeg fürdött a Szávában. A fürdésnek huszonnégy óra leforgása alatt kilenc áldozata volt. Tömeges szerencsétlenségek miatt ankétot hívtak egybe, amelyen Heinzl polgármester elnökelt. Elhatározták, hogy a legszigorubb intézkedéseket léptetik életbe a gyakori szerencsétlenség elkerülésére és átszervezik a parti mentőszolgálatot. Elhatározták továbbá, hogy mindazokat a fürdőzőket, akik saját vigyázatlanságukból veszélybe sodródnak, de kimentik őket, nyolc napi elzárásra ítélik.

— Megölte a napszúrás. Szentáról jelentik: Nagypál András hetvenéves adai gazda gabonahordás közben hirtelen rosszul lett a székér tetején, napszúrást kapott és meghalt.

— Belefulladt a Tiszába. Szentáról jelentik: Barta Rozál ötvenéves piaci árus kedden délután a szabad Tiszán fürdött. Fürdés közben szivgörcsöket kapott és mielőtt még a segítségére siettek volna, belefulladt a folyóba. Holttestét a halászok huzzták ki.

— Halálozás. Weiner Adolf nyolcvanötéves szentai magánzó szerdán délelőtt szívszélhűdében meghalt. Az elhunytban Weiner Lipót butorgyáros az édesapját gyászolja.

— Fuszító ciklon Indo-Chinában. Párisból jelentik: Az indochinai Hanóiból érkező jelentés szerint több indochinai tartományban kedden borzalmas forgószél pusztított, amelynek sok emberélet esett áldozatul. A ciklon házakat rombolt össze és rengeteg kárt okozott.

— Különös öngyilkosság. Szarajevóból jelentik: Borzalmas módon vetett véget életének Borics Sida szarajevói asszony. Borics Sida kedden délután összetalálkozott férjével, egy gyárimunkással, aki a civakodás hevében kezét emelt a feleségére. Az asszonyt férjének durva bánásmódja annyira elkésértette, hogy annak eltávózása után mozsárban szilánkokra tört egy vizespoharat és az üvegtörmeléseket lenyelte. A szerencsétlen nőt borzalmas belső sérüléseivel kórházba szállították, ahol a szerdán virradó éjszaka folyamán ki-szenvedett.

— A szuboticei pénzügyigazgató szabadságon. Svabics Szvetozár szuboticei pénzügyigazgató nyári szabadságra ment. A pénzügyigazgató távollétében Gyarmati, a hivatal legidősebb tisztviselője helyettesíti.

— Elítélt kőzaton. Beogradból jelentik: A beogradi törvényszék két havi elzárásra ítélte Kunán István csurugi származású kőzatonát, mert a katonát elhagyta az őrhelyét.

— Fürdés közben a Dunába fulladt egy palánkai kereskedő. Bácskopalánkáról jelentik: Eckstein Nándor palánkai kereskedő kedden fürdés közben a Dunába fulladt. A szerencsétlenül járt kereskedő holttestét eddig nem sikerült megtalálni.

A bácskai tartomány népesedési statisztikája. Szomborból jelentik: A bácskai tartomány most tette közzé az 1928-as év első negyedének népesedési statisztikáját, amely járásokonként sorolja fel a születéseket és halálozásokat. A kimutatás szerint a batinai járásban az év első három hónapjában 114 születési és 113 halálozási eset volt. A járásba beköltözött 15 és elköltözött 5 család. A kulai járásban 377 születés és 293 halálozás történt, beköltözött 4 és elköltözött 2 család. Az odzsacii járásban a születések száma 439, az elhalálozásoké pedig 369 volt. Beköltözött 7 és elköltözött 5 család. A szombori járásban a születések száma 401, a halálozásoké pedig 384 volt. A járás területére beköltözött 4 és elköltözött 2 család.

— Aradi kereskedőségéből amerikai ügyvéd. Aradról jelentik: Deák József volt aradi papirkereskedőségét a napokban a newyorki Fordham egyetem letette az ügyvédi vizsgát. Az ut, amit az aradi papirkereskedőségét a newyorki ügyvédi diplomáig tett meg, rendkívül érdekes. Deák négy középiskola elvégzése után, 1908-ban az aradi Bloch H. cégnél dolgozott és ott is szabadult fel. Nemsokára ezután elkerült Aradról Budapestre, ahol nyomdája is volt, de szűknek találta a kereteket és 1918-ban a Károlyi-forradalom idején elhatározta, hogy kimegy Amerikába. Eljutott Fiuméba, ahol felesküdt olasz tengerésznek és egy élelmiszerszállító hajóra került, 101 napi utazás után átkerült Amerikába, ahol elhagyta a hajót és csakhamar egy banknak lett a magyar levelezője. Nem sokáig maradt azonban ott. Hangversenyrendező irodát nyitott és reklámvállalatot alapított, majd elhatározta, hogy ügyvéd lesz és nekilátott a tanulásnak. Nyolc éven át tanult úgy, hogy nappal kereste a kenyerét, esti tanfolyamokon pedig diákoskodott és készült az ügyvédségre. Hat évi szakadatlan munka révén elvégezte az előtanulmányokat és beiratkozott a Fordham-egyetemre, ahol a napokban jogtudorrá avatták. Ezután letette az ügyvédi államvizsgát és így most newyorki ügyvéd lett az aradi papirkereskedőségéből.

Szubotícán eleredt az eső

A meteorológiai intézetek mindenütt vihart jósoltak és az emberek megkönnyebbülten lélegzettek fel: Na most már biztosan kapunk esőt! Ebben a reményben tért mindenki kedden este haza, csak az elbusult izzadók mentek ki az uccára, hogy minél korábban kapják és üdvözölgék a várva várt nyári záport. A meteorológiai Intézetek jóslásai azonban csak részben váltak valóra. Amíg Magyarország és Ausztria felett hatalmas viharok vonultak végig, mi csupán mutatóba kaptunk egy keveset, épp annyit, ami eső utáni szomjunkt még inkább fokozza. Este felé lassanként gyülekezni kezdtek a felhők. Délén a Duna felől, egy-egy villám is átcikázott az égbolton — amelyeket élénk „hogy volt”, „ujra” kiáltásokkal fogadtunk, a csillagok el-el tűntek, majd ismét felbukkantak az egyre tornyosuló felhők közül. Éjjeltájban azután elsötétedett minden, éreztük, hogy a levegőben lóg az eső. A villámcsapásokat most már dörgés is kísérette, az uccákon friss szél kerekedett, felkavarta a port, de bánta is ezt valaki; hisz itt-ott már lepoltlyant egy-egy kővér esősepp. És megkezdődött a készülődés a házak tájékán. A csatornák alá gurították az esővízes hordókat, felnyitották a levezető csatornákat, becsukták az ablakokat. Éjjelre minden elkészült, csak az eső hiányzott még. De az eső késett, már felvirradt, még mindig nem volt sehol. A lusta szögálok dühöngve fogtak hozzá a járdák locsolásához s ime, alig hogy végigöntötték egy-két veder vizet a kiszáradt aszfalton, eleredt az eső, eleinte szemenként, majd hirtelen erős zápor zudult a város nyakába. Langyos nyári zápor. Kéjelegtek az emberek: Mégis csak igazat mondanak a meteorológusok. A zápor nem sokáig tartott. Épp hogy megfürdette az uccákat, már tovább is vonult, félórával később kitisztult az ég és a forrón tüző napsugarak kevéssel utóbb eltűntették az eső minden nyomát. A por ismét hatalmába vette a várost.

— Nem volt sok, de jó volt — egyeztek ki az emberek, valamivel vidámabban törülve izzadságtól gyöngyöző homlokukat és kissé irigyelve Palicsot, látva, hogy arra felé vonulnak a fellegek. De Palics már nem részesült az ég kegyében. Házatlan várták az esőt, oda biz nem érkezett meg még reggelre sem. Dörgött, villámlott egész éjjel, reggel kőleneig szüntelenül, a nyaralók fürdőruháikkal a karjukon, indulásra készen töprengtek azon, mitévők legyenek, a hőség üzött volna mindenkét a strandra, de a felhők dilemmába sodorták a szenvedőket.

— Hátha még is vihar lesz — szánták el magukat és nem mozdultak ki hazulról.

— Vihar? Még csak egy esősepp sem kelt birokra a hatalmas palicsi porral. (—)

— Meggyulladt a szalma. Kedden éjjel Weisz Hugó szuboticei kereskedő Kisbajmok 92. szám alatti háza udvarán tűz támadt. Eddig ki nem derített okból kigyulladt az udvaron felhalmozott két és félvagon szalma, amely teljesen elégett. A tűzoltóság csak nehezen tudta a tűz továbbterjedését megakadályozni.

Az Apatin-szontai ármentesítő társulat folytatja a töltési munkálatokat. Apatinból jelentik: Az Apatin-szontai ármentesítő társulat vezetősége elhatározta, hogy a Duna alacsony vízállására való tekintettel tovább folytatja a töltési munkálatokat. A munkák való felvétele már a legközelebbi napokban megtörténik.

— Vidéki város — Párisban. Azokban az országokban, melyekben a történelmi fejlődés során csak egy hatalmas gőc alakult ki, nem mint a kis fejedelemségekből összeragasztott országokban, mint például Olaszországban, vagy Németországban, vidék, a szegény, dolgozó vidék mindig vágyakozva, bámulattal, de gyakran irigyen, ferde szemmel tekint a fővárosra. Itt elkerülhetetlen a vidék és a főváros harca. Ez az eset Franciaországban is. Páris magában központosit minden cselekvést, minden erőt, minden gazdagságot. Hat vidéki társadalmi egyesület képviselője jelent meg a szajnai prefektusnál és nevében Sales, a párisi normand társaság elnöke, a következő kijelentéseket tette:

— Mi csak Párisnak dolgozunk, ennek a bűvös városnak adjuk oda erőnk javát, mlatta törődünk, ő használja el televényföldünk terményeit. Naponta küldjük föl ide buzánkat, szarvasmarháinkat, vizeink halait, szőlőink borát, gyü-

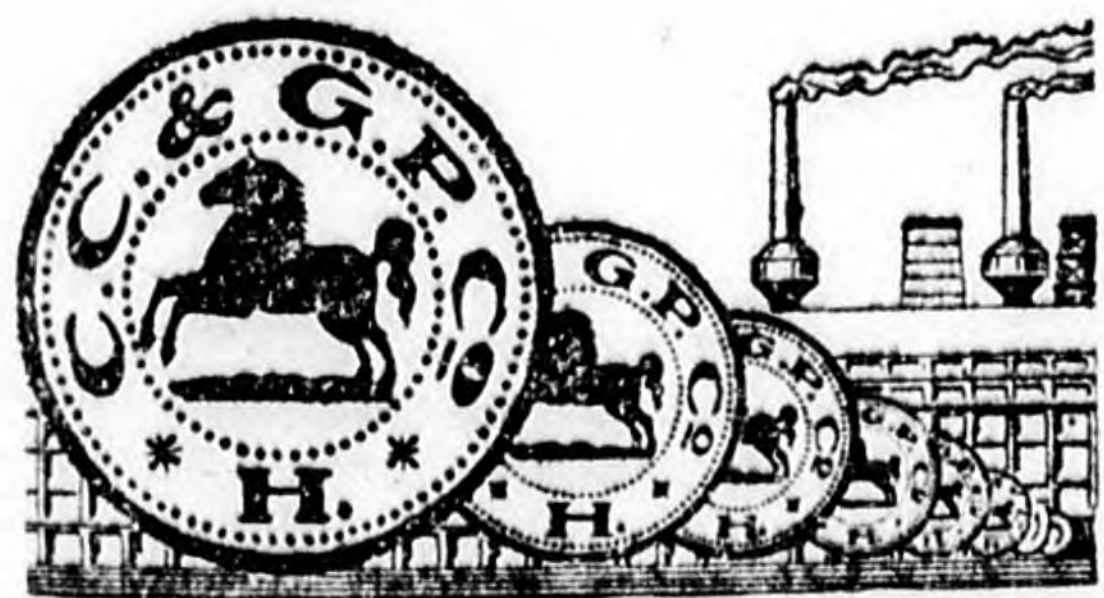

A szép szlovén

nő szereti a szép fehérneműt, amely mindig ragyogó tiszta és tartósan jókarban marad. Ezért mosáshoz csakis

SCHICHT SZAPPAN-t használ.

Azoknak a cikkeknél jóságáért, amelyek ezt a védjegyet és a Continental nevet viselik, a világ egyik legnagyobb gummigyárának 57 éves üzemi tapasztalata szavatol. Continental autó-, motorbicikli- és kékpárgummik, tömlők, műszaki gummicikkek ipari célokra, egészség- és betegápolásra, Continental-gummsarkók stb. a világ minden helyén kaphatók és mindenütt használatban vannak.

Continental

Beograd, Masarikova ulica 4.

mölcsösünk gyümölcsseit, kertjeink virágait. Páris mindent el vesz tőlünk, mindent magának tartogat mohóan: övé a kereskedők, az iparosok, az írók, még a politikusok is. Mi a vidék, voltaképp egy óriás tartály vagyunk, Páris a nagy szivattyú, mely mindent kiszivattyúz belőlünk... Salles ur, miután elmondotta vádbeszédét, kijelentette, hogy a francia fővárosnak tartozása is van a vidékkel szemben és három hektár területet kér a fővárostól, hogy ott megvalósíthassák a vidéki várost. Ugy képzeli, hogy egy ujonnan építendő városnegyeddal bemutatják majd a vidék építkezését, sőt lakóit is azoknak az idegeneknek, akik Párisba rándulnak, hogy megismerjék általa egész Franciaországot. A szajnai prefektus meghajolt az érvek előtt, magáévé tette a tervet, kijelentette, hogy erre az érdekes célra azonnal odaadja a kért területet, hogy azon fölépítsék — Párisban — a vidéki várost. Csak az a kérdés, hogy ebben az óriási emberforgatagban hogyan őrzik meg majd a bretagai és normandiai parasztlányok régi gyermetegettségüket.

Kérjen Gerber-féle Góliát-sört!

— Vízbe fullt egy kislfiu Eácskogradistón. Bácskogradistéről jelentik: A csatornában fürdőző gyermekek közül Miladinov Dušan nyolc éves kislfiut a hullámok elsodorták. Mire társai ráakadtak, már meghalt.

— Noviszadon a Dunába fulladt egy katon. Noviszadról jelentik: Kedden délután a téli kikötő közelében a holt Dunaágra fürdés közben belefulladt egy ismeretlen személyazonosságú katon. Holttestét még nem találták meg.

Rogaška Stalina a legjobb nevű gyógytúrdó a gyomor, bél, hólyag, szív, vese és gyomor megbetegedéseknél és epeköves bántalmaknál. A mellékszervekben rendkívül mérsékelt árak. Kérjen prospektust!

Dr. Vécsei Jenőné kozmetikai szalonja különleges arc- és bőrápolás, villany- és kvarcfénykezelés. Lakás: Trg Ciril i Metod 5. I. Tel. 539.

Csak egyszer izlelje meg a Franck-féle Bock barna-sört, sohasem fog mást kérni.

Szépségápolás. Hajszálak, redők, anyajegy, szemölcs végleges eltávolítása villannyal. Hámlasztókurák és kéfénykezelés. Kaphatók saját készítményű szeplő, májfolt, mittesszer, pattanás elleni és arcfehérítő krémek, arcvizek, puderek stb. Olcsó bérletrendszer. Vidék megrendelés utánvétellel. Tanítványok kiképzek. **Roth Olga kozmetikai intézet Szubotica, Kralja Alekszandra ul. 4.**

— Kétezer ember vett részt a noviszadi futballista temetésén. Noviszadról jelentik: Grünberg Viktort, a tragikus véget ért futballistát kedden délután temették el a lakosság nagy részvéte mellett. A szerencsétlenül járt sportember végtisztességén közel kétezer ember vett részt. A koporsót teljesen elborították a koszorúk. A temetési menet élén a Radnicski sportklub dresszbe öltözött játékosai haladtak gyászszállaggal átkötött futballlabdával. A nyitott sírnál Herdi Ferenc a szakszervezetek, Nikolics Áca a munkáskamara, Szpazics Boskó a Radnicski, ifju dr. Hadzsi Koszta a labdarugó kerület és a Vojvodina, Kacaf Jenő a Makkabi, Beck János pedig a NAK nevében bucsuztatta el a noviszadi sport halottját.

— Állásában megerősített községi orvos. Bácskpetrovozelőről jelentik. A beogradi tartományi főispán mint másodfokú hatóság jóváhagyta dr. Lambrin Mirkó petrovozelői községi vezető orvos megválasztását. Dr. Lambrin a képviselőtestület egy szótöbbséggel választotta meg és a választást annak idején az ellenzék megfellebbezte. A főispán a felebbezést elutasította.

— Száztizennégy kilós harcsát fogott egy szerencsés halász. Bácskpetrovozelőről jelentik: Hétfőn délután Barna István bácskpetrovozelői halász a Tiszán 114 kilós harcsát fogott. A hatalmas zsákmány annyira összeszaggatta a hálót, hogy a három-négy kilós halak kényelmesen kibújtak a nyílásokon. Ilyen nagy halat Petrovozelőn még nem fogtak. Negyven év előtt Barna István apja egy kilencvenkét kilós halat fogott.

Dr. Singer Adolf belgyógyász specialista rendeléseit újból megkezdte.

— Tűz a vrsaci templomudvarban. Vrsacról jelentik: Vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor Vrsacon a szerb templom szomszédságában kigyulladt Aposztolovics pékmester nagy raktárpülete, amely pillanatok alatt lángba borította a templomudvarban levő hosszú, régi zindelytetős egyházközségi épületet is, ahol lakásokon kívül a vrsaci radikálpárti »Vojvodina« újság szerkesztősége és kiadóhivatala is el volt helyezve. A nagy szárazságban és a végzetes vihány következtében a tűzoltóság csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudott gátat vetni a tűznek és megmenteni a környező, szorosan összeépített belvárosi épületeket, iskolákat és magát a templomot is. A kárt még nem lehetett felbecsülni. A tüzet valószínűleg a pék raktáránál játszó gyerekek idézték elő.

El ne mulassa megnézni csütörtökön és pénteken a Svengalit Wegenerrel.

— Ha'ározás. Schreiber Mihály hetvennyolc éves korában Noviszadon meghalt. Az elhunytat, akiben Schreiber Izidor és Schreiber Adolf kereskedők apjukat gyászolják, szerdán délután temették el nagy részvét mellett.

— Fürdőző, nyara'ó előfizetőinknek és olvasóinknak nem kell kikapcsolódniok nyaralásuk idejére sem a világ történéseiből. Elutazás előtt értesítsék kiadóhivatalunkat egy levelezőapon, hogy lapunkat címükre megküldhessük.

— Szerencsétlenül járt munkás. Noviszadról jelentik: Babics Pavle titeli munkás a titeli hid építési munkálatainál leesett az egyik állványról és egy gerendára zuhant. Súlyos belső sérülésekkel beszállították a noviszadi kórházba, ahol kedden meghalt.

Köhögést és mellhajokot biztos sikerrel gyógyít a SIROFEN. Minden gyógyszer-tár árusítja.

— Megint betörték egy noviszadi dohánytözsdebe. Noviszadról jelentik: Szerdára virradó éjjel a noviszadi városháza melletti dohánytözsdeből ismeretlen tettesek néhány doboz cigarettát és egyéb értéktárgyakat loptak. A rendőrség keresi a vakmerő tolvajokat.

Dr. Szilárd Tibor belgyógyász-specialista rendeléseit Bene Sadarević ul. 14. sz. alatt megkezdte. Rendel délelőtt 8—10-ig és délután 3—5-ig. Telefon 554.

Akiknek a szivmüködése gyenge, erőkücs nélkül ugy érhetnek el könnyű székélést, ha nanonta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Szivszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József viz súlyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SPORT

Segítség!

Lehetővé kell tenni a szubotical kerékpár-olimpionom amsterdami utazását

Szántó István, a Szubotical Sport kiváló országúti kerékpárosát, a megtartott próbaverseny alapján — mint ismeretes — a jugoszláv kerékpáros szövetség benevezte az olimpiai versenyekre. A szövetséget később kellemetlen meglepetés érte, a kilátásban lévő államségély elmaradt, a kijelölt hat versenyző kiküldetésére fedezet nincs. A szövetség a versenyzők egyesületeihez fordult, hogy teremtsék elő kijelölt olimpikonjaink költségeit. A három horvátországi és két szlovéniai versenyző költségét városaik polgársága napok alatt összeadta annyira, hogy az illetők kellő fedezettel rendelkezvén, szombaton utra is kelték. A Szubotical Sport kerékpárosztálya a hatalmas energiával rendelkező és igen esélyesen induló Szántót csak hétfőn, 23-án óhajta utnak indítani, hogy ezáltal is redukálja a kiküldetés költségeit, de az eddigi gyűjtés a városi tanács ezer dináros hozzájárulásával együtt sem elegendő ahhoz, hogy Szántónak legszerényebben és nagy körültekintéssel kiszámított költségeit fedezzék. Nincs zárva tehát, sajnos, hogy a gazdag Szubotica szegyenben marad, a többi versenyzők városai mellett, hacsak a társadalom nem járul hozzá a költségekhez. A Bácskpetrovo Napló nyugtázza és rendeltetési helyére jutattja a hozzá beérkező adományokat.

A vasárnapi bajnoki mérkőzések bírái. A bírósételet kijelölte a vasárnapi országos bajnoki mérkőzések bíráit. A Zagrebban lejátszandó Gradjanszki—Jugoszlavia mérkőzés bírása Strausz, a BSK—HASK mérkőzés bírása Vodisek, a SzASK—Hajduk mérkőzés bírása Fábris.

A szubotical »Alekszandar király« lovaregylet versenyei. A szubotical »Alekszandar király« lovaregylet idei nyári versenyeit augusztus 5-ikén Szubotican, augusztus 12-ikén pedig Szomborban rendezi meg. A versenyek programja: 1. Földművesek versenye, 2. Félvérűek versenye, 3. Telivérűek versenye, 4. Tiszti akadályverseny, 5. Ügetőverseny. A versenyek fél négykor kezdődnek és a szubotical versenypályára három óra-órak különvonat indul az állomásról.

KINTORNA

— Nem marad már más hátra, mint hogy mi háztulajdonosok is sztrájkoljunk.

— Oh, hiszen ez nagyszerű! Akkor legalább nem fogják inkasszálni a házbért sem!...

Brumzalát megszólítja egy üzlet előtt egyik ismerőse:

— Kit vár?
— A feleségem. Bent van a kalapüzletben. Már nem marad bent sokáig, most veszik ki az utolsó kalapot a kirakatból.

Két férj beszélget.
— Miért veszkedett a feleséged?
— Egész jelentéktelen dologért. Ő azt mondta egy nőre, hogy szép és én azt mondtam neki, hogy tényleg szép.

Az orvos megállapítja a diagnózist és így szól Buxbaumnéhoz:

— Aszonyom, ön öröklött rheumatizmusban szenved és biztosra veszem, hogy családjának valamelyik tagjának már volt rheumatizmusa.

— Valóban, kérem. A lányomnak két évvel ezelőtt.

Egy ur azt mondja a Városi Kávéház terraszán a társaságának:

— Tegnap este 108 fok meleg volt Szubotican és Palicson.

Hiteltlenül néznek rá és a társaság egyik tagja megkérdi:

— Tá'an Fahrenheit fok?
— Nem, Celsius!
— Az lehetetlen!
— De igen, ha mondom! 54 fok volt Szubotican és 54 Palicson!

TÖZSDE

Zürich, július 18. (Zárlat.) Beograd 9.129, Páris 23.325, London 25.25 és háromnyolcad, Newyork 519.30, Brüsszel 72.40, Milánó 27.21, Madrid 85.55, Amsterdam 209, Berlin 123.925, Bécs 73.24, Szófia 3.75, Prága 15.3925, Varsó 58.20, Budapest 90.555, Bukarest 3.17.

Zagreb, július 18. (Zárlat.) Páris 221.75—223.75, London 276.40—277.20, Newyork 56.82—57.02, Zürich 1094.10—1097.10, Milánó 226.92—228.92, Berlin 1356—1359, Bécs 801.23—804.23, Prága 168.30—169.10.

Szombori terménytözsde, július 18. Uj buza Bácska vasut prt. 242.50—247.50, uj rozs Bácska vasut XII. 215—220, uj zab Bácska vasut VIII. 180—185, uj árpa takarmányi 63—64 kilós 205—210, tavaszi 65—66 kilós 230—235, ötengeri Bácska vasut prt. 287.50—292.50. Liszt: 0gg és 0g 380—400, 2-es számú 360—380, 5-ös 340—360, 6-os 300—320, 7-es 255—275, 8-as 180—190, finom korpá 170—175. Irányzat: buza csendes, tengeri, árpa állandó.

Noviszadi terménytözsde, július 18. Buza bácskai uj 79 kg. 245—250, bácskai uj 79 kg. VIII. 245—250, bácskai uj 79 kg. VIII. Tiszavidék 247.50—252.50, bánáti uj 79 kg. 237.50—240, szerémi uj 79 kg. 240—245. Árpa bácskai és szerémi uj 64 kg. 202.50—207.50, bánáti uj 64 kg. 200—205. Zab bácskai és szerémi uj VIII. 185—190. Tengeri bácskai és szerémi 292.50—295, bánáti 290—292.50. Liszt: bácskai 0gg és 0g uj 390—400, bácskai kettes uj 370—380,

bácskai ötös uj 350—360, bácskai hatos uj 310—320, bácskai hetes uj 265—270, bácskai nyolcas uj 180—190, korpá bácskai és szerémi uj jutazsák 160—165, bánáti uj jutazsák 155—160. Irányzat változatlan. Forgalom: 114.50 vagon.

Budapesti gabonatözsde, július 18. A gabonatözsden az időváltozásra való tekintettel fokozódott az áruinálát és további árcsökkenés állt be. A változott időjárás miatt a tengeri-hossz is megszűnt és alacsonyabb árak kerültek felszínre. Hivatalos árfolyamok pengőértékben a határidő-piacon: Buza októberre 28.52—28.62, zárlat 28.50—28.52, márciusra 30.72—30.88, zárlat 30.70—30.72, rozs októberre 25.18—25.30, zárlat 25.18—25.20, márciusra 26.83—27, zárlat 26.86—26.88, tengeri augusztusra 29.50, májusra 25.44—25.60, zárlat 25.50—25.52. A készárupiacon: Buza 27.65—28.10, rozs 24.25—24.50, árpa 23.50—24.50, repce 42—42.50, tengeri 29—29.95, zab (augusztusi) 23.20—23.50, korpá 22.25—22.50.

Budapesti értéktözsde, július 18. Magyar Hitel 84.1, Kereskedelmi Bank 117, Magyar Cukor 164, Georgia 15, Rimamurányi 104.9, Salgó 69, Kőszén 805, Bródi Vagon 33.6, Beocsini Cement 234, Nasic 177.5, Ganz Danubius 159.5, Ganz Villamos 132.5, Athenaeum 33.3, Nova 51.1, Levante 18.5, Pesti Hazai 214.2 Irányzat: élénk.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duná: Bezdán 229 (—17), Apatin 306 (—21), Bogojevo (—18), Vukovar 268 (—6), Palánka 242 (—15), Noviszad 238 (—18), Zemun 166 (—10), Pansevó 136 (—11), Szmederevó 236 (—8), Orsova 204 (—6), Dráva, Oszijek 138 (—4), Száva: Mitrovica 95 (—3), Beograd 90 (—8), Tisza: Szentá 38 (—11), Becsej 42 (—12), Tittel 214 (—16).

FILM

Máglya és élet

A Lifka-Mozi új filmje

Francois Villonról, a kalandor-költőről, Páris híres és hírhedt bohémjéről szól a »Máglya és élet« című film, sok ötlettel, néhol egészen eredetien dolgozva fel ennek az érdekes zseninek az életéből egyes jeleneteket. Páris bohémjének hőskora elevenedik meg a filmen, amely történelmi patinát kap az érdekes cselekményben. Mulatságos és izgalmas jelenetek váltakoznak a film jelenetei során és a vizuális hatásra is nagy gondot fordít a rendező, aki mindig művészi hatású beállításokra és szép felvételekre törekszik.

A film főszerepében John Barrymor a nagyszerű filmszínész ad figyelemreméltó alakítást. A nagy komédiásnak ezek a szerepek fekszenek a legjobban és a könnyelmű költő szerepében egészen kiéli magát. Minden mozdulata tipikusan jellemzi azt az alakot, akit megszemélyesít. Ugy mazzkban, mint játékban elsőrangú kapunk Conradt Veidttől, aki félelmetesen groteszk figurát csinál a császárból egész eredeti felfogással.

Jók a film többi szereplői is és a »Máglya és élet«-nek bizonyára sikere lesz a Lifka Kert-moziban, ahol csütörtöktől kezdve kerül vetítésre.

(I. I.)

Óricz Zsigmond:

Uri Muri

Duhaj tréfái, sorsokba gázoló murijai mögött emberi lelkek mélységes tragikuma vergődik; az író páratlan művészetével a magyar vidéki társadalom nagy éposza bontakozik ki.

A regény ára 84.— dinár.

Kapható

a Minerva r. t. könyvostályában

Friedler-féle
GAMMA
hajszec már
2—3-szori használat után újjászületik tőle a haj, mert megszűnteti a hajhullást, eltünteti a korpát, a hajmojlyt és a haj zsírosodását. További használatnál újra életképesé teszi az csatnyult hajgyökereket és hatására a kopasz fejen is kinő a haj!
Sikeresen kipróbálva hatszáz esetben és orvosi ajánlva. Siker biztosítva. Használata egyszerű.

Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Amennyiben nem volna kapható, forduljon a jugoszláviai vezérképviselőhöz:

Drogerija Nada, Ko'ár és Gábrics
Szubotica — Telefon 637
Nagy üveg ára 85 dinár, kis üveg 65 dinár

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Az elavult magyar ipartörvény már csak a Vajdaságban van érvényben

A vajdasági iparosok tiltakozása az 1884. évi magyar ipartörvény sérelmes intézkedései ellen — A noviszádi kereskedelmi kamara ipari szakosztályának ülése

A noviszádi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara ipari szakosztálya, vasárnap Idjoski Péra (Szombor) elnöklétével megtartott plenáris ülésén az 1884. évi XVII. t.-c. sérelmes rendelkezéseivel foglalkozott és fontos elvi határozatokat hozott. A szakosztály ülésén a kamara részéről dr. Koszics Mirkó, egyetemi tanár, kamarai főtitkár volt jelen.

Az 1884. évi XVII. t.-c., a régi magyar ipartörvény, Magyarországon már nincs érvényben, mert a magyarok 1922-ben a törvényt novellálták és kiküszöbölték a régi törvény számos sérelmes rendelkezését és betömtek azokat a réseket, amelyeken keresztül, visszaéléseket lehetett az iparosság rovására elkövetni. A régi magyar ipartörvény nincs érvényben már sem Csehszlovákia, sem Románia új területein, csak a Vajdaságban maradt még érvényben. A régi magyar törvény csak azért van még nálunk érvényben, mert az általános új ipartörvény még mindig nem készült el és a kereskedelmi minisztérium idegenkedik átmeneti intézkedések megtételétől.

Az iparosság különösen három rendelkezést sérelmez. A törvény nyolcadik szakasza szerint mindenki folytatni köteles az ipart, aki képesített üzletvezetőt tart. Az iparosság egyöntetű felfogása szerint ezt a rendelkezést igen gyakran kijátszák. A nem képesített tulajdonos bejelent egy képesített üzletvezetőt, aki igen gyakran csak egész rövid ideig marad a cégnél és távozása után a legtrikább esetben pótolják másik képesített üzletvezetővel. Az iparosság körében mozgalom indult meg, hogy ennek a szakasznak alapján ne adjanak ipar engedélyeket. Az iparosság kívánságát a kereskedelmi minisztérium nem teljesíthette, de bizonyos megszorított intézkedéseket tett, amennyiben a nyolcadik szakasz alapján kiadandó ipar engedélyeket, a kamara véleményadásához köthette. A kereskedelmi kamara revízió alá vette a nyolcadik szakasz alapján kiadott összes ipar engedélyeket. A revízió alkalmával tapasztalt visszaélések-nél, a kamara minden esetben bevonta az ipar engedélyt. A vasárnapi ipari szakosztályi ülés elhatározta, hogy a helyi ipartestületek útján szigorúan ellenőrizteti a képesített üzletvezetővel dolgozó cégeket és minden visszaélést bejelentet a kereskedelmi kamarának és az illetékes elsőfokú iparhatóságnak.

Az iparosság másik sérelme a házi nőruha varrás. A magyar kereskedelmi minisztériumnak ma is érvényben levő 22.482/1898. számú rendelete szerint, »nők által használt kisegítő erőknél, csak időnként való alkalmazása mellett üzött női ruhavarrás a házi ipar fogalma alá esik«. A magyar kereskedelmi minisztérium 74.297/1901. számú rendelete szerint »a női ruhavarrás sajátos természetét figyelembevéve, műhely alatt az iparnál szükség szerűleg, a házi ipari műhely is értendő, ugyanis oly három évi szakhavigó munka igazolása mellett is kiadandó az iparigazolvány, amelyet az illető nő például a női ruhavarrást nem iparszerűleg, hanem csak

házi iparilag üző egyénnel végzett«.

A hivatkozott törvényszakasz és miniszteri rendeletek alapján számos visszaélés történik. Sok olyan üzem van, ahol iparszerűleg üzik a női ruhavarrást és azt mégis házi iparnak minősítik. A kamara ipari szakosztálya behatározta, hogy felírja a kereskedelmi miniszterhez és kéri fogja a rendeletek hatályon kívül helyezését és csak azok maradjanak házi ipari üzemeknek, ahol kizárólag női parasztruhákat készítenek. Azok, akik a fenti rendeletek hatályon kívül helyezéséig idején már három éve működtek ilyen üzemekben és ezt a körülményt kétségtelenül igazolni képesek, azok képesített iparosoknak minősíthetnek és azok kapjanak ipar engedélyt, mindenki mást ellenben tiltsanak el az iparág üzésétől. Noviszadon például az utóbbi két és fél évben ötvenkilenc női szabó adta vissza az ipar engedélyt, de továbbra is házi iparként dolgozik, nem fizet sem harmadosztályú kereseti adót, sem ipar testületi, kamarai illetékeket, sem a kereseti adó utáni városi pótdadót és így indokolatlan előnyben van az adóval túlterhelt képesített iparosokkal szemben. Hasonló a helyzet Sztaribecsejen, Topolán és a Vajdaság több helyén.

Másik sérelm, hogy különösen falvakban igen elszaporodtak a házi sütődék, amelyek nagy versenyt támasz-

tanak a pékmesterek üzeinek és, épp úgy mint a házi varrodák, nem fizetnek adót. Ebben az ügyben a kamara már ismételt panasszal fordult a kereskedelmi minisztériumhoz, amelynek az az álláspontja, hogy meg kell várni az új ipartörvény létesítését, amelyben intézkedések fognak történni erre vonatkozólag.

A kamara ipari szakosztálya végül elhatározta, hogy Szuboticán rövidesen cipész tanfolyamot, Sztarakanizsán szabószaktanfolyamot, Szomborban és a Baranyában egy-egy általános tanfolyamot létesít, amely utóbbi két tanfolyamon a munkásvédelmi, a szociális törvénykezést, a váltójogot, kereskedelmi könyvvitelt és a kereskedelmi jogot fogják tanítani. A kamara szakosztálya tudomásul vette, hogy Apatinban hétfőn befejezik a cipő és szabó tanfolyamokat, amelyeket 29—29 iparos látogatott. A vizsgákon, amelyek jó eredménnyel végződtek, a kamarát dr. Mirkovics Mijó, kamarai titkár képviselte.

Elhatározta a kamara ipari szakosztálya, hogy a kamara költségvetésének keretén belül néhány ügyes vajdasági iparost külföldi szaktanfolyamokra küld ki, hogy ott okleveles szaktanfolyami tanerőkké képeztesse ki. Tiltakozott a kamara ipari szakosztálya az ellen, hogy a kulai főszolgabíró, aki a pribicevicsevői ipar testület vezetőségét ismételt felosztalta, ezzel a ténykedésével a régi ipartörvény 148-ik szakaszában kizárólag a kereskedelmi miniszternek fentartott jogokat gyakorolt, dacára, hogy a miniszternek fentartott elhatározáshoz szükséges előfeltétel sem volt meg. A szakosztály ebben az ügyben panasszal fordult a kereskedelmi miniszterhez.

Ausztria felemelte az állat- és husvámokat Jugoszlávia pedig az osztrák iparcikkek behozatali vámját

Az új jugoszláv-osztrák szerződés tarifális rendelkezései

A múlt héten irták alá Bécsben az új jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződést, amely az eddig érvényben volt kereskedelmi szerződés elég gyökeres revízióját jelenti. Az előző kereskedelmi szerződés megváltoztatását Ausztria sürgette ismételt, miután múlt év őszén új vámvellát fogadott el, de az új tarifáját a Jugoszláviával fenállott kereskedelmi szerződés miatt számos lényeges cikk-nél nem tudta érvényesíteni.

Ausztria különösen belföldi állattenyésztésének fokozott védelmére helyezte nagy súlyt és ennek keresztülviteléhez Jugoszlávia hozzájárulása kellett, mert a fenállott szerződés szerint meg voltak állapítva, hogy az állatbehozatali, mint a husbehozatali vámtételek, amelyek Jugoszláviának kedveztek.

Az új szerződés Ausztria részéről, főleg a fokozott agrárvédelmet célozta és ezt nagymértékben el is érte. A vámtételek eltolódását legjobban bizonyítja a következő adatok: vágómarha eddig 5 dinár vámot, ezentul 8.50—10 sillinget fizet, tenyészállatok eddig semmit, ezentul 50 sillinget, borjúk eddig 15, ezentul 35, sertések 40—110 kilóig eddig

9, ezentul 18, marhahus, friss, eddig 12, ezentul 23, sertéshus, friss, eddig 12, ezentul 30 sillinget fizetnek. Ezzel szemben a 110 kilón felüli sertések, amelyek eddig 3 silling vámot fizettek, ezentul vámtentelen importálhatók Ausztriába. A vámtételek felemelése az osztrák állatállomány védelme érdekében történt. Ausztria 1927-ben 110.6 millió silling értékű marhát hozott be, ebből Jugoszláviára 28.9 millió silling jut, 1928-ban a behozott 105 millió silling értékű marhából 16.8 milliót vitt be Jugoszlávia. Az Ausztriába 1927-ben behozott 154.6 millió silling értékű sertésből, Jugoszlávia 52.6 millió silling értékű sertést szállított Ausztriának, 1928-ban 157.1 millió silling értékűből 44.5 millió sillinget, az Ausztriába bevitt élő husból körülbelül egy hatodrészt Jugoszláviából származik. Ausztria a vámtételek felemelése következtében, a behozatal csökkenését reméli. Ezzel szemben Bécsben azt hiszik, hogy a jugoszláv állatexportőrök, a magasabb vámtételek révén előállított különbözetek egy részét magukra fogják vállalni, hogy az osztrák piacot megtarthassák és így nem kell attól

tartani, hogy Ausztriában a magasabb vámtételek a hus megdrágulását fogják eredményezni. Magasabb vám sújtja a Jugoszláviából Ausztriába szállított lovakat is, ami annál érzékenyebben érinti a jugoszláv lolexportot, mert Jugoszlávia az egész osztrák behozatali kontingensnek, több mint egy harmadát szállítja.

Ezzel szemben igen sok osztrák iparcikk behozatali vámját Jugoszlávia lényegesen felemelte. Az osztrák kivitel listán 140 millió sillinggel a Jugoszláviába való ipari export a negyedik helyen áll. Jugoszláviánál csak Németország, Csehszlovákia és Magyarország importál többet Ausztriából. Az új szerződés különösen azokat a cikkeket sújtja érzékenyen, amelyeknek Jugoszláviában eddig is nagy piacuk volt. Így a papíripart, vasipart, fémipart, bádógipart és drótipart. Az osztrák ipar reméli, hogy a vámtételek felemelése dacára is megtartja a jugoszláv piacot.

Az osztrák vámtételek (Jugoszláviából Ausztriába) a következőképpen változnak:

A buza, rozs, zab behozatali váma 2 silling lesz, eddig vámtentelen volt, liszt és dara (kivéve a tengeriből készült) 5 silling (eddig 0), vágómarha 8.50—10 (5), tenyészállat 50 (0), borjú 35 (0), husos sertés (élő) 18 (9), igáslovak 130—75 (eddig 60—30), disznósir és szalonna 10 (3.80), marhahus friss 23 (12), sertéshus friss 30 (12), feldolgozott hus 45.50 (20), huskolbászok (szalámit kivéve) érték szerint 34—94.5 (20).

Jugoszlávia az alábbi cikkeknél, tekintettel a csekély forgalmukra, lemondott az osztrák vámszerződésben eddig élvezett kedvezményeiről: pisztráng, cement, kén-sav, nátriumsulfát, alumíniumsulfát. Jugoszlávia hozzájárult, hogy a savanyukáposzta és a berakott uborka váma 4.50—8-ra emeltesse (eddig 3.50—5). A tölgyfahordók vámiát 12-ről 16-ra emelték. Ausztria ezenkívül még a következő kedvezményeket kapta, amelyek az eddigi szerződésben nem foglaltak: drótok, drótszegek, költőgépek Jugoszláviába kedvezményesebben lesznek importálhatók.

Ezekkel szemben Jugoszlávia felemelte a következő cikkek behozatali vámját: növényzsir 40 (29), szénsav, folyékony 12.50 (10), pakolópapíros 14 (10), szatírozott nyomd papír 17 (16), feldolgozatlan drót 0.5 milliméternél erősebb 12.50—14.50 (12), kalapácsok 25—35 (19—30), ásó, balták, vasvillák 27—32 (23—28), csavarok 30—70 (28), feldolgozatlan drótszegek 23 (19—30), vaspartok 40—50 (35—45), lakatok 52 (46), páncélszekrények, 100 kilón felül 52 (45—40), kovácsolt vaskészítmények 22—56 (17—40), nyomdabetűk 50 (40), nikkelárak 330 (250—300), pléhek és réz, vagy sárgaréz drótok 27—42 (23—35), vörös és sárgaréz cikkek 220 (200), villamosmérő és számoló készülékek 200 (150).

Az osztrákok a következő jugoszláviai cikkeknek különös kedvezményt biztosítottak: szilva 0 (1), hizott sertés (élő) 0 (3), szilvórium 75 (100), vágott, hizott sertéshus, zsirral 3 (6), mangalica sertésekből vágott hus zsir nélkül 6 (6), szilvaiz 2 (5), zöldbab 38 (50).

A megkötött szerződés 1931 június 31-ig érvényes és ezen idő alatt nem mondható fel, míg azután három hónapra felmondható.

MI ÚJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotica. L'oyd közleményei

*

Felhívjuk a Lloyd és a Felsőbácskai Gyárosok Szövetsége tagjainak figyelmét, hogy az összes kérésre és őket érdeklő közleményeket ebben a rovatban tesszük közzé.

Hogyan kell kérni a külföldi piacok a lapotára vonatkozó értesítéseket és felvilágosításokat

Azoknak a kellemetlenségeknek elkerülése végett, amelyek a különböző gazdasági érdekeltségekben külföldi képviselőink (konzulátusaink, követségeink) részéről adott értesítésekkel és felvilágosításokkal kapcsolatosan eddig akár azért merültek fel, mert az érdekeltek nem értették a kérdések helyes feltevéséhez, akár azért, mert olyan kérdésekre kértek válaszokat, melyeket a kereskedelmi és iparkamarák már megkaptak, akár végül azért, mert kérvényeiket nem bélyegezték fel szabályszerűen, úgy, hogy azokat a bélyeg- és illetéktörvény szabályai értelmében egyszerűen irattárba kellett helyezni, a külügyminisztérium július 3-áról kelt, 4331. szám alatt valamennyi külföldi képviselőnkhez és összes gazdasági érdekeltségünkhöz intézett leiratában előírja, hogy a jövőben a külföldi piacok helyzetére vonatkozó értesítéseket és felvilágosításokat a következőképpen kell kérni, illetve adni:

1. Egyes cégek ilyenemű beadványait csak saját kamarájukhoz intézhetik, az iparvállalatok pedig a Gyárosok Központi Szövetségéhez és csak ezek fordulhatnak azután az illető konzulátushoz, vagy ahol ilyen nincs, az illető követséghez. Az egyes cégek külföldi képviselőinkhez közvetlenül intézett beadványait ezentul nem veszik tárgyalás alá és azokkal csak az esetben tesznek kivételt, ha az illető cégek azokban nem a külföldi piacok állapotáról kérnek felvilágosításokat, hanem annak a külföldi képviselői szervnek mint látóságnak a beavatkozását kívánják.

2. Ha valamely külföldi cég hitelképessége és renoméja felől kérnek értesítést, úgy pontosan megjelölendő annak címe. Ilyen megkeresések csak a feltétlen szükség eseteire szorítandók és — ha csak lehet — meg kell elégedni azokkal a felvilágosításokkal, amelyekkel a cég maga szolgált és csak ilyenek nem létében kell az illető külföldi képviselőhöz fordulni. Ez utóbbi az esetekben, ha a fennforgó esetre nézve már adott felvilágosítást és a viszonyok közben lényegesen nem változtak, nem fog új értesítést adni, hanem egyszerűen csak a régebben nyújtott információra fog hivatkozni.

3. Az egyes cikkek kiviteli lehetősége tekintetében külföldi képviselőinkhez intézett megkereséseket mindenkor szabatosan kell megfogalmazni, úgy, hogy külföldi képviselőink azokra minden különös nehézség nélkül megbízható válaszokat adhassanak. Olyan általánosan tartott kérdéseket, mint például: »Kérjük a konzulátust, hogy bennünket ennek és ennek a cikknek kiviteli lehetőségéről értesítsen«, nem fognak figyelembe venni. A megkereséseknek az előzetes kalkulációhoz szükséges mindennemű részletekre kell kiterjeszkedniük (azon országbeli szállítási költségek, ahol a megkeresett konzulátus van, vám- és mellékilletékek, speditor-költségek, a cikk ára az idegen piacokon, az importőrök, bizományosok és ügynökök címei, raktározási költségek, usancok, a szokásos csomagolás, a közönség ízlése, más államok konkurrenciája, stb.) Külföldi képviselőink ilyen esetekben a kereskedelmi és iparkamarának adott információk egy másolatát kötelesek megküldeni a külügyminisztériumnak is, hogy az adott felvilágosításoknak így más kereskedelmi és iparkamarák is hasznát vehessék.

4. Külföldi kereskedelmi propaganda céljaira az érdeklő vállalatoknak el kell küldeniük az illető külföldi képviselőinknek az egész anyagot, azok kötelessége azonban csak az, hogy ezt az anyagot a helyes címre (importőröknek, képviselőinknek vagy ottani kereskedelmi és iparka-

maráknak) eljuttassák. Az érdeklő vállalatok vagy cégek kötelesek ilyen esetekben külföldi képviselőinknek kész beadványokat, rapiratokat, ismertető cikkeket stb. küldeni. Ha valamely cégünknek az a kívánsága, hogy az illető képviselőnk képviselőletet szerezzen neki oly áru részére, amely eddig nem volt ismeretes a külföldön, úgy köteles annak kis mintagyűjteményt is küldeni, amelyet az érdekelteknek át fog adni, egyben közölve az új képviselőlet címét azzal a kereskedelmi és iparkamarával, amelynek révén az illető belföldi cég megkeresését kapta és tájékoztatva azt az illető külföldi cégről, miáltal eljáró külföldi képviselőnk feladata befejezést is nyert. A többi a megkereső cégnek az ő külföldi levelezőjével kell elintéznie.

5. Eddig gyakran történt, hogy egyes kereskedőink személyesen felkeresve külföldi képviselőinket, azokról külföldi cégeknek szóló ajánlóleveleket kértek. Ezentul külföldi képviselőink ilyen leveleket csak akkor szállítanak ki, ha a kérvényezők fel tudják mutatni saját kereskedelmi és iparkamaráik ajánlóleveleit, amelyek másolata mindenkor az illető külföldi képviselőnkéig hagyandók.

6. Ha valamely külföldi képviselőnk a hozzá intézett megkeresésre nem válaszolna, úgy a külügyminisztérium erről az illető képviselőnkhez intézett megkeresés másolatának csatolása mellett értesítendő. Ugyancsak kötelesek külföldi képviselőink is a külügyminisztériumot, ha a kereskedelmi és iparkamaráktól megkereséseikre nem kapnának választ.

7. Azokra a megkeresésekre, amelyekre vonatkozó adatok a napi és szaklapokban rendelkezésre állanak, valamint ajánlatokban foglalt árakról és börzsecikkek kezeléséről külföldi képviselőink nem adnak senkinek sem felvilágosításokat.

*

Áruszállítás Braziliába. A beogradi brazil konzulátus értesítése szerint exportőrjeink igen gyakran konzulátusi faktura nélkül küldik áruikat Braziliába, amelyet pedig Braziliában minden külföldi áruküldeményre nézve megkövetelnek. Ennek következtében, ha az áru illye okmány nélkül érkezik Braziliába, annak ott a vámhivatalban kell feküdni az okmány beszerzéséig, mert anélkül el nem váromlható. Nem kell bővebben hangsúlyozni, hogy exportöreinket így nagy anyagi kár érheti.

Sztankovics földmivelésügyi miniszter szükségesnek tartja, hogy a szeszgyárosoknak is engedjék meg a cukorrépából való szeszfőzést

Beogradból jelentik: A »Bácsmegeyi Napló« már jelentette, hogy azon az alköten, amelyet a mezőgazdasági termelés feljavítása érdekében hívtak egybe különösen a hazai cukorgyárak ellen hangzottak el igen éles támadások.

A zagrebi mezőgazdasági referens Zoricics Ivo a beszédében arra mutatott rá, hogy a cukorgyárak a cukorrépáért annak értékének csupán csak egy kis hányadosát fizetik meg a termelőknek és hangszólta, valamint statisztikai táblákkal igazolta, hogy a külföldi cukorgyárak sokkal többet fizetnek a cukorrépáért.

A szónok azután a beszédében azt is kiemelte, hogy a hazai cukorgyárak nagy része csehszlovák tőkével dolgozik, aminek azután az a következménye, hogy a cukorgyárak nincsenek semmiféle tekintettel a hazai cukorrépatermelők érdekeire.

A cukorgyárak ellen a cukorrépatermelők kartelljának a felállítását követelte. A szónok azután felemlítette, hogy a cukorrépatermelők Szivácson egy szövetségi cukorgyárat állítottak fel, azonban sajnos ez a kísérlet nem sikerült, mert az egész akciót rosszul indították meg.

A reális életben — mondotta a szónok — nincsenek külön szláv érdekek, nincsen jugoszláv—csehszlovák barátság, csupán csak a jól felfogott gazdasági érdekek megvédelmezéséről van szó.

Zoricics azt követelte, hogy a cukorrépatermelők vegyék fel a harcot a cukorgyárakkal és azt is követelte, hogy a

Csehszlovákia és Jugoszlávia közötti háború előtti magánkövetelések rendezése. Az utóbbi időben gyakran megtörtént, hogy egyes csehszlovák cégek, amelyeknek a mi kereskedőink és iparvállalataink háború előtti dináróiban vagy koronáiban bizonyos összegekkel tartoztak, a tartozásoknak csehszlovák koronáiban való megfizetését követelték bírói úton a kifizetés napjáig számított 6% kamatokkal együtt anélkül, hogy előzőleg felszólították volna adósaikat tartozásuk megfizetésére. A Gyárosok Központi Szövetsége ebben az ügyben nemrég keltos felvilágosítást kért a mi külügyminisztériumunktól és pedig: a) mily módon kötelesek kereskedőink és iparvállalataink eme tartozásaik kifizetését teljesíteni, t. i. mely valutában? és b) mely időre fizetendők a kamatok? A külügyminisztériumunktól néhány nappal ezelőtt beérkezett válasz szerint a Jugoszlávia és Csehszlovákia közötti osztrák-magyar koronáiban fennálló magánkövetelések kérdése még nincsen szabályozva, de a legrovidebb időn belül, hihetőleg szeptember hó elején megbeszélés tárgyát fogja képezni egy oly egyezmény megkötése, amellyel meg fogják határozni a valutát, amelyben ezen fizetéseknek történniük kell és amellyel meg fogják oldani az összes ezen tartozásokkal kapcsolatos kérdéseket. Külügyminisztériumunk egyébként megtette a szükséges lépéseket a csehszlovák kormányánál abban az irányban is, hogy azok a perek, amelyeket csehszlovák hitelezők jugoszláv adósaik ellen időközben követeléseik biztosítása érdekében saját bíróságaik előtt folytatni tehetnének, a kérdés végleges megoldásáig fűgőben tartassanak.

Külföldi szakmunkások alkalmaztatása. Valószínű, hogy a külföldi szakmunkások alkalmaztatásáról szóló új szabályzat e hó végéig sem fog életbe lépni. Minthogy a szociálpolitikai miniszter 6902/1928. számú rendeletével az idegen szakmunkások alkalmaztatása tekintetében f. é. június 30-ikáig terjedő hatállyal kiadott engedélyeket csak f. évi július hó 31-éig hosszabbították meg, felhívjuk az érdeklő vállalatokat, hogy a kiadott engedélyek további meghosszabbítása iránti kérvényeiket mielőbb adják be az illetékes Iparfelügyelőséghez (Oblasna Inspekcija Rada), amely a szociálpolitikai miniszter által kiadott 6901/1928. sz. rendelettel fel van jogosítva a már kiadott engedélyeknek ez év végéig való meghosszabbítására.

Szükséges, a miniszter szerint, a mezőgazdasági hitelkérdés megszervezése, hogy a termelőkkel a gyárak ezentul nem mint hűberekkel tárgyalhassanak. A legideálisabb helyzet az volna, ha a gyárak a cukorrépatermelők kezébe mennének át, ami jelen pillanatban lehetetlen. Ezért jó volna, ha a cukorgyárak és a szeszgyárak között egészséges harc alakulna ki a répa ára tekintetében.

A többi szónok azután azt követelte, hogy a két állami cukorgyár azonnal lépjen ki a cukorkartellból és ezzel is javítsák a répatermelők helyzetét. Három év alatt így ez a két gyár, a csukaricai és a beljei le tudná fedezni a tizenötmilliós deficitet, ami a legjobb bizonyíték arra, hogy milyen fontos volna a kartell felbomlasztása.

A kereskedő vagy a gyáros keres-e többet?

A kereskedelem fejlődése

Az Egyesült-Államokban a napokban jelent meg egy statisztika, amely kimutatja, hogy a szén, az épületfa, a tejtermékek és a gyümölcs árusításnál a közvetítő kereskedelem a teljes haszonnak 50 százalékát kapja. Villanyfelszerelési cikkekben, drogéria árukban és cipőkben a közvetítő kereskedelem 43,3 százalék hasznot szerez. Az Egyesült-Államokban csak az autó ipar az, ahol a termelők a haszon legnagyobb részét meg tudják szerezni, mert a kereskedők ebben az iparban mindössze csak 27 százalékot tudnak maguknak biztosítani. Az Egyesült-Államokban reklám célokra 1284 millió dollárt adnak. Az Egyesült-Államokban csak reklámmal hatszáz ezer ember foglalkozik.

Ebből a nagy összegből az országok maguknak 600 millió dollárt foglalnak le. Európában a háború után a kereskedők száma nagy növekedést mutat. Különösen a nagy városokban növekedett meg a kereskedők száma. Budapesten például a kereskedők száma a háború óta átlagban 42—52 százalékkal növekedett. Bécsben szintén ötven százalékkal emelkedett a kereskedők száma. Így Poroszországban még 1891-ben tízezer lakosra 97 kereskedelemmel foglalkozó ember jutott, addig 1926-ban minden tízezer porosra 420 kereskedelemmel foglalkozó egyén jut.

A kereskedők számának ez az elszaporodása egynéhány államban már közgazdasági intézkedéseket is vont maga után. Olaszországban azoknak, akik kereskedelmi engedélyt akarnak kapni, magas kauciót kell lefizetniük. Spanyolországban minden kereskedő köteles árjegyzéket kifüggeszteni és a nagykereskedőknek minden héten hiteles bizonylatot kell kimutatniuk az áruraktáraikról. A spanyol táviró hivatal például nem továbbít olyan táviratokat, amelyek valamilyen áruküldeménynek a visszatartásáról intézkednek. A háború óta nagy előrehaladás tapasztalható a fogyasztási szövetkezetek terén is.

Hetvenöt ezer kilógramm selyemgubó

A sziaribecseji felügyelőség körzetében

A sziaribecseji kerületi selyemgubó beváltóállomás statisztikája szerint, az egész selyemgubótermelés jóval felülmúlja a múlt évek termelésének eredményét, ami jórészt a tavaszi nagy munkanélküliségnek tulajdonítható. Akik okmányos és lelkiismeretesen üzték a tenyészést, azoknak a fáradsága igen szépen kifizetődött. Egy petrovoszelói tenyésző 25 gram selyemhernyó petéből 72,90 kilogram gubót produkált, amiért 2659 dinárt kapott. Egy sziaribecseji termelő 50 gram petéből 108,3 kg. gubót termelt, amelyért 3234 dinár 55 parát kapott, ami az arrafordított munkaidőt számítva hatvanhárom dináros napszámnak felel meg.

A kimutatás szerint az iskolai gyermekek is sokan foglalkoztak a selyemhernyó tenyésztéssel és 138 tanuló hozott beváltáshoz gubót. Ezek között egy sziaribecseji fiú 364 dinár 40 parát kapott. Általában az iskolásgyermekek se-

lyemgubó minőség tekintetében jóval felette álltak a előttek termelésének. A sztaribecseji beváltó állomáson 1415 termelőtől 23.309 kilogram gubót vettek át, amelyért az állampénztár 697.255 dinár 70 parát fizetett ki.

A sztaribecseji felügyelőséghez tartozó Szentá, Novakanizza, Velika Kikinda, Novibecsej és Velikibecsekerek beváltó állomásokról a gubók lefojtása végett beszállítottak 53.656 kilogram gubót összesen tehát a felügyelőség raktárában 76.965 kg. gubó van most már lefojtott állapotban. A termelők kioktatására a gubóbevéltés alkalmával a selyemhernyó termesztésre vonatkozó utasításokat tartalmazó füzeteket osztottak ki, amelyből ma már a nemzetgazdasági szempontból is fontos selyemhernyó tenyésztés okosabb és így minél több hasznosítható módját sajátíthatják el a termelők.

A legnagyobb favállalatok harcolnak a hatalmas Coburg birtokok kitermeléseért

Budapestről jelentik: Középeurópai gazdasági körökben hosszú ideig a legnagyobb érdeklődéssel viseltettek Coburg Cyrill és József hercegek pöre iránt, amely a híres Gömörvidéki erdőbirtokokért folyt, amelyeket bátran lehet nevezni Középeurópa legnagyobb erdővidékeinek. A per eredménye, mint ismeretes, az volt, hogy a bíróság ítéletben mondta ki József herceg tulajdonjogát a Coburg-erdőkre. Ezeket az erdőket azonban a csehszlovák kormány a hercegeknek közel száz millió csehkoronára rugó vagyonváltás és adóhátralék tartozása miatt lefoglalta, illetve állami tulajdonba vette. Az állami uradalmak igazgatósága elhatározta, hogy ezt a horribilis nagyságú erdőterületet nem hagyja kihasználatlanul és parcellázni fogják egyrészt azért, hogy a földigénylők egy részét kielégíthessék, másrészt pedig, hogy intenzív fakitermelést végezhesseken ezen az erdőbirtokon.

A földművelésügyi minisztérium, illetőleg az állami birtokok és uradalmak központi igazgatósága versenypályázatot írt ki az erdőbirtokok bérbeadására vonatkozólag. A belföldi és külföldi fakitermelő vállalatok a versenypályázat iránt a legnagyobb érdeklődést tanúsítják. Szakkörök becsülése szerint az erdőterület évi hozadéka racionális kihasználás mellett puhafában körülbelül 250.000—300.000 köbméterre tehető, keményfában pedig körülbelül 100.000 köbméterre. Az erdőbirtokok közelében a legmodernebbül berendezett fűrészmalomok és fakitermelőberendezések állnak a leendő kihasználás céljaira. Pályáznak már eddig is az újlétre az I. Körner A.-G. Prágában, amely mögött a csehszlovák Union Bank áll tőkeerejével és érdekeltiségeivel. A Körner cégnek valamiképpen joga is van a birtokra, amennyiben egy ideig ő tartotta územben a Coburg-birtokok fűrészmalomait. Számításba jön még Csehszlovákiából Telhod A.-G., amely mögött a Legio Banka áll. Külföldről különösen a londoni The Timber Ltd. érdeklődik az erdők iránt.

Lángra gyul a termés a vonatok nyomában

Interpelláció a közlekedési miniszterhez a tüzkárook ügyében, amelyek a mozdonyokból kipattanó szikrák idéznek elő

Beogradból jelentik: A keddi nap folyamán érdekes interpellációt jegyeztek be a parlament interpellációs könyvébe. Lazics Voja nemzetgyűlési képviselő a földművespárt elnöke interpellált a közlekedési miniszternél a mind gyakoribbá váló tüzesetek ügyében, amelyeket a mozdonyokból kipattanó szikrák okoznak a vasúti vonalak mentén elterülő földeken. A Bács megyei Napló is több ízben adott már hírt arról, hogy a vasúti sínek melletti földeken, ahol lábón vagy keresztbe rakva áll a termés szinte napirenden vannak a tüzesetek, amelyek úgy keletkeznek, hogy az arrahaldó mozdony kéméiből szikrák pattannak ki, amelyek fel-

gyújtják a gabonát és csaknem minden esetben jelentékeny károkat okoznak. Lazics Voja, a földművespárt elnöke sürgős intézkedést kér a közlekedési minisztertől, a hasonló esetek megakadályozására és követeli az elhamvadt gabona értékének a visszatérítését.

Az érdekes interpelláció szövege a következő:

— Az Obrenovac—valjevoi és a Lajkovac—csacsaki keskenyvágányú vasúti vonalakon közlekedő vonatok szinte naponta tüzkatasztrófákat idéznek elő a töltések mellett fekvő szántóföldeken. Ha egy-egy vonat keresztülhalad ezeken a vonalakon nyomokban minden oldalról kigyulladt buzasztagok és szénakazlak lángjai festik vörösré az eget. Nagyon sok szűkös viszonyok között élő földmivelő egész évi keresménye esik áldozatul ezeknek a tüzeseteknek. Véleményem szerint minden állampolgárnak joga van ahhoz, hogy biztonságban érezze magát és munkájának gyümölcsét a saját földjén és nem lenne méltányos, hogy ezek a gazdálkodók, akiknek a vasúti mozdonyokból kipattanó szikrák gyújtják

fel atermésüket maguk viseljük a károsodást. Az államnak kötelessége, hogy ezeket az embereket teljes mértékben kártalanítsa, miért is van szerencsém a Miniszter Úrhoz a következő kérdésekkel fordulni:

1. Van-e tudomása a fentebb felsoroltakról?

2. Hajlandó-e haldéktalanul bizottságot kinevezni, amely esetről-esetre felbecsüli a vasut által okozott tüzkárokat?

3. Hajlandó-e haladék nélkül intézkedni arról, hogy az így megállapított károkat az elégett gabona tulajdonosainak nyomban készpénzben kifizessék, annál is inkább, mert ezeknek a szerencsétleneknek egész évi munkája ment a tüzesetek folytán veszendőbe.

4. Végül milyen intézkedéseket szándékozik tenni Miniszter Úr, hogy a jövőben ne okozzanak tüzkatasztrófákat a mozdonyok.

Kérdéseimre kérem Miniszter Úr írásbeli választ. Lazics Voja s. k.

Az érdekes interpelláció elintézését, amelynek súlyos elvi jelentősége is lesz nagy érdeklődéssel várják a gazdasági károsultak is.

Miért csökken évről-évre a jugoszláv szilva export?

A kereskedelemügyi miniszter rendezni akarja a szilva-export kérdését

Beogradból jelentik: A jugoszláv aszalt szilva évről-évre nehezebb feltételek mellett tud már csak a külföldre kerülni. Egyes kereskedőknek és ügynököknek a nemtörődomsége, valamint az állami hatóságoknak a hiányos ellenőrzése következtében a helyzet annyira elmérgesedett, hogy a jugoszláv szilva állandóan veszíti a piacait.

A jugoszláv szilvaexportőröknek az a része, amely nemcsak alkalomszerűen foglalkozik a szilva eladásával, most komoly lépéseket akar tenni abban az irányban, hogy a jugoszláv szilva jó hírnevét helyreállítsa, illetőleg, hogy a régi piacokat visszazsereze.

A kereskedelemügyi minisztérium a napokban köriratot intézett az érdekelt kereskedelmi képviselőtestületekhez, amelyben felszólítja az érdekelteket, hogy adjanak a kereskedelemügyi minisztériumnak tanácsokat arra vonatkozólag, hogy miképpen lehetne a boszniai és a szerbiai szilva jó hírnevét ismét helyreállítani.

A jugoszláv exportőröknek egyesülete, amelynek Beogradban van a székhelye a kereskedelemügyi minisztérium felszólítására hosszú memorandumban válaszolt és felsorolta mindazokat az okokat, amelyek miatt a külföldön a jugoszláv szilva az utóbbi esztendőben állandóan tért veszített.

A memorandum szerint a jugoszláv szilva azért nem kell külföldön, mert a szilvát a termelők időelőtt szedik le és aszalását nem szakzerűen végzik.

Ezért nagyon szükséges volna, mielőtt bármilyen szilvaszállítmány a külföldre kerül, hogy a jugoszláv hatóságok úgy az aszalás mint a szilva minőségét vizsgálják meg. A szakértőknek azonkívül minden éven az aszalásra vonatkozólag a termelőknek tanácsokat kellene adniuk. Kaliforniában a hatóságok a szilva termelőkkel szemben eszerint járnak el.

A szilva termelőkre vonatkozólag ugy Boszniában mint Szerbiában különféle hatósági intézkedések vannak érvényben, amelyek egyes pontjait a modern ipari szellemében meg kellene változtatni. Így a piaci bizottságok összetételében kellene a memorandum szerint nagyobb reorinokat életbeléptetni. Ezeknek a szilva piaci bizottságoknak kizárólag gazdákban és nem rendőröközögekből kellene állniuk. A rendőröközögek nagyon függnek a lakosság hangulatától és sokszor politikai szempontok is közrejátszanak a szilva minőségének a megállapításánál, ami a szilvaexportnak igazán nem válik előnyösre. A piaci bizottságoktól kiadott bizonylatoknak a megvizsgált szilva minőségi bizonylatvanyoknak kell lennie és épen ezért az ilyen bizonyítványoknak nagyon megbízhatóknak kell lenniük.

A piaci bizottsági tagokat meg kellene büntetni, ha a valónak meg nem felelő

adatokat vesznek fel a jelentéseikbe. Eddig

számos esetben az is megtörtént, hogy a piaci bizottsági tagok a bírátaiknak bianco úrlapokat adtak és a termelők saját maguk töltötték ki ezeket a nyilatkozatokat.

Hírek a nagyvilágból

Velencében gyapottözsédét alapítanak. Milánói jelentés szerint a velencei gyapottözséde megalapítása küszöbön áll. Ugy az olasz kormány, mint az érdekelt ipari körök a terv megvalósítása mellett nyilatkoztak. A gyapottözséde helyeül azért választották Velencét, miután így az északolaszországi ipar könnyebben jut nyersanyaghoz és a tranzitforgalom fejlődése is biztosítva látszik. A középeurópai államok, különösen Délnémetország és Ausztria, bizonyára a velencei gyapottözsédét fogják a jövőben igénybevenni. Ezenkívül a klimatikus viszonyok is kedvezőek a gyapot beraktározására és kezelésére.

Védővámok bevezetése nélkül katasztrófális helyzetbe kerül az angol acélipar. Miután az angol acélipar akciója, a védővámok bevezetése ügyében nem járt sikerrel, jelenleg az angol sajtó foglalkozik az acélipar helyzetével. A »Times« véleménye szerint természetes, hogy a belga, luxemburgi és francia gyárak mindinkább tért hódítanak Angliában, tekintettel arra, hogy ezen államokban a munkabérek ötven százalékkal alacsonyabbak, mint Angliában. Ezenfelül az angol ipar olyan adókat fizet, amelyre nincs példa Európában. A krízis megoldása elég egyszerű volna, az angol acélipar teljes kapacitással dolgozhatna, ha a jelenlegi importot 75 százalékkal csökkenthetnék. Ezáltal százezer munkás találna elhelyezkedést és az önköltségi ár tonnánként 10—15 shillinggel kevesebb volna. Jelenleg tartóhatatlan a helyzet az angol acéliparban, miután az árak a nagy konkurrencia következtében olyan alacsonyak, hogy az üzemek rentabilitása nem biztosítható. Az egyetlen megoldás ilyenformán mégis a védővám bevezetése marad.

Portugália is protekcionista vámpolitikát folytat. A portugál pénzügyminiszterium szanalási munkája látszólagosan nem az adópolitika, hanem a vámrendszer megváltoztatásával kezdődik. A lapok általánosan helyeslik a kormány ilyenirányú intézkedéseit és rámutatnak arra, hogy a »nemzeti ipar« támogatása csökkenteni fogja az impor-

Szükséges volna azonkívül egy ugynevezett ellenőrző bizottságnak a megalakítása is, amelynek a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe kellene működnie. Az ilyen ellenőrző bizottságoknak a nagy rakodó állomások közelében kellene tartózkodniuk. A minisztérium hivatalnokainak nagyon nagy gondot kell a szilva szedése is fordítani és nem szabad megengedni, hogy időelőtt leszedett áru kerüljön forgalomba.

A minisztérium közegeinek azonkívül az egyes szarító állomásokat is állandó ellenőrzés alatt kell tartaniuk. Az exportra alkalmatlan árut ki kell vonni a kereskedelemből és az elkobzott árut nem a termelő, illetve a kereskedő előnyére, hanem egy szilva-termelést előmozdító alap javára kellene eladni.

Az exportőrök szerint mindezeket az intézkedéseket még ebben az esztendőben, a szezon előtt életbe kellene léptetni és erről az összes jugoszláv diplomáciai és külkereskedelmi expozitúrákat értesíteni kellene, hogy ezáltal is megtörténjen a már szinte rossz hírűvé vált jugoszláv szilvaexportort régi jövevénynek a helyreállítására.

A beadványban az exportőrök kiemelik, hogy milyen fontos volna az is, ha a kormány minél gyorsabban benyújtana a gyümölcstermelés fokozásáról szóló törvényt és sokkal fontosabban tartják az exportőrök a gyümölcstörvény megszavazását, mint például a bortörvény tető alá hozatalát. Jellemző, hogy a kereskedelemügyi minisztérium költségvetésében nincsen semmiféle intézkedés piaci bizottságok költségeiről, úgyhogy a kereskedelemügyi minisztériumnak majd hónapokon keresztül harcolniuk kell a pénzügyminiszterrel, amíg a szilva ellenőrzésre az export szilva ellenőrzésére szolgáló bizottságok meg tudnak majd ismét alakulni.

tot, előmozdítja a gazdasági fellendülést és megszünteti a külkereskedelmi mérleg passzivitását. Már ezideig néhány újítást hozott be a pénzügyi kormány, amely az importot nagy mértékben megnehezíti. A vámok emelése ugyan nem történt meg, azonban a különböző illeték- és bélyegköltségek bevezetése nem más, mint burkolt védővám. Ezzel szemben megjegyzendő, hogy Portugália »nemzeti ipara« igen kis mértékben fejlődött ki és az ipar-cikkek minősége sem megfelelő. Különösen Angliát és Németországot érintik a portugáliai reformok kellemetlenül, miután az export ilyenformán mind nehezebbé válik. A külföldi szaklapok figyelmeztetik Portugáliát, hogy ilyen intézkedések nem alkalmasak az ország pénzügyi szanalására, sőt a külföld támogatására sem számíthat, ha nem hagy fel a protekcionista vámpolitikával. A diktatura jelszavai azonban, ugylátszik, hangosabbak a gazdasági fejlődés törvényeinél.

Svájcban megszűnt a munkanélküliség. Svájc gazdasági helyzete ez évben igen kedvező. Az olasz és francia stabilizáció következtében megszűnt az exportkonkurrencia és Svájc ujra visszanyerte exportpiacait, amelyet az olasz és francia infláció alatt elveszített. Az év első öt hónapjában hatvankétfélmillió frankkal emelkedett a svájci export, ami cca tíz százalékos fejlődésnek felel meg. A vezető iparágak helyzete kitünő és a munkanélküliség ugyszólván teljesen megszűnt. Az egész országban 6410 munkanélküli van, ami praktikusán a munkanélküliség megszűnését jelenti. Igen sok iparágban munkahiány van és átmenetileg huszezer külföldi munkást foglalkoztat a svájci ipar. A kilátások szintén kedvezőek. A tengertüli export ez évben szintén fejlődésnek indult és a Németországba irányuló kivitteli forgalom husz százalékkal emelkedett. A kedvező konjunktúra következtében a belföldi fogyasztás is állandóan emelkedik, ami az ipar további fejlődését biztosítja.

Fuziós tárgyalások a csehszlovák cukoriparban. A legutóbbi napokban tárgyalásokat folytattak a csehszlovák cukoripar képviselői, amelynek következménye valószínűleg néhány cukor-konzern fuziója lesz. Erre a hírre a prágai tőzsdén erősen megszilárdultak a cukor részvények. A cseh lapok jelentése szerint a Živno-Bank átvette a Schüller A. G. részvénytöbbségét, amely tudvalevőleg Csehszlovákia egyik legnagyobb cukorgyára. Ezen tranzakció folytán a csehszlovák cukoripar 40 százaléka a Živnotenská Banká kezébe került. A bank cáfolatának nem tulajdonítanak jelentőséget, miután köztudomású a Živno-Bank érdeklősége a cukoriparban. A fuziós tárgyalások megindulásával egyidejűleg a kormány is igyekszik a cukoripar helyzetén segíteni és a napokban törvényjavaslat kerül a parlament elé, amely nagy tarifa- és adókedvezményeket nyújt a cukoripar számára. A törvény szerint a pénzügyminiszter egyes adókat elengedhet, ha azok az exportot megnehezítik. Egyelőre a cukorexportnál a forgalmi adó megszüntetéséről van szó.

A tőzsdei spekuláció leküzdése Amerikában. Hónapok óta hirdetnek az amerikai jegybankok harcot a tőzsdei spekuláció ellen, amely ez év tavaszán indult meg és veszélyeztette a reális üzlet fejlődését. A bankok figyelmeztetése nem használt, a közönség tovább folytatta spekulációs vásárlásait, úgyhogy a központi jegybank kénytelen volt a pénzpiacra akciót indítani az egészségtelenül kifejlődött spekuláció letörésére. A hivatalos kamatláb emelése következtében a pénz tényleg annyira megrágult, hogy a közönség kénytelen volt vásárlásait beszüntetni. A tíz százalékos évi kamat Amerikában már nem alkalmas spekulációs üzletek finanszírozására. Junius hóban a newyorki tőzsdén ötven százalékkal csökkent a forgalom, ami a jegybank beavatkozásának

tulajdonítható. Ez az eset legjobban bizonyítja, mennyire szükséges a jegybank vezető szerepe a pénzpiacra, miután enélkül nehéz lett volna a spekuláció megakadályozása az amerikai tőzsdéken.

Spanyolországban monopolizálják a légi forgalmat. Madridi jelentés szerint az államtanács jóváhagyta a légitforgalmi monopol bevezetését. A monopolizációt a németországi Junkers-művek alapították és az új társaságnál a »Luft-hansa« huszonöt százalékos érdekeltséget vállalt. Egyelőre a rendelkezésre álló Junkers-gépekkel fogják a légitforgalmat lebonyolítani, később pedig a kormány fog utasításokat adni az új gépek építésére vonatkozólag.

Német-jugoszláv áruforgalmi konferencia. Müncheni jelentés szerint a legutóbbi napokban fejeződtek be a német és a jugoszláv vasutigazgatóságok között folytatott tárgyalások, amelyek a jugoszláv-német áruforgalom lebonyolítására vonatkoznak. A konferencián résztvettek a magyar, osztrák és cseh vasutak kiküldöttei is, miután a forgalmat csak az említett államokon keresztül bonyolíthatják le. A konferencián megegyezésre jutottak a német-jugoszláv közvetlen árutarifá bevezetése ügyében és a részletes tárgyalásokat a terv kivitele érdekében rövidesen megkezdik. A jugoszláv-német kereskedelmi kapcsolat a direkt tarifa bevezetésével kétségtelenül intenzívebb és élénkebb lesz.

Lengyelország betiltja a buzaimportot. A lengyel kormány legújabb határozata alapján a buzaimportot teljesen betiltják. A rendelet rövidesen a hivatalos lapban is megjelenik. Ugyancsak ez év szeptember 30-ig meghosszabbították a liszt beviteli tilalmát is. A buza és a liszt kiviteli vámját, amelyet 1927 november 23-án pénzügyminiszeri rendelettel léptettek életbe, ez év szeptember 30-ig szintén érvényben tartják, úgyhogy a gabonaárak változatlank maradhatnak.

Megszűnt a petróleumharc a világgiacon. Newyorki jelentés szerint a Standard Oil Co. és a Shell Co. között megegyezés jött létre, amelynek következményeképpen megszűnik a verseny a világ két legnagyobb petróleumvállalata között. A harc oka tudvalevőleg az orosz üzlet volt, miután a Standard Co. szerződéses viszonyban volt az orosz kormánnyal, anélkül, hogy a régi tulajdonosok kártalanítása megtörtént volna. A megegyezés szerint a Standard Co. továbbra is fenntartja oroszországi üzleteit, azonban gondoskodni fog a volt tulajdonosok kártalanításáról. Ezzel a megegyezéssel megszűnik a petróleumharc a világgiacon és az amerikai és az angol-holland tröszt egységes árpolitikát fognak folytatni.

Nemzetközi megegyezés a vámmentes áruk nyilvántartása ügyében. Julius hó első napjaiban megalakították Hagában az »Európai Gazdasági Uniót«, amelynek fő feladata a nemzetközi kereskedelem fejlesztése. Az alakuló gyűlésen bemutatott egy tervezetet, amely szerint az összes vámmentes árukat nyilvántartják és az egyes államok kötelezik magukat, hogy 5 éven belül ezek az áruk vámmentesek maradnak. Ez ügyben október 29-ére konferenciára jönnek össze Párisban és a végleges megegyezéssel remélik az európai gazdasági helyzetet konszolidálni és az egyes iparágak stabilitását — a foglalkoztatás tekintetében — biztosítani.

Növekszik a külkereskedelmi forgalom az egész világon. Az amerikai statisztikai hivatal közlése szerint az 1927-es év külkereskedelmi forgalma az egész világon nagy fejlődést mutat. A világkereskedelemlre nézve legfontosabb 23 államban a múlt évi külkereskedelmi forgalom cca 4 milliárd dollárral haladta meg az 1926. év eredményét. Míg az európai államokban a forgalom megnagyobbodott, az Egyesült Államok külkereskedelme az utolsó évben cca 200 millió dollárral hanyatlott.

A cukoripar nemzetközi tárgyalása. Az európai cukoripar helyzete az utóbbi időben megerősödött, miután az angol cukorvám megváltoztatása az exportot nagymértékben megkönnyítette. Az árak nem valami magasak, miután a világgiacon még túlsúlyban van az ajánlat. A jövő évi kilátások azonban kedvezőek és nem lehetetlen, hogy az ősszel megegyezés jön létre az európai cukorgyárak között az exportpiacok felosztására vonatkozólag. A német cukorgyárak már megegyeztek az export felosztásában és tárgyalások folynak Csehszlovákiával és Lengyelországgal is ilyenirányu megállapodás létesítésére. Amennyiben a megállapodás létrejön, ahhoz csatlakozást keresnek a többi országok is.

Nem készül változás a nemzetközi acélkartellban. Junius utolsó napjaiban tartották meg az európai acélkartell konferenciáját a düsseldorfi »Stahlhaus«-ban. A tanácskozások elé szakkörökben nagy várakozással tekintettek, miután olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a francia és a belga gyárak kvótaméltást fognak követelni, ami az európai acélkartell válságba sodorhatta volna. Az utolsó pillanatban azonban bejegyeztek a francia és a belga gyárak is a termelési program eddigi felosztásában. A megegyezés annál nagyobb jelentőségű, mert az amerikai acéltröszt tényleg megjelenik az európai piacon és a konkurrenca leküzdése csak az európai ipar együttműködése mellett lehetséges. Az acéltröszt középeurópai csoportját három részre osztják és pedig csehszlovák, osztrák és magyar osztályra.

Modern férfiruhaszabásati tanfolyamra
helyben je' en' kezdek jul. 16-iki, vidékieket aug. 6-iki kezdettel felvesz
F u t ó T a m á s
szabómester Subotica, Tereziána ul. 3.
Csirkepiac mellett. Népkörrel szemben

Uezér képviselet

keres szolid, nagytökéjű bank sorsjegyek részletre való eladására és egy hasonló, kitűnő cikk eladásának beszerzésére. Csak komoly és tapasztalt munkaerőre reflektálunk. Írásbeli ajánlatok »Solidan rad« jelígre az Aloma Company, Ljubljana címre küldendők

Modern és stlus butorokat

továbbá e szakmába vágó összes munkákat készítenek az újonnan átépített műtorgyárakban

SIPOS FIAI

Zenai ut. 3.
Allandó raktár!

Nem mernénk a nyilvánosság elé lépni vele, ha nem tudnánk azt, hogy a jelenkor legtekélyesebb **arcápolója**

Crème Agnes
melynél jobb arc rém és arckenőcs nincs.

Hol vásárol a vidéki Suboticán

GYERMEK-KOCSI
Az elismerten legjobb minőségű
„BRAHA“-kocsi egyedüli árusítója:
JOSO ŠTERN I DRUG, BAZÁR
(Gyümörcs piac)
Sportkocsi 200 dinártól feljebb
Viszonté árusítóknak árapodmely!
Sátorokocsi 400 dinártól feljebb

PAPLAN
Paplan! **PAPLANI** Paplan!
Nem gyári árul
Subotica legrégibb paplankészítő üzeme
Buljovcsics Beláné (Német Margit)
Pašičeva ul. 8. (Edénypiac)
Ajánlja a legfinomabb anyagból készült paplanait, madracait, ezek kelékeit, u. m. paplananyagot, erős és tartós madrac és szalmacsák anyagot, paplan-vattát és szabó-vatát kicsinyben és nagyban, részletli etésre is

BUTOR
ÉPÜLET MÉRTLAJOS
BUTOR asztalos
PORTAL műhelyben művészi kivitelben és eönyös feltételek mellett kapható. Subotica, Jugovića ulica 13

RÁDIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olcsók, jók, megbízhatók

CSEMEGE
Különleges fűszer, csemege, delgyümölcs és nyári tea-sütemény
Kovács és Gelányinál
Rudics-kitérő, pavilon

CSEPLÖGÉP
Cséplőgép alkatrészek öntése, megmunkálása soronkivül azonnal készülnek
Csiszár József
rézöntödéjében, Miloš Obilić ulica 9

Bevásárlás után sietek a BÁRÁNY KÁVÉHÁZBA
mert a legjobban ott étk zhetek és hűsítő ita'okkal csillapíthatom hűségemet

Permetezők Pálukafőzőkazánok Rézüstök Rézedények és Rézárak
készítése és szakszerű javítása
Hován László
rézművesnél
Subotica, Zrinjski trg 24

Naponta garantált friss
I-a teavaj
joghurt, lipitai turó és mindenféle sajt kapható
Trišić Todor
tejszarnokában,
Štrosmajerova ulica 22.
(Halpiac)

Fával égetett építőmész
elsőrendű
leszállított árban kapható
Révai Adolf Subotica
Sokolka 2. Telefon 551.

Saját készítésű női, férfi és gyermek
szandálok
a legjobb anyagból legdivatosabban Klein Jenő orthopéd cipésznel legolcsóbban kaphatók. Subotica, barátok temploma során. Nálam vett szandálok javítását is vállalom. 6626

Tüzifa
bűkk, gyertyán és tölgyhasáb vágottételekben bármely állomásra szállítva legolcsóbban kapható
ACS ANDOR
Subotica, Badaličeva ul. 12.

BELFÖLD

A jugoszláv tőzsdék bevezetik a terményhatáridőüzleteket

A noviszadi tőzsdetanács visszahívja tőzsdettkárát dr. Borota Braniszláv polgármestert

Noviszadról jelentik: A noviszadi termény- és értéktőzsde tanácsa kedden délelőtt tíz órakor Miroslavjevic Koszta, a tőzsde alelnökének elnökletével megtartott tanácsülésén, a folyóügyek elintézése után, hosszabb vitában foglalkozott a zagrebi tőzsde átiratával, amelyben a zagrebi tőzsdetanács hivatkozással a noviszadi tőzsde kezdeményezésére, két évvel ezelőtt megtartott ankétre, felhívja a tőzsdéket, hogy tegyék meg mielőbb az intézkedéseket a terményhatáridőüzletek bevezetésére. A két év előtti értekezleten, amelyen valamennyi jugoszláv tőzsde képviselve volt, az a vélemény alakult ki, hogy az akkori gazdasági viszonyok, főleg a dinár árfolyamának ingadozása, veszélyeztetni a terményhatáridőüzlethez fűzött reménysek megvalósítását. A zagrebi tőzsde valamennyi tőzsdéhez intézett köriratában hivatkozik az eddigi békítő okok megszűnésére, főleg a dinár közben történt stabilizálódására. A noviszadi tőzsdetanács teljes egészében magáévá tette a zagrebi tőzsde újabb kezdeményező lépését és elhatározta, hogy valamennyi tőzsdét megkeresi, hogy szeptember elseje és tizedike között Beogradban a jugoszláviai tőzsdék szövetségének ülésén vitassák meg a határidőüzlet bevezetésének kérdését. A noviszadi tőzsde már elkészítette a terménytőzsde határidőüzletének szokványait, azokat jóváhagyás végett felterjesztette a kereskedelmi minisztériumhoz, amely viszont áttette a hazai tőzsdék szövetségéhez.

A tőzsdetanács ülésének volt még egy fontos tárgya. Dr. Borota Braniszláv polgármester, a tőzsde volt jogügyi titkára, aki polgármesterré történt kinevezésekor a tőzsde vezetőségétől egy évi szabadságot kapott, beadványban fordult

a tőzsdetanácshoz, amelyben hivatkozással arra, hogy a kapott szabadság augusztus elsején lejár, azt a kérdést intézte a tanácshoz, vajon szükségesnek tartja-e a visszatérését, vagy pedig meghosszabbítja-e szabadságát további egy évre.

A tőzsdetanács, tekintettel dr. Dugyverszki Gedeon elnök távollétére, a kérelem ügyében nem hozott végleges határozatot, hanem nyolc napon belül új tanácsülésen fog a beadvánnyal foglalkozni, de a tőzsdetanács tagjai között ettől függetlenül az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy amennyiben dr. Borota Braniszláv visszatérne a tőzsde jogügyi hivatalába, a legnagyobb örömmel fogadják, annál is inkább, mert réa a közeli jövőben, amikor az új tőzsdetörvény megvitatására kerül a sor és amikor küszöbön áll a határidőüzlet bevezetése, nagy szükség van.

Kérdést intéztünk dr. Borota Braniszlávhoz, aki kijelentette, hogy nem igaz az a hír, mintha le akarna mondani a polgármesteri állásról és a tőzsdéhez beadott kérvénye szabadságának egy évvel való meghosszabbítását célozta.

A tőzsdetanács engedélyt adott dr. Will Vilmosnak, hogy a tőzsdepalota közvetlen szomszédságában épülő házában a tőzsdekerthe nyíló részén tüzfal helyett homlokzatot létesíttessen. A tőzsdetanács végül felvette tagjai sorába a Paragovo d. d.-t és Aschenbrenner Károly gyárost Noviszadról. Tudomásul vette Sumbul József, a Ljubljanszka Kreditna Banka noviszadi fiókja igazgatójának tőzsdébirói tisztségéről való lemondását, miután Noviszadról Szarajevóba helyezték át és a tőzsdetanács közönyt fejezte ki eddigi működéséért.

Nyolc napon belül kell befizetni a hátralékos alkalmazotti adókat. A szubotocai járási pénzügyigazgatóság felhívja mindazokat a munkaadókat, akik az esedékes alkalmazotti adókkal hátralékban vannak, hogy azokat nyolc napon belül fizessék ki, mert a késedelmes adófizetéseket a fennálló törvényes rendelkezések értelmében pénzbüntetéssel

fojgák súítani. A pénzügyigazgatóság nyomatékosan felhívja a figyelmet arra is, hogy a nyolc napi határidőn túl semmiféle akadályozó körülményt nem vesz tekintetbe.

Terméseredmény Bácskopetrovoszról. Bácskopetrovoszról jelentik: A bácskopetrovoszról hatáiban az aratás a befejezéshez közeledik. A község köze-

leben levő keresztek már be is hordták s el is csépelelték. A cséplési eredmények rendkívül jók. Holdankint alig akad 15—16 métermázsán aluli, de nem ritka a holdankinti 20 métermázsas sem. A hesseni légy és a gombák okozta károk csekélyek.

A szubotocai pénzügyigazgatóság felhívása a forgalmi adó ügyében. A szubotocai járási pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelteket, akiknek évi forgalma meghaladja a 360.000 dinárt, hogy az 1928. év második negyedére esedékes forgalmi adót haladéktalanul fizessék be, mert késedelmeskedés esetén jelentékeny pénzbírsággal fogják sújtani őket.

Egyelőre nem töltik be a Narodna Banka kormányzói állását. Beogradból jelentik: Amint a Bácsmegeyi Napló munkatársa értesül, a beogradi kormánykörökben az a nézet alakult ki, hogy a Narodna Banka kormányzói állását csak a dinár stabilizáció és kölcsönkérdésének az eldőlte után fogják betölteni. Az eddigiek szerint a kormányzói állásra a legnagyobb kilátásai Bajloninek, a bank eddigi alkormányzójának vannak.

Nem lesz az idén készen a Beograd—novzkai második vasuti vonal. Beogradból jelentik: Az elmúlt napokban a közlekedési miniszter egy sajtótájékoztatót adott ki, amelyben bejelentette, hogy a nagy aratási munkák miatt a Beograd—novzkai vasutépítési munkálatok egyelőre szünetelnek, mert a vasuti vonalon dolgozó munkások nagy része elment aratni. Ugyanebben a közleményben azt is kijelentette a miniszter, hogy ezért az idén még nem lesz készen a jugoszláv gazdasági életre annyira fontos második vasuti vonal, hanem ezt a munkát csak a jövő esztendőben fogják befejezni.

Készpénzben szedi be a tartomány a bélyegilletéket. Szomborhól jelentik. A bácskai tartomány a pénzügyminiszteri engedély alapján még ez év elején elhatározta, hogy tartományi bélyegeket készíttet és a miniszteri engedély alapján bélyegekben rovatja le a tartományi bélyegilletéket, amely ott szedhető, ahol az állami bélyegilleték is kötelező és ahol a tartomány ellenszolgáltatást ad. A tartomány ez alapon már a bélyegmintákat is megrendelte. A bélyeg elkészítéséhez szükséges volt még az adóügyi igazgatóság engedélye, amelytől most érkezett a bélyeg nyomását leltető végzés a tartományhoz. Az adóügyi főhivatal a befizetést azzal indokolja, hogy ha a bácskai

tartomány bélyegeket adna ki, ez precedensül szolgálna a többi tartománynak is és így annyiféle bélyeg jelenne meg forgalomban, hogy zavart kelthetnének. A tartomány tehát a jövőben a bélyegilletéket készpénzben fogja beszédni.

Nem árulnak sőt az apatini kereskedők. Apatinból jelentik. Az apatini kereskedők egyesülete nemrégiben határozatot hozott, amely szerint, ha a sőrendeletet a hatóságok záros határidőn belül nem nyitják, úgy beszüntetik ennek a fontos cikknek az árusítását. A határidő hétfőn járt le és az apatini kereskedők, számszerint ötvenhároman, kedden már nem is árultak sőt. A sőháboru folytán az a helyzet állt elő, hogy a lakosság csak Schiller Ferenc sőgyedárúsiónál szerezheti be szükségletét.

Gazdasági és iparkiallitás Daruváron. A Daruvári Gazdasági Társaság szeptember hó nyolcadikától tizenkettedig Daruvárot gazdasági és iparkiallitás kezeli, a pakrcái, grubisnopoljei, garesnői és daruvári járás közreműködésével. Kiállításra kerülnek. A mezőgazdasági és földmívelési osztályban különféle gabonanevelők, kapásnövények és takarmányfélék. A szőlő- és gyümölcsstermelési osztályban: oltott szőlővonyige, bor, gyümölcs, befőtt. A kertészeti és virágosztály: különféle kerti vetemény és virágfélék. Az állattenyésztési osztályban: lo, szarvasmarha, birka, kecske és sertésfélék. A méhészeti osztályban: méhek és azoknak különféle rendszerű kasjai, méhészeti eszközök, méz és viasz. A haltenyésztési osztályban: különféle nemű halak a kerületi halastavakból, a hozzátartozandó halászati tárgyakkal. Az erdészeti és vadászati osztályban: a környéki erdőkből kikerülő gyártmányok, továbbá vadászati tárgyak. Ebben az osztályban elhelyezést nyernek a gazdasági gépek, földmívelési eszközök, malom és tejgyártmányok. A kisipari osztályban kiállításra kerülnek: a kerülethez tartozó különféle szaku és águ iparosok készítményei. A nagyipari osztályban: a kerületi gyárosok képviseltetik magukat. Végül kiállításra kerülnek a nemzeti viseletek, szövészek, a női és férfi iskolai kézimunkák és azoknak rajzai és tervei. A mezőgazdasági és földmívelési ághoz tartozó és kiállítandó dolgokat szeptember 1-től 4-ig, a szőlő, gyümölcs és virágkerti tárgyakat szeptember 4-től 6-ig, az állatállományt pedig szeptember 10-én reggel 4—8-ig veszik át. Az említett négy járás résztvevői tarthatnak igényt jutalomra a kiállított tárgyakért.

ERŐS MÁTYÁS MESTERSÉGE

TAMÁS ISTVÁN regénye

De a csürhe gunyosan felüvöltött: — Megdöglik a zsidólány! Megdöglik a zsidólány!

Nyári este volt, a betegszoba ablakai nyitva és a szerencsétlen haldokló egész biztosan hallotta a pokoli kórust. Az őrjöngő apa, akinek az arca sárga volt, mint a beteg selyemhernyóé, most már bottal támadt rájuk:

— Nem takarodtok, disznók? A markosabb legények egyszerűen kicsavarták a kezéből a botot, még rá is prakkoltak néhányat tréfásan a hátulsójára és belökték a kapun. A rongyos, fakó küljáró asszonyok pedig a legmagasabb cével visitották: »halj meg rüfke!« És izzó gyűlölet égett a szemükben.

Mátyást becitálták az irodába és elszalasztották a városba valami komissióval. Kisebb számlainkasszókat bízta rá, vagy néha két üveg sört hozatott vele Schröder ur a szomszéd kocsmából. Ha vendége érkezett és hangulatot akart teremteni — hárommal. Vagy szivarért. Vagy tizedeka manduláért. Vagy elüzentetett a gőzfürdőbe a tyukszemirtóért, hogy azonnal jöjjön. Sohasem hozatott három szivárnál többet. Sohasem hozatott tíz deka mandulánál többet. És nem abo-náltatta magát a tyukszemvágónál sem, hanem esetenként, amikor már ijesztőre dagadt a lába,

Az öreg hallott valamit lánya és Mátyás tánciskolai randevuiról és ahol csak tehetette megalázta Ágneszt a fiu előtt és Mátyást a lánya előtt. Egyszer meglátta őket diskurálni a konyhában, Mátyást bezavarta a mülhelybe, míg Ágnesnek a kontyába fogózva jajveszékelt:

— Elment az eszed? Mit akarsz ettől a taknyostól? Ettől a nyavalyás koldustól?

Ágnes falfehéren állt és megse mukkant.

— Persze az ilyen libának könnyű elcsavarni a fejét! Udvaroltat magának! »Nagysád ön bübajos!« Ilyeneket dumál, mi? Ez a csirkefogó! — és megmerévelt térdel utánozta Mátyás járását, hogy ezzel is bosszantsa a lányát.

— Ha még egyszer be meri tenni ide a lábát!...

Mátyást végérvényesen eltiltották a ház körüli munkálatoktól és az öreg bosszúból beosztotta a csatornatisztogató gárdába, amely a gyár menti kanálist tartotta rendben.

— Másra úgy se vagy jó — mondta megvetően és élvezte Mátyás bösz diühét.

Ebben az időben Mátyás a legkomolyabban foglalkozott azzal a tervvel, hogy megöli a gazdáját. Nagyon egyszerű lett volna. Délelőttönként, míg a felső raktárban dolgoztak, egy ócska liften eregettek le a vágóvasakat. Az öreg sokszor váratlanul megjelent, leselkedni, hogy milyen tempóban folyik a munka. Ilyenkor a felvonó alá állt és onnan szidalmazta a padláson hancurozó inasokat. A rozoga liftet véletlenül rápottyantani: gyerekjáték. És Mátyás nagy hajlandóságot érzett hozzá... »Baleset, vigyázatlanság« fogják majd mondani, akár a Lajkó esetében, akinek a mutató ujját vitte el a transzmissziós kerék és Schröder ur nemcsak hogy nem fizetett kártérítést, de még ki is dobta a pórujáró fiut, mint munkaképtelent, mondván a zokogó anyának:

— Pöröljön be, ha nem tetszik!

Télen ölmos szürkületben keltek, dideregve rohantak át a havas, lila uccákon és a sarkon, a villanytelep előtt, a kis inasok csatárláncha fogózva lendültek a gyár felé. Reggel hatkor már ott állt Mátyás a fekete gép előtt, amely vasat harapott és morgott rá mint egy vadállat.

— Te, micsoda stramm anyád van — szokta mondani a Józsi segéd ur az ötös teremből és Lajcsi ilyenkor belepirult az elősmerésbe.

A segédek különben nyersek és indulatosak voltak és naponta fordultak elő sajnálatos incidensek, amelyeknek javarésze izzó haraggal és fejbeveréssel végződött. Egyizben Lajcsi betekóstit a konyhában valami süteménybe, Az öreg egyszerűen lerugta a lépcsőkön. Ez az eset két heti pauzát jelentett Lajcsinak. Jó volt a taknyosnak, két hétig nem kellett bejárni a mülhelybe, mert eltörött a bordája. Karácsonyig semmi különös nem fordult elő. Ekkor kiütötték a Lajcsika jobbszemét. Ez úgy történt: rezet olvasztottak a forrasztáshoz és a művezető a piszkavassal gyengéden Lajcsi felé sújtott. Egészen biztosan nem akart semmi rosszat, csak egy kicsit felvillanyozni, gyorsabb tempóra serkenteni. Nem ezt valamennyien egyhangulag megállapították, nem készakarva oltotta ki Lajcsika kék szemé világát az izzó piszkavassal. Mikor meglátták gennyet, vértől hályogos szemét, Sztrogoff Mihályra gondoltak, akit megvakított a tatar kán.

Aztán messze kerültek egymástól. Lajcsit kórházba vitték és kilépett a mülhelyből. Két hónap múlva talákoztak először. Mátyás nyomban észrevette, hogy Lajcsinak hiányzik a balfüle.

— Képzeld — mesélte a viszontlátás örömei után — az a marha Szepi nekem jött a harapófogóval és majd letépte az egész fületem.

Tényleg, egy ici-pici kis rózsás csont még maradt a Lajcsi hirhedt nagy füleiből.

(Folyt. köv.)

SANATORIUM TERAPIA

V R N J A Č K A B A N J A

TULAJDONOS ORVOS Dr. KUJAR-DURLEN AGOST

Két magyarul beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

A sanatórium gyönyörű szép, kies erdős ligetben fekszik, saját gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tudományos alagra fektetett dietikus konyha, szigorú orvosi felügyelet alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terápia.

NYILT-TÉR

A Zsidó Nemzeti Szövetség novisadi vezetősége mély szomorúsággal jelenti, hű testvérének, kiltartó hároosának

Guttman Ignác urnak

tragikus halálát.

Munkatársunk emlékét kegyelettel megőrizzük!

Novisad, 1928. VII. 18

Poglavarstvo Opštine Padej.

Br. 1656/1928.

Oglas

Opštinsko poglavarstvo u Padeju namerava bušiti 3. slovom tri arteska bunara, na teritoriji opštine. Uslovi se mogu videti u beležničkoj pisarni preko celog dana.

Pozivaju se reflektanti, da svoje propisno taksirane pismene ponude pošalju opštinskom poglavarstvu u Padeju zaključno do 20. jula 1928. god. do 12 časova.

Kasnije prispele ponude neće se uzeti u obzir. Padej, 17. jula 1928. god.

7170

Opštinsko Poglavarstvo.

Árverési hirdetés

Alulírott csódtömegmondok közhírré teszi, hogy 1928 július 20-án d. u. 5 órakor Szomborban, Apatinska utca 21. sz. házban nyilvános bírói árverésen el fog adni a vb. Schaffer Ármán csódtömegéhez tartozó és a csódtömeg 1—22. t. a. összeirt ingóságok, u. m. házi bútorok, amelyre a venni szándékozók ezennel is meghivatnak.

Dr. Konyovits Jócó
szombori ügyvéd
csódtömegmondok.

7171

Motor- és malomtulajdonosok figyelmébe!

24 óránként 3—3½ dinárba kerül lóerőnként az üzeme, ha a benzin, szivógáz vagy nyersolaj motorját, a legújabb rendszerű szögmetésű fa-fűtéses generátorral látja el. Üzeme a legtekintélyesebb és leggazdaságosabb. Teljes kátránymenteséggel dolgozik.

Malom és gépépítész, műszaki tervek, lóerőszámítások.

Szabadalmak 6 államban bejelentve.

A komoly érdeklődőknek szívesen szolgálak közelebbi utasításokkal.

Tisztelettel: Kladek Károly
Subotica, Frankopanska ul. 24.

6847

Malom- és géptulajdonosok figyelmébe!

24 órán át csak 3—4 dinár

üzemköltsége van lóerőnként ha motorjait a legújabb találmányu, teljesen kátránymentes

generátorral szereli fel Méretezősekkel, rajzokkal és részletes ajánlatokkal szolgál

KLADÉK KÁROLY
Subotica, Frankopanska ulica 24

Világszabadalom!

Egész Jugoszláviából engedélyezve!

Szalmaözvegyeknek, otthon nem főzőknek, hogy keressék föl a

Hirt Pali bácsi vendéglő nyári kerthelyiségét,

hol kitűnő koszt, állandóan frisse csapolt sör és jég hűtött italok kaphatók Esténként elsőrendű zene!

7135

PIRETRIN

Kiirtja

a poloskákat, bolhákat, legyeket, csótányokat, hangyákat, molyokat és

egyáltalán minden lérgét a háztartásban, gazdaságban és kertészetben, szőlőföldeken, állatokon stb. — Utasításokat díjtalanul küld:

Piretrin d. d., Zagreb, B-cesta 35

Valódi

amerikai manilla,

valamint kenderkévekötő-, továbbá gabonás-, lisztes- és korpászsák-, vizmentes ponyva-, kerti- és fűzőtöltő- és zsinegáru-szükségletét legolcsóbban

Weitzenfeld és Társa

cégnél Subotica, I., Cara Dušana ulca 1 Iedezheti.

Interurban telefon 192

Kérjen árajánlatot! Kérjen árajánlatot!

RIMSKE TOPLICE

a jugoszláv Gasteln, 37° C radioaktív hőforrás. Közvetlen gyorsvonatösszeköttetés Prágából, Berlinből, Wienből, Litzből, G. ázból. Gyógyit csuzt. reumát, isiázt, női bajokat, neuralgiát, különösen sikeres gyógyhatásu az álmatlanságnál és testi gyengeségnél. Teljes penzió-árak: az előszezonban 60 dinár, a főszezonban 80 dinár

3647

Étterem-tulajdonosok és vendéglőcök figyelmébe!

Állandóan frissen szedett, Németországból importált vetőmagból, az idén először utántermelt, elsőrendű „Julius gyöngye“

étkező burgonyát

mely kitűnő ízű és nem fő széjjel 50 kg.-os tételekben is szállít

Diener Nándor gazdasága Crvenkán

Eszközljön próbarendelést! 7072

Óvakodják ebben a hő-ségben a romlott tejtől!

Kérjen m'ndenütt elsőrendű kondenzált tejet — cukrozottat vagy cukrozatlanat, a Svájci Tejszövetkezet gyártmányát!

Vezérképviselet és terakat: 'Ohorot' Beograd, Cara Uroša 19 Tel. fon 31-89

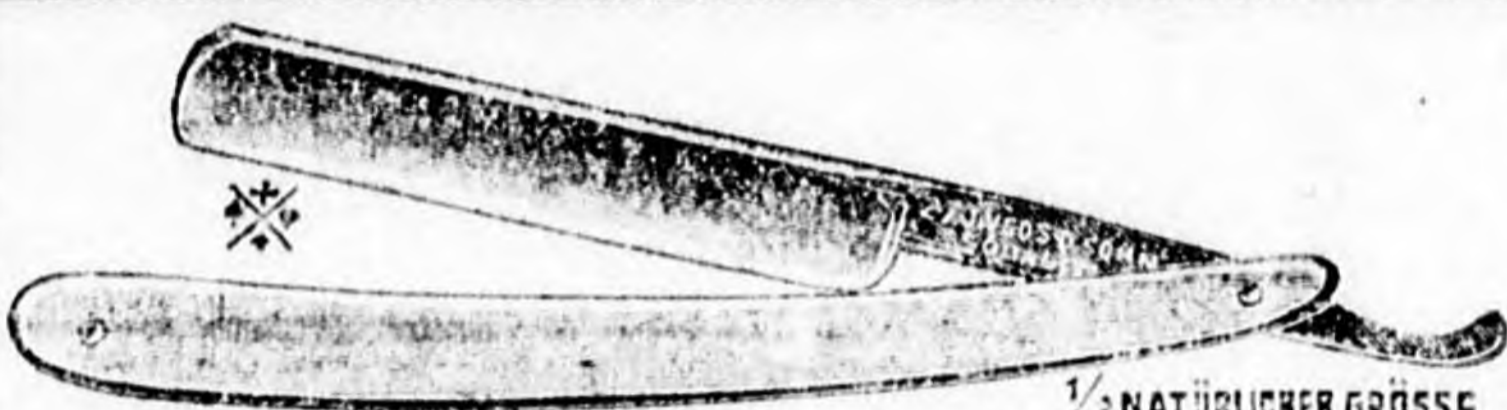
KUGLI & GOLYÓK

billiárdgolyó, mandinergummi, Lignum sanctum golyók

70 dinár, 150 dinár

őzv. Gerber Jakabnéál Subotica

B. Sudarevičeva ul. 32 7203

Borotvák, ollók különleges „Cstri keca“ gyártmányok

Molnár István műköszörszűnél kaphatók Subotica, B. Sudarevičeva 26

Cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!!

Legjobb és legolcsóbb kenyérbeszerzési forrás!

Buzáért becserélek kenyeret és lisztet

SIBALIC HILÉS

KENYERGYÁRA

SUBOTICA, PET OGRADSKA UL. 12 6430

Utazókat keresünk

kik szódavizgyárosoknál ismeretséggel bírnak. A szerb-horvát és német nyelven kívül a magyar nyelvtudás előny. — Ajánlatok „Dauerposten“ jege alatt a Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11 címre küldendők 7117

Havi részletre

vásárolhat egy komplett háló, ebédlőt és mindennemű butort. Megnagobbított üzemünkben a legmodernebb bútorokat elsőrendűen készítjük. Forduljon hozzánk bizalommal, mielőtt butort vásárol!

Szenti és Virág műbutorgyár

Subotica, Sudarevičeva ul. 54—56. Tel. 383

6407

Hazai cég keres helyi képviselőket

az ország minden helységében 19 szakma áruinak eladására. Kedvező feltételek. — Csak komoly és szolid, jó fellépésű urakra van szükségünk, akik kereskedők és magánfelek látogatására alkalmasak. Nyugdíjas tisztviselők is alkalmasak az állásra. A mintakollekcióért megfelelő kauceiót kell letétbe helyezni vagy más garanciát kell adni. Részletes ajánlatok a következő címre küldendők: Ljubljana, pošt. pretinac 186 7175

Szabadalmazott jégszekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

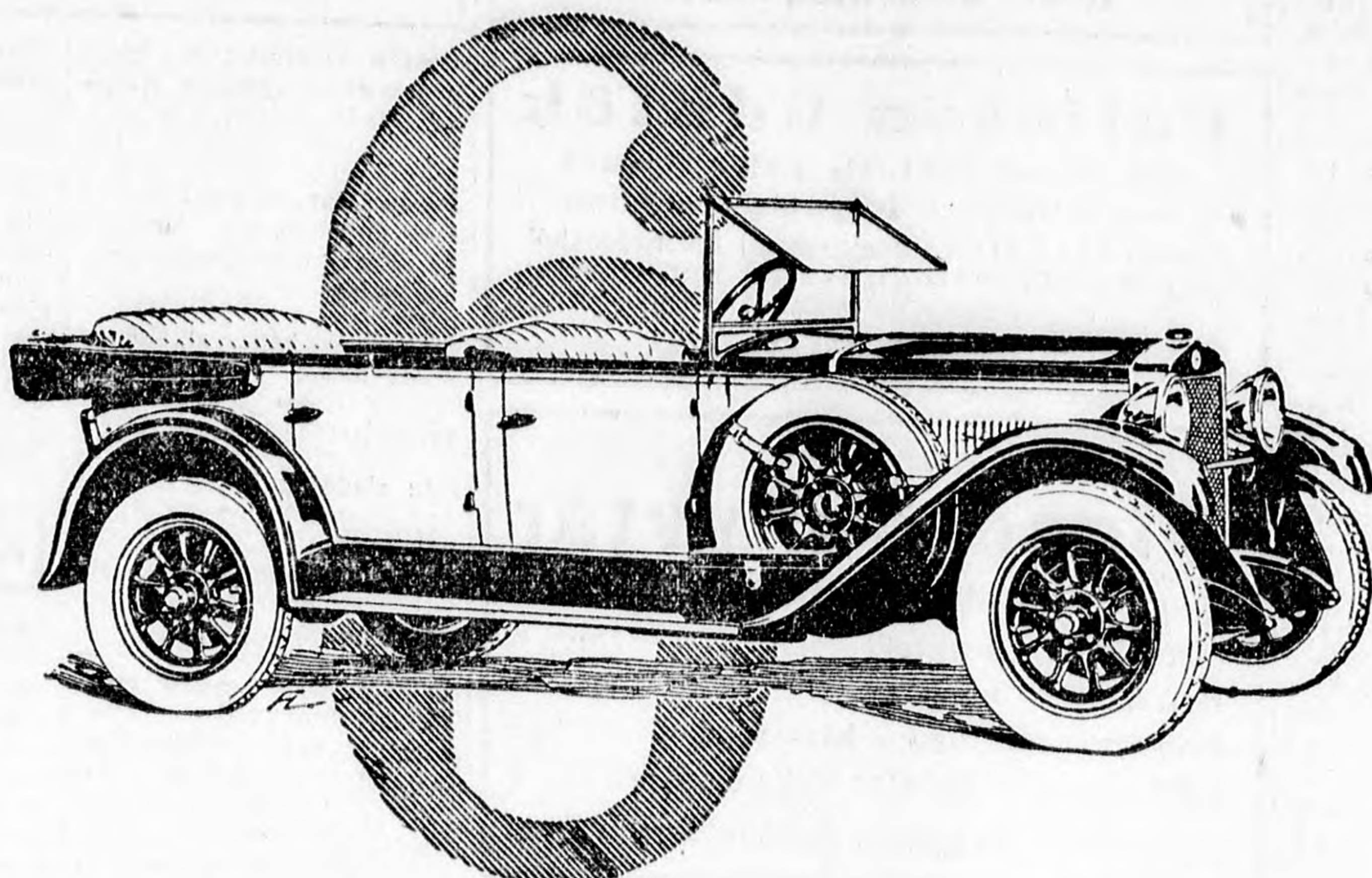
Braća Goldner többszörösen kitüntetett jégszekrénygyára Szubotica, Jugoviča ulica 20 Kérjen árjegyzéket!

„ALEXA“ nyakkendőgyárban

kaphatók csak a legdivatosabb, legszebb nyakkendő olcsó gyári áron. Subotica, Korzó. — Fiókküzet: Novisad Jevrejska ulica 6 Fordítás 10 dinár

W W Mod. 520

HENGERES MOTOR

kiváló gyorsaság, takarékoság a használatban

JUGOSLAVENSKO FIAT-AUTOMOBILNO PROMETNO D. D., BEOGRAD

Autorizált elárúsióhelyek a Vajdaságban és Bácskában:

Subotica: AUTOMOBILIA, Skadarska ul. 7

Novisad: AUTOCAR, műszaki vállalat utomobilon és gépek eladására, Trifkovičev trg 5

Sombor: KARLO ZWIRSCHITZ, Pariska ulica 10

Vel.-Bečkerek: HANS RAUBINGER, Gunduličeva 25

Villaépítésre alkalmas telek eladó

nagyon szép helyen Petrovaradin, a Tekia mellett. Érdeklődni lehet a novisadai kiadóban 714

Elköltözés miatt sürgősen eladó Novi Vrbaszon a eurkorgyár közelében, a vasút és a vásártér mellett évi 250-300.000 din. forgalmu

vendéglő házzal együtt

Slavko Panič, Novivrbas

Trbovljei (Trifail) portlandcment és építési mész

saját égetésű mész
oltott mész
kátránypapir
elszigetelő, parafás
Alabaster gipsz
kőpor
dunai homok
Retorta faszén
kovácsszén
tűzifa

Sipos Sándor
SUBOTICA,
I., Sokolska 6. Telefon 868

FIGYELEM!

Az utazó-közönség figyelmét tisztelettel felhívom most épült, teljesen új kávéházamra és szállodámra, mely Start-útcéjen a vasúti állomással szemben van. A Miló-féle

„Hotel Vojvodina“ nevezetes arról, hogy tiszta, kényelmes és olcsó! Utazóknak kedvezmény! Reggeli, ebéd, vacsora és szoba csak 55 dinár. — A szálloda fürdőszobával és központi fűtéssel van ellátva. Pontos kiszolgálás. Beszélünk szerbül, magyarul és németül. — Az utazó-közönség szives támogatását kéri Miló Lajos, tulajdonos

A n. é. közönség tudomására adjuk, hogy Vojvodina részére átvettük a híres angol gyártmányu „RALEIGH“ motorkerékpárok

vezérképvisletét. Legújabb modellok raktárunkon Somborban megtekinthetők. Előnyös fizetési feltételek és kedvező árak. — Továbbá képviseljük a

„Rotal“ aussenbord motorokat

2, 5 HP. — 2 hengeres Raktárról rögtön szállítható

Vulkan-Garage

Karlo Zwirschitz i Dezider Roder, Sombor

Eladó fűszer- és csemegeüzlet

A Vajdaság legszebb járási székhelyén, mely a főtéren, közvetlenül a piac előtt, forgalmas helyen van. Az üzlet jól be van vezetve és több mint ötven éve áll fenn. Másirányu vállalkozás miatt kedvező feltételek mellett az üzlet rögtön átvehető. Érdeklődni lehet „Gyarmatáru“ jelige alatt a kiadóhivatalban 7116

Főzelék és gyümölcs befőzéséhez

a jó háziasszony csak eredeti WECK-féle befőttesüveget használ

Kapható minden jobb üveg- és vaskereskedésben

Főlerakat: FRUCTUS - Ljubljana

UNION

mosópor

a legjobb

Látogassa meg okvetlenül a LEIPZIGI ŐSZI VÁSÁRT

1928 augusztus 26-tól szept. 1-ig

A legkedvezőbb bevásárlási alkalom a világon.

Felvilágosítással szolgál a tiszteletbeli képviselő:

Kovács Dezső Novisad, Telefon 2041., Moser és Wertheim, Miletičeva ulica 36. és a Leipzigi Mintavásár balkáni képviselöte Beograd Miloša Vellkog ulica 17.

Faszükségletét

a legolcsóbban alanti fakitermelőnél szerezheti be
I-a bükkhasáb dorong és nagycsomó mentes Din. 2100—
II-a doronggal keverve . . . . . Din. 1750—
I-a tölgyhasáb, dorong nélkül . . . . . Din. 1900—
II-a tölgyhasáb . . . . . Din. 1700—
stb. ab feladó állomás, 10.000 kg.-ként. A fa szép, száraz, egészséges.

F. PERKOVIĆ

7045 éksploatacija gorivog drveta, DOBOJ (Bosna)

LEGFINOMABB FRANCIA TÁBLAOLAJ

ZÖLD KERESZT, „CROIX VERTE“

KÜLÖNLEGESSÉG

SALÁTÁKHOZ
MAJONNÉZEKHEZ
FŐZÉSRE
ÉS SÜTÉSRE

S. H. S. VEZÉRKÉPVI SELET
IGNACE FLECHE & Co. BEOGRAD 7124

Eisemann Mihály

a népszerű zenészerző fényképet és autogrammot adott

A KÉPES VASÁRNAPNAK

és lebilincselő, érdekes interjúkat mondott a vajdasági közönség részére

A KÉPES VASÁRNAP

legújabb száma érdekes fényképeket közöl az északi sarki eseményekről, a palicsi és novisadai strandokról stb. stb.

Mindenütt kapható! Kérjen mutatványszámot!

J. Andriska

műszaki üzlete, SUBOTICA, Jelačičeva ul. 9. Allandó raktár elsőrendű gyártmányu kerékpárokban, kedvező fizetési feltételek. Egyedüli lerakat „PIRELLI“ olaszgumó gumikból Minden szakmába vágó javításokat szakszerűen végez

LIFKA KERT-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
A nyári kimagasló ujdonsága! Kezdeto este pont 9 órakor!
Máglya és élet
Conrad Veldt John Barrymor
nagyértékű szerepe
A film kísérőzeneje katonazenszakkarral: Waldteufel „Dichter und Bauer”, Gounod „Faust”

Hétfőtől **EVELIN HOLT**
Csókös hetek
Dohányzás engedélyezve! Subotica egyetlen világ-városi mintára berendezett szabad ég alatti mozija!

LEVELEZÉS

Allandó jeligére levél van a kiadóban. I. B. 7188

Balatonszárszó olcsó kellemes nyaralás. Dr. Bohasekné pensió elsőrangú családi otthon, hűvös park, saját strand és tennispálya. Kifőző konyha. Napi pensio 8 pengőtől. 7013

HÁZASSÁG

Nősülés céljából megismerkednék polgári családból való, 18-22 éves, tiszta multu leánnyal, akinek legalább 100.000 dinár hozománya van. Leveleket „Önálló kereskedő” jeligére a kiadóba kérek. 7149

Bácskai nagyközösgben önálló, konkurencianélküli, jólmenő üzlet tulajdonosa vagyok. Házasság céljából keresem tisztességes leányt vagy elvált asszonyt ismeretséget, akinek 80-100.000 dinár hozománya van. Részletes, lehetőleg fényképpel ellátott leveleket „1928” jeligére a kiadóba kérek. 7150

Házasságot urikörökben úgy bel., mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkreációval. Marie Fenes, Vel. Kikinda, Nikole Pasića ul. 1591. 7076

FOGLALKOZÁS

Ügyvédjelöltet keresek, aki a szerb és magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, telekkönyvben, peres és perenkívüli ügyekben nagyobb jártassággal bír és gépelni is tud. Olyan kész ügyvéd, aki ezeknek a feltételeknek megfelel és irodámban ellátandó munkája mellett kisebb irodáji ügyeit ellátni képes — meg egyezés szerint — felvehető. Cim a kiadóhivatalban. 7156

21 éves leány jobbmódu magányos urhoz házvezetőnőnek ajánlkozok. Bővebbet „Szegfű” jeligével, a sombori kiadóba. 7160

Bognársegédet, fiatal munkást azonnali belépésre keres Anities Mihály, bognár Kupusina. 7163

Hűségese ápolója és gondozója lenne idősebb magányos urnak, vagy urnónek fiatal, intelligens izraelita nő. Leveleket „Hűségese” jeligére a kiadóba kérek. 7164

Fiatlabb segédet rendes, tisztességes kocsi és nagyobb kifizetőt keres Drag. Lj. Jovanović, Cara Dušana ul. 8. 7191

Palicson Nagy Sándor uriszabó a Vermes Béla villában elvállal mindenmü., a szabószakmába vágó munkát. 6936

Házvezetőnői állást keres magányos urnál intelligens, fiatal özvegy, aki a házvezetésben teljesen jártas. Leveleket „Megbízható házvezetőnő” jeligével a kiadóba továbbít. 7165

Betegápolásban jártas, lelkiismeretes, jólelkű izraelita nő vagyok, betegápolónőnek ajánlkozom. Szíves megkereséseket „Lelkiismeretes ápolónő” jeligére a kiadóba kérek. 7166

Kazánfűtőt felvesz a Margit gőzmalom. 7185

Fiatl csinos pincérlányt keres azonnali belépésre elsőrangú vidéki kávéház. — Ajánlatokat „Jó fizetés” jeligére a kiadóba kérek. 7178

Szükségem volna 2½, 9 és 11 éves gyermekeim mellé idősebb szerbül és németül jól beszélő intelligens, lehetőleg zsidó vallású nevelőnőre. Részletes ajánlatok Hauer József, Senta címre küldendők. 7182

Műszerész, ki a varrógépek, speciális gépek és kerékpár javításokban teljesen jártas, azonnali felvétetik Stern Adolf varrógépraktárában Subotica, Jelačićeva ul. 2. 7184

Gazonművelés önálló vezetésére alkalmas tisztviselőt felveszünk. Kimerítő ajánlatok „Gabona” jeligére a kiadóba küldendők. 7188

Fiat-autó jókarban sürgősen eladó. Subotica, Frankopanska ulica 35. 7088

Némi irodai gyakorlattal bíró kisasszony gyári manipulációhoz kezdő fizetéssel felvétetik. Jelentkezés d. e. 11 és 12 között. Cim a kiadóban. 7189

Ügyes, fiatal kiszolgálóleány kézimunka és rövidáru szakmában augusztus 15. vagy szeptember 1-ére felvétetik. Írásbeli ajánlatok fizetés megjelölésével Radio Reklam Jugoslavija hirdető irodához intézendők. 7190

Háztartás minden ágában jártas urinó megfelelő állást keres. Cim „Eros” ügynökségnél. 7193

Állást keres volt községi adóosztályviselő, jelenleg malomba hivatalnok, 28 éves, beszél szerb-horvát és német nyelvet. Szíves megkereséseket „Hivatalnok” jeligére Grünwald ügynökséghez kérem.

Famegmunkáló gyár társat keres 20.000 dinár tőkével. Grünwald ügynökségnél. 7113

Helyi ügynököket fix fizetéssel és jutalékra felveszek Grünwald ügynökség.

Jóházból való fiut és egy fiatal péksegédet azonnalra felvesz Bognár pék, Mali Idjós. 7133

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és ünnepek kórtámaszát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásos jelű leveleket továbbítunk. Kérdésekben válasszátok meg a mellékletet.

K O C S I K

ültésépitéshez a gombost szivattyu felől részre felvétetnek
A munka július hó 15-én kezdődik, alapár 11 dinár, bélyeglevonás nincs, csak betegesélyző. Ugyanott
100 kubikosmunkás lóré-hányásra felvétetik
Jelenkezni lehet:
Hauer Józsefnél, Senta

Palicson üdüloők

ajándékot BALOG LINA cégnél vásárolhatnak legjutányosabban
Allandó kiállítás iparművészeti ujdonságokból. Nagy választék valódi ezüst, perzsaszőnyeg, olajfestmény és radierringokból
Naponta friss vágott virág!
7097

Az Olcsó Könyvtár legujabb füzetel:

- Macaulay: Machiavelli Din. 6
  - Boccaccio: Fiammetta 24
  - Beaumarchais: Figaró házassága 16
  - Csokonai Vitéz Mihály: Béka-egérharc 6
- Kaphatók a Minerva r. t. könyvosztályában.

Ford- és Fordsonhengerek furását

olcsón vállalja **FÖLDVÁRI BÉLA** STARI-BEČEJ 3
Alkatrészek állandó raktára

Szakácsnőt keresünk, magyar vagy németet, a bécsi konyhában perfect, 2 személyes családhoz, azonnali belépésre. Csak olyanok ajánlkozhatnak, akik a főzésben tényleg jártasak és hosszúévi elsőrendű bizonyítványokkal rendelkeznek. Ajánlatok Rudolf Schwarz, Beograd, Gračanicka ulica 20/II. címre küldendők. 7194

Olasz, francia nyelv tanítását, valamint kereskedelmi levelezést és fordítást elvállal jutányosan fiatal diplomás urinó. Grünwald ügynökségnél. 7005

Alexa nyakkendőipar, 10 dinárért fordítja ki nyakkendőjét. Korzó. 6708

Képviseletet keresünk állami értékpapírok eladására. Jó kereset. Bankarsko Založno K. D. Beograd, Kralja Milana 64. 7052

Diákok előkészítése. Diákokat, kik osztályvizsgán elbuktak, tanárok előkészítik. Siker garantálva. Közlebbit Sokolska ulica 19. 7155

Ügyes almolnárt, aki a vám- és kereskedelmi örlemben gyakorlattal bír, azonnali belépésre felvesz Horváth malom, Pačir. 7113

Autógarage, javítóműhely, autó és kerékpárgumi vulkanizáló. Speciális alumínium hegesztés. Bata-garage és Takács vulkanizáló Zrinjski trg 24. Tanoncok felvétetnek. 4289

VÁROSI MOZI

Ujdonság! Szerda—csütörtök: Ujdonság!

A maláji szüz

Nagyszabásu, szerelemtől túlfűtött dráma a távol keletről. — Főszereplők:
Olive Borden és Ralph Ince
Film, amit nem mindig látni. Élet a tropikus vidéken. Csodaszép tengeri felvételek.
Már a kigyerek is tudja, s a közönség ezzel bizonyítja, hogy a kánikulai hőség elöl csak a Városi Moziba menekülhet. Modern hűtökészülékünk állandó 16-18 fokos hűs levegőt áraszt úgy, hogy sokkal hűvösebb, mint a szabadban. Por- és szunyogmentes, ózondus levegő

Senta kereszthuro bécsi gyártmányu zongora azonnal eladó. Bergel Jakab. 7167

Fűszerüzlet lakással haláleset miatt eladó. Megbízva „Eros” ügynöksége, gyümölcs piac.

Emeletes ház elköltözés miatt olcsón eladó. Bővebben „Eros” ügynökség, gyümölcs piac.

Ház eladó. 2 lakással Reinitz-telepen beton és téglából épült szilárd épület 70.000 dinárért eladó, azonnal elfoglalható. Grünwald ügynökségnél.

Gyógyszertárt keresek megvételre, Slavoniába, Srém-széligé vagy Bácskába, 800.000 dinártól egymillió dinárig. Grünwald ügynökség.

Házat földet venni akar, keresse fel Grünwald ügynökséget.

Körponthban több lakással, nagy udvarral V. kör, Devotajčka ulica 2 számu ház eladó. Érdeklődni a kiadóban. 6598

Világításra vendéglőkhöz, előkelőbb magánházakba elsőrangú, szagtalan, veszélytelen a Blau-féle cseppfolyós gáz. Hozzávaló gázométer és csövezetek jutányosan eladó a közösg villanyosítása miatt Martonoson a katolikus plébánián. 7060

Villa Palicson fenyvesek során két láncc földdel gazdasági épületekkel azonnal eladó. Ugyanott villalakás kiadó. Bővebbet Földes ruházlet. 7089

Majsal szőlőkben kis családi ház 2 kapa telekkel eladó. Érdeklődni Schönbrunnál, Paje Kujundžića 20. 7131

Üzlet, falusi gazdálkodásra alkalmas, házzal, kukoricakereskedésre alkalmas nagy hambárral, forgalmas helyen, kivándorlás miatt szabadkészből eladó. Tudakozódní lehet Koločka József tulajdonosnál, Skorenovac (Banat). 7022

Zemunban eladó jömenetelő éjjeli üzlet házzal együtt. Az üzlet esetleg bérbe is kiadó. Csak komoly, készpénzzel rendelkező vevővel tárgyalok. Marko Gjorgjević Zemun, kej 5. novembra 37. sz.

Használt ablakok, ajtók, épületbontásból kikerült, kifogástalan állapotban, olcsón eladók. Sipos butorasztalos, Senčanski put 3. 6930

2-3 szobás lakóházat nagy udvarral megvételre keresek. Balog Lina, Aleksandrova ul. 7127

Használt gyalupadokat és asztaloszserszámokat veszek. Sipos butorasztalos, Senčanski put 3. Ugyanott tanuló felvétetnek. 6929

240 sodoros gyapufonoda eladó, előfonógép 80 szálás fésülőgép, hosszú belzapparáttal, cernázógép 40 sodoros. Bővebbet a tulajdonosnál Richter Mihály, Apatin (Bačka). 7133

Ház a városhoz közel, eladó. Cim a kiadóban.

KÖLÖNFÉLE

Felhívás! Tóth Ferenc lakatossegéd, (született Nagybarackán, Magyarországon, 1910 július 8-án) azonnal jelentkezék a noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamaránál az 1927. évben Novivbáson rendezett iparkiallitás alkalmával elnyert elismerő oklevele és pénztalanmának átvétele végett. 7169

Kertre nyíló szoba-konyha olcsón kiadó. III., Banatska ul. 19. 7186

Négyoszobás lakás előszobával, fürdőszobával és vízvezetékekkel, minden mellék helyiségekkel augusztus elsejére kiadó. Kumičićeva ul. 3. 7176

„Eros” általános ügynökség, gyümölcs piac, mindennemű ügyek közvetítését legeredményesebben végzi, díjtalan felvilágosítás.

Több butorozott szoba olcsón kiadó. Topnička 28.

Bármit venni vagy eladni akar, keresse fel Grünwald ügynökséget, ahol nem kell előre fizetni semmit és mindenről pontos felvilágosítást kaphat.

Indián pékség kiadó, esetleg házzal együtt családok miatt eladó. Lunava János. 7142

Különbejártn butorozott szoba és egy üres kis szoba azonnalra kiadó. VII., Hadžićeva ul. 4. 7130

A dohányzás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afuma pasztillák a legjobban beváltak. Dobozonként 30 dinár. Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostafalt szemben. 5190

Tisza folyó és vasuti állomás mentén levő városban, nagy buzatermő vidéken 2½ vagon kapacitású, modern berendezésű malom hajtóerővel együtt bérbeadó. — Cim a kiadóban. 5934

Szoba, csinosan butorozva, villanyvilágítással, azonnalra kiadó. Petrogradska ulica 17. 7139

Ingyen fát nem adunk, ellenben **kaphat** I-a tűzifát házhoz szállítva **J. Vujković i Drug-nál, Subotica.** — Tel. 6-69